

شیوازی

کفتوکوکردن

برایان ترهیسی

وه رگيراني له ئينگليزىيەوه: كەلسوم عومەر

پىناسى كتىب

ناوى كتىب: شىوازى گفتوكىرىن

نوسەر: برايان ترهيسى

وەرگىرپانى: كەلسوم عومەر

با بهت: ھونەرى گفتوكۇ

چاپخانە: تاران

چاپى يەكەم: ٢٠١٩

تىراز: ١٠٠ دانە

نرخ: ٢٥٠٠

لە بەرىيوبەرايەتى گشتى كتىبخانە گشتىيەكان ژمارەسى

سپاردى (١٥٩٩) سالى ٢٠١٩ پىدراوه

شیوازی گفتگوکردن .....

پیروست

۵	پیشہ کی
۱۲	بے شی یہ کہ م
۱۲	هه مو شتیک شایستہ گفتوگو له سه رکردنہ
۱۸	بے شی دو وہ م
۱۸	زالبہ بے سہر ترسی گفتوگو کردندا
۲۶	بے شی سی یہ م
۲۶	جورہ کانی گفتوگو کردن
۳۳	بے شی چوارہ م
۳۳	پیوه ندییه باز رگانییه هه میشہ ییہ کان
۴۱	بے شی پینچہ م
۴۱	شہش شیوازی گفتوگو کردن
۵۰	بے شی شہشہ م
۵۰	بے کارهینا نہ کانی هیز لہ گفتوگو کردندا
۵۴	بے شی حه و تہ م
۵۴	هیزی پیزانین و تیبینی کردن
۵۹	بے شی هه شتہ م
۵۹	کاریگہ ریی هه ست و سو ز لہ سہر گفتوگو کردن
۶۵	بے شی نویہ م
۶۵	گرنگییہ کانی کات لہ بڑیار داندا
۷۳	بے شی دھیہ م
۷۳	بزانہ چیت دھویت

شیوازی گفتوگوکردن .....

- بهشی یازدهم ۷۸
- پرپژهی گفتوگوی زانکوی هارفارد ۷۸
- بهشی دوازدهم ۸۲
- ئاماده کاریی پیشوه خته کلیلی همو کاریکه ۸۲
- بهشی سیازدهم ۸۹
- بارودخ و پیگهی خوت و ئهوانی دیاری بکه ۸۹
- بهشی چواردهم ۹۷
- یاسای چوار بابه ته گرنگه که ۹۷
- بهشی پازدهم ۱۰۴
- هیزی پیشیارکردن له گفتوگوکردندا ۱۰۴
- بهشی شازدهم ۱۱۱
- قايلکردن له ریگهی گورپنه و هوه ۱۱۱
- بهشی حه چدهم ۱۱۹
- قايلکردن به به لگهی کومه لايه تی ۱۱۹
- بهشی هه ژدهم ۱۲۵
- تاكتیکه کانی گفتوگوکردن له سهر نرخ ۱۲۵
- بهشی نۆزدهم ۱۳۳
- شیوازی روشتن و به جیهیشتني گفتوگو ۱۳۳
- بهشی بیسته م ۱۳۹
- گفتوگوکردن هه رگیز کوتایی نایهت ۱۳۹
- بهشی بیست و یهك ۱۴۵
- که سانی گفتوگوکه ری سه رکه و تو و ۱۴۵

پیشہ کی

سەركەوتىنەكانت لە ژيانى كەسى و بازرگانىتدا بە گوئىرى
تواناي گفتوجوکردىت ديارى دەكىرىن لە ھەموو
بارود دۆخەكاندا. گفتوجوکردىن ئەو بەھرە و كارامەييە يە كە
كارىگەرى ھەيە لە سەر ھەموو ئەو شستانەي دەيانلىيەت
يا خود ئەنجاميان دەدەيت، لە ھەموو كارلىيە كەسى و
بازرگانىيەكانىتدا. ئەگەر نەتوانىت بە باشى گفتوجو بکەيت
لە ھەموو دۆخىيەكدا، ئەوا بە شىيە كى خودكارانە دەبىتە
قوربانى دەستى ئەو كەسانەي كە باشتى لە تۆ توناناي
گفتوجوکردىيان ھەيە. ئەگەر توناناي گفوچوکردىت باش
بىت ئەوا دەبىتە كە سىيەكى سەركەوتۇو لە پېشە كە تدا و
داھات و سەرمایەي زۆر زیاتر بە دەستىدە هيىنەت.

وەك كۆبونە وەيە كى ماوه درىيىزى گفتوجوکردىن لە ژيان
بىرۋانە ھەر لە ناو لانكە وە ھەتاوه كو ناواڭۇر، گفتوجوکردىن
ھەرگىز ناوه ستىت ياخود كۆتايى نايەت. بە شىيەكى

شیوازی گفتوجوکردن

سەرەکییە لە ژیانی بازرگانی و وتوویزکردن لەگەل ئەوانى دیکەدا. رېگایەکە كە تاکەكان بە نرخ و گرنگى جياوازه و بوار و پېگای دروستكەر دەدۇزنه و بۇ ژیان و کاركىرىن و ھاوجونجاندىن لەگەل يەكتىريدا. توانايى تۇ بۇ گفتوجوکردىنىكى سەركەوتتو زۇر گرنگە بۇ سەركەوتتى لە پەيوەندىيەكانتدا لەگەل كەسانى دیکەدا.

گفتوجوکردن بە درېڭىزايى مىژۇو بەردەۋام بۇوه ھەر لە سەرتايى دروستبۇونى شارستانىيەتە وە لە بەرئەوهى مەرۆڤ ھەميشە حەزى بە پىشختىن و باشتىركەرنى بارودۇخى ژیانى خۆى كردووه.

ھەمووكەس دەيەۋىت كە شتى باش بە دەست بەھىنېت: ھەر لە دلخۇشى، سەروھت، پله و پايە، خۆشەويىسى، پارىزراوى، پېگە و ئاستى بەرز، دەسەلات و ھەروھا سەركەوتتىش. خەلکى دەيانەۋىت كە ئامانچە كانيان بە رېگایەكى خىراتر و ئاسانتر بە دەست بەھىنەن وە بە كەمترىن كات و كەمترىن تىچۇو. ھەر يەكىك لە ئىمە بەشىوه يەك لە شىوه كان لە ململانىدایە لەگەل زۇرىك لە خەلکى دیكەدا كە دەيانەۋىت ھەمان ئامانچ و دەرئەنجام بە دەست بەھىنەن.

شیوازی گفتوجوکردن .....

له ریگه‌ی لیکتیگه‌یشتن و گفتوجوکردن‌وه ده‌توانین
هاوسه‌نگی ململانی و پیشبرکی ویستراوه‌کانمان بکه‌ین،
دلنیابین له‌وهی باشترين ده‌ره‌نجام بخومان ده‌سته‌به‌ر
بکه‌ین.

نرخ و به‌هاکان که‌سین
نرخ و به‌های هه‌مو شتیک هه‌میشه و به‌ته‌نها له‌ریگه‌ی
ئاستی ویست و خواستی باشی ئه‌و شته‌وه دیاری
ده‌کریت. نرخ و به‌هاکان له‌و ریگه‌یه‌وه دیاریده‌کرین که
که‌ستیکی دیاریکراو، له‌کاتیکی دیاریکراو و له‌ژیر چه‌ند
بارود‌خیکی دیاریکراودا، ره‌چاوی شتیکی پر‌به‌ها ده‌کات.
له‌به‌رئه‌وهی ئه‌م جوری نرخ و به‌هایانه هه‌میشه که‌سین،
ئه‌وا هه‌رگیز ناتوانین له پیشتر بپیاری نرخی گونجاو و
کوتا یاخود کۆمه‌له مه‌رجیکی بخ‌بده‌ین. ئه‌و نرخ و
به‌هایه‌ی که خه‌لکی ئاره‌زوو ده‌کهن بیده‌ن یاخود
په‌سنه‌ندی بکه‌ن، هه‌میشه ده‌که‌ویته سه‌رتاکه‌کان و بپی
ویست و پیویستییان له‌کاتی مامه‌له‌کردندا.

ئه‌وه هه‌لسه‌نگاندنی که‌سییه که ده‌بیته هۆی دروستبوونی
ئالوگوپکردنی که‌لوپه‌ل، خزمه‌تگوزاری، پاره وه شته‌کانی

شیوازی گفتوجوکردن

دیکهش. لە هەموو مامەلە و بازرگانییە کدا لايەنە به شدار بیووه کان تەنها کاتیک لە سەر نرخ و مەرجە کان پیکده کەون کە بپوایان بەوه ھەبیت شتیکی باشتريان دەستدە کە ویت لەوهى ئەگەر ئەم مامەلە يان نەكرايە. وەك دەلین "ئەوه سەرنج و بیرونپاى جیاوازە کە پیشبرکى و ململانى دروست دەكت".

پیگە و شیوازە كرداریيە کان به دریئژايى چەندىن سال، بپرى مليۆنان دۆلار گفتوجوی بەلیننامەم كردووه بق بوارە کانى نىشته جىبۈون، بازرگانى، پېشەسازى خانوبەرە، کە پېكھاتووه لە بىنايى بازارپىكىردن، نوسىنگە و پەرەپېدانى زھوى و زار. گرېبەستى زىاتر لە (۲۵) مiliون دۆلارم كردووه بق ھاوردە كردن و دابەشكىرىنى ئۆتۆمبىل. لەگەل پیگە و تىننامە بق چاپەمهنى، راۋىئژكارى، بازرگانى، بانگەشە، كۆنگرە و كۆبۈونەوه کان، وە فرۇشتىنی ھەزاران بابەت بە بپرى مليۆنان دۆلار.

بىرۇكە کانى ناو ئەم پەرتۇوکە لە سەر بىنەماي ئەزمۇنیيکى زۇر دانراوه، بە ھەردۇو ئەزمۇونى باش و خراپىش لەگەل تویىژىنەوهى چەندىن سالە لە سەر زانست و ھونەرى

گفتوجوکردن شیوازی ....

گفتوجوکردن. ههريهك له م بيروكانه كرداري، سهلمينراو، خيرا جيبهجيکراو و زور بهسودن. وات ليدهكهنه که باشترين ريکه وتن ئهنجام بدھيت له ههموو بار و دوخىكدا. له سهرانسه رى جيهاندا ئەم بيروكانه م فيرى سهدان و مه زaran بازرگان و خاوهنكار كردووه، وھ دھرئهنجامه ئهرينييەكانى که بەدھستيان هيئناوه له گفتوجوکردن بونه ته هوى گورپىنى ژيانيان. ئەگەر بەشىوه يەكى رىك و پىك تەنها كەمېك له وھى فيرى دھبىت جيبهجيى بکەيت، ئەوا دھتوانىت بەرهەپيشچۇونىكى مەزن بەدھست بەھىنەت له چۈنۈھتى و چەندىتى دھرئهنجامه كانت.

گفتوجوکردن شايستەي فيرىبوونە

تەنانەت مندالىكى بچوكيش گفتوجو دھكەت. وادھزانن کە لەئامىزگرتىكى و نازپىيدانىكى كەم پاداشتى ئە و شتانە يە كە لەگەل دايىك و باوك و ناسراوه كانياندا گفتوجو دھكەن. گفتوجوکردن (ياخود نەكردن)، رەزامەندى دوولايەنە (ياخود نارازىبۈون) وھ كاركىردىن بۇ پىكەيىنانى ململانى،

شیوازی گفتوجوکردن .....

ئەم چالاکیانە بەشىّكى سەرەكى و گرنگن لە ژيانى مروقدا.

تواناكەت بۇ گفتوجوکردنىكى باش (وهك گفتوجوکەرىكى ليھاتوو) دەكريت جياوازىيەكى نۇر گەورە دروست بکات لە ژيانى سەرمایه دارى و كارەكەتدا وە لەپەيوەندىيەكانىدا وە لەھەموۋە شستانەيى كە وەرى دەگرىت ياخود دەيانبەخشىت لە ژيانى رۇزانەتدا. خۆشىبەختانە، گفتوجوکردن بەھەرىيە وە ھەموۋەھە و كارامەيىھەك دەكريت فىرى بېيت. ھەموۋەوانەيى كە ئەمۇ گفتوجوکارىكى نۇر باشنى ئەوا رۇزىك لە رۇزان نۇر خراپ بۇون و لە كۆتايمى دا توشى مامەلە و رېككەوتىنى خراپ بۇون زياتر لە وە ئەمۇيان. ھەتا زياتر فىرى بېيت، بېركەيتە و مەشقى گفتوجوکردن بکەيت ئەوا گفتوجوکارىكى باشتىرت لىدەردەچىت. ھەركە توانىت دەرئەنجامىكى باشتىر بەدەست بھىنەت، ئەوا زياتر ھەست بە دلخۇشى و باوهەر بەخۆبۇون دەكەيت لە ژيانىدا.

يەكىك لە بەھىزلىرىن رېگاكان كە فيرى دەبىن ئەۋەيە جياوازى بکەين لەنىوان ئەۋە ئەنجامى دەدەين لەگەل

شیوازی گفتوجوکردن .....

ئەوهى كەوا باشتەرە ئەنجامى بىدەين. بىر لەبوارىكى گرنگ
بىكەرهە لەزىيانى كەسى و كارەكەتدا كە تىيىدا گفتوجوقت
كردووه. كاتىك ئەو پەرتوكە دەخويىنىتەوه بىرلەوه
بىكەرهە كە دەبىيت چۆن مەشقى ئەو پىكە و شىوازانە
بىكەيت بۇ بەدەستەتھىنانى دەرئەنجام و سەرەنجامىكى
باشتەر لەوهى كە ئەمپۇ بەدەستەتھىناوه. هەركە ئەم
بىرۇكانەت كرد بە كردار، ئەوا سەرسام دەبىت بەوهى كە
گفتوجوکردن كارىكى چەندە باشە و لە كۆتايدا چەندە
دلخۇشتەر دەبىت.

شیوازی گفتوجوکردن .....

بهشی یه کەم ھەموو شتىك شايستەي گفتوجوکەرلەر كىرىدەن

"ھەموو شتىك شايستەي گفتوجوکەر كىرىدەن". ئەم رپستە يە پىيىستە لە ئىيىستە بە دواوه بېيتە پىچكە يەك بۇ ژيان و بازرگانىيەكەت. يەكىك لە گەورە ترین بەربەستە كانى سەركەوتىن و دلخوش بۇون سىستى و لاوازىيە. كەسانى لاواز و نەريىنى بارودۇخ و كىشەكان پەسەند دەكەن، وە ھەمېشە ھەست بە بىيىدىسى لاتى دەكەن لە ئاست گۈرپىنى بارودۇخەكەدا. لەلايەكى دىكە وە، كەسانى چالاک و چاپۇك، لە ھەموو كات و شويىنىكدا ئەگەر و دەرفەت دەدۇزىنە وە، وە ھەمېشە لە وە دەگەرپىن كە بارودۇخەكە بۇ بەرژە وەندىي خۆيان بگۆپن. پىيىستە ئەمە شیوازى تۆش بېت.

وەك گفتوجوکەر يەك بىر بىكەر وە

شیوازی گفتگوکردن .....

برپیکی نور که م له نرخی جیگیر هئیه له سه رهه شتیک،
ته نانه ت ئه گهه نوسراو وه ياخود چاپکراویش بن. پیویسته
هه میشه ئه وهت له بیربیت که کیشە نییه نرخ و مه رجه کان
چه نده جیگیر ياخود ناجیگیر بن، هه موو شتیک شایسته
گفتگوله سه رکردن. کاری تو ئه وهیه به ساده یی بتوانیت
ئه وه بدؤزیتە وه که چون وه له کوی ده توانیت
ریکه و تنیکی باشتر به دهست بهینیت باشتر له وهی که
پیشتر پیشکه شت کراوه.

۶۰۰ سال بھر له ئىستا بۇ يە كە مجار سۆمەريي
کۆنه کانه وه دهستيانکرد بھ ئالوگۇرى بازرگانى كردن.
به شیوه يە كى گشتى وا تېگە شتبۇون که هه موو نرخە کان
ده كریت گفتگویان له سه ربکریت. له هه موو ولاٽانى
جيھاندا له بازار و فروشتگا كاندا، ته نانه ت له بازارى له نگە و
مهزادخانە كانىشدا، له گە راجى كۆلانە كانىشدا، هه موو
نرخە کان - فروشتن ياخود كېين - تاكە خالى دهست پىكىن
بۇ گفتگوکەره باشە کان که دهست ده كەن بھ دۇزىنە وھى
باشترين نرخى گونجاو. به لام له شويىنى دىكە و له بازارە
مۇدىرنە کاندا گفتگوکردن هاندراو نییه. له لايمەن كۆمەلە

شیوازی گفتگوکردن .....

خه لکیکه وه دیاریکراوه، به تایبەتى ئەوانەی كە
بەرهەمەكانیان لە بازارەكاندا دەفرۆشنى پیویستە بە ھەموو
شیوه يەك لیيان دوور بیت. لەبرى ئەوه، خەلکى ليستى
نرخەكان لەسەر خزمەتگوزاري و بەرهەمەكانیان چاپ
دەكەن و پېشکەشى تۆى دەكەن وەك ئەوهى كە بە بەرد
نەخشىندرا بیت. بەلام نرخىكى نوسراو هىچ واتايەك
ناگەيەنیت. ئەوه راستىيەكى جىڭىر و نەگۆر نىيە، ئەوه
تەنها باشترين خەملاندىنى كەسىكە، لە شوينىك كە
كەسەكە چەندەي پېددەدرىت ھەر نرخىك لەلايەن
كەسىكە وە دابىرىت دەكىرىت لەلايەن ئەو كەسە وە ياخود
كەسىكى دىكە وە بگۆرەدرىت.

نرخەكان شتگەلىكى لە خۇوهن

راستىيەكە ئەوه يە كە ھەموو نرخەكان لە خۇوه دادەنرىن.
بازرگانەكان نرخەكانیان لەسەر بىنچىنە يەكى ئازادانە و
لە خۇوه دادەنلىن بەپىي تىچۇو، قازانجى پېشۈووتر، وە
سۇرى مىملانىكەكانیان. لەدەرئەنجامدا، بەگۆرپىنى
زانىارىيەكان ھەموو نرخەكان دەكىرىت بگۆرەدرىن و چاك
بىكەن بە شیوه يەك لە شیوه كان. ھەركاتىك دەرىبارەي

شیوازی گفتگوکردن

فرؤشن شتیکت بینی وهک به رزکردن وهی نرخیکی نزم
ئهوا نمونهی ئه و کومپانیایه دیتە به رچاو که يه کەم جار
نرخه کانیان داناوه و به هەله خە ملاندنسیان بۆ کردووه.

پیویسته پەرە به و پەفتار و خووهت بدهیت که کیشە نییە
نرخی داواکراو چەندە لە و کاتەدا، دەتوانیت ئەم
ریکەوتنه به رەوپیش ببەیت به شیوهیه که خوت
ئارەزووی دەکەیت. پەنگە بتوانیت که کامەی هەرزانتر و
خیراتره ياخود باشتره بە دەستى بھینیت. ئەمە بکە به
خوویه ک بۆئە وهی بە بەردە وامی بە دواى هەلی زیاتردا
بگەریت بۆ باشتىرکردنی نرخ و مەرجە کان به هەرشیوهیه ک
بیت.

بەلیننامە کان خالى دەستپییکن

بۇ نمونە کاتیک بەلیننامەیه ک ياخود ریکەوتنيکت
پیشکەش دەکریت، ئهوا بە تەواوی دەسەلاتی ئە وەت هەیه
کە هەموو ئە و مەرج و خالانەی بە دلت نییە دەربکەیت
ياخود پیداچونە وەيان بۆ بکەیت. ئاگاداری ئە و بەلیننامانە
بە کە لە لايەن فروشیاريک ياخود کە سیکى دیکە وە

شیوازی گفتگوکردن .....

پیشکهشت ده کریت ئه وا له لایه ن فروشیاره که وه نوسراوه
وله سودی ئه و نوسراوه له م به لیننامه يه دا به شیکی
یه کجار که م بوق تو هه يه. هه رگیز خوت به و شتانه
مه ترسینه که به لیننامه و پیکه و تنامه کانی فروشتن
نوسراف و جیگیر و نه گورن.

چهند سالیک بهر له ئیستا، کرینامه مان له سهر شوینی
بینای نوسینگه يه ک لابرد. هه رچهند سالیک دواى ئه وه،
خاوهن بیناکه، نوسینگه که فروشت به کومپانیا يه کی
دیکه. به پیوبه ره تازه کانی مولکه که سه ردانی هه مو
کرینشینه کانیان کرد و ئه وه یان پوونکرده وه که به چهند
هوکاریکی یاسایی ده بیت هه مو کرینشینه کان پیکه و تنى
کرینامه تازه که واژو بکه ن له گه ل خاوهنه تازه که دا. ئیمه
ده مان وت، پیویست ناکات دوودل بن سه باره ت به هیچ
شیک. پیده چیت کرینامه که که میک زیاتر یا خود که متر
بیت وه ک له کرینامه بنه ره تییه که پیشتر واژو مان
کردبوو، ته نه چهن شتیکی لاوه کی لی گور دراوه.

کاتیک که کرینامه نوییه که مان به دهست گه یشت هه تاوه کو
واژوی بکهین، ده لاپه ره زیاتری هه بوو که کرینامه

بنه‌رەتییه‌که. هاوردییه‌کم که پسپوری نوسيینگه‌ی کريښين

بوو، پىداچونه‌وهیه‌کی بۆ کرينامه‌که کرد و بىنى که په‌نجا و دوو خالى زيادکراو ياخود که مکراوى ههیه به‌راورد به کرينامه بنه‌رەتییه‌که! وه هه‌ریه‌کیک له‌وانه زور زهره‌رمه‌ندبوو بۆ بازرگانیه‌که‌ی ئىمە. ئىمەش کاريکى ساده‌مان کرد. پىداچونه‌وه‌مان به‌هه‌موو رېككەوتني کرينامه‌که‌دا کرد هه‌ر په‌نجا و دوو خاله‌که‌مان بۆ ديارى کردن و لامان برد له‌پاشان کرينامه‌که‌مان نارده‌وه بۆ خاوهن بىناکه. له پاش چه‌ند پۇزىك هاتنه‌وه بۆ لامان به رېككەوتننامه‌یه‌کی رېك و پىككەوه هه‌روهك ئه‌وه‌ی ئىمە چاكمان کردویه‌وه داوامان کردوو. ئه‌وه‌ی له‌م چىرۇكەوه فىرى ده‌بىن ئه‌وه‌یه: هه‌رگىز رېككە مەدە بتۇقىندرىيit له‌لايەن خال و مەرجە‌كانى هه‌ركار و رېككەوتنيكى كرپىن و فروشتنه‌وه. كىشە نابىت که ئه‌وانى تر چى دەللىن ياخود چى دەنسىن له رېككەوتنە‌که‌دا، هه‌موو شتىك دەكريت گفتوكۇي له‌سەر بکريت. هه‌رلەبه‌ر ئه‌مه‌یه رېككەوتنامه يه‌که م هه‌نگاوى پرۇسە‌که‌یه.

بهشی دووهه م زالبە به سەر ترسى گفتگوکردندا

کلیلى گەيشتن بە رېكەوتنييکى باشتى زۆر ئاسانە. داوا
بکە، داواى نرخى كەمتر بۇ خالى و مەرجى باشتى
بکە. داواى پىداچونه و گۈپانكارى بکە لە
رېكەوتنامەكەدا. داواى شتى زیاتر و داشكاندن بکە،
ياخود داوا بکە كە بەرهەم و خزمەتگوزاريي دىكە زىاد
بکەن، وەك بەشىك لە رېكەوتنامەكە. بەپەپەن داوا
بکە. بەچاوه پەنكرارىي و داوا بکە. بەباوه پەن داوا
بەپەن داوا بکە. وە ئەگەر زانىت ئەۋەيان
سۇدى نابىت ئەوا دەبىت بەشىوه يەكى پەق و توند داوا
بکەين. بەلام هەمېشە دەبىت بەپۈونى و تەواوى داوا
ئەوە بکەيت كە دەتەۋىت. هەمېشە بلى بۇچى؟ ئەي
بۇچى نا؟ داماتتو بۇ ئەوانە يە كە دەپىرىن. داماتتو تەنها
بۇ ئەوكەسانە يە كە بەبوىرى و باوه پەن داواى ئەو شستانە

شیوازی گفتگوکردن .....

دنهن که دهیانه ویت، دیسانه وه داوا دهکه نوه به رده وام
دنهن له سه رداوا کردن.

ئەگەر ئەم ئامۇزىگارىيە زۆر سادەيە، ئەى كەوايىه بۆچى تەنها چەند كەسىكى كەم هەنگاو دەنیىن بۆ داواكردى ئەو شتانەي كە دەيانەويت؟ ئەمە بۆ زۇرىكمان دەگەرپىتەوە بۆ سەردەمى مەندالىيمان. ئەمە هەمېشە هەلقولاۋى ترسە لە نەويىستن و پەتكەرنەوە لە ئەنجامى پەخنەلىڭرتىن و نەبۇنى خۆشەويىستى كە زۇرىك لە مەندالەكان وەك مەندال مامەلەيان لەگەل دەكىت. كاتىك مەندالەكان ئەزمۇونى تەواوى ژىنگەي دەوروبەريان نەكەن لە ماوهى تەمهنى مەندالىاندا، ئەوا بە جۇرىك گەورە دەبن كە باوهەر بە خۆبۇون و پىزى خودىيىان كەم دەبىت. هەر لەبەر ئەم ھۆكارييە كە وايان لىدەكات وابير بکەنەوە شايىستەي لەوە باشتىرنىن كە پىشكەشىپان كراوه.

ئەم ترسە لە رەتىرىدنه و دەكىيەت وابكەت لە خەلکى كە
بىشىنە و شىكست بەھىن لەزىانى هەرزەكارىيىاندا.
ھەمېشە ئەو رېككەوتىنامە و مەرجانە پەسەند دەكەن بۇ
كارىردىن، نىخەكان = ھەردۈوك كرىن و فرۇشتىن = كە

شیوازی گفتگوکردن

قازانجیکی زور که می بُویان هه یه له وهی خویان ده توانن به دهستی بهیین، ئه مهش ته نه لاهه رئه وهی ده ترسن له وهی که سیک بلیت نه خیر. ده توانیت زال بیت به سه ر ترسدا ئه ویش به ئه نجامدانی کرداریکی دژ به و ترسه. ئه گهر ترس ته یه له په تکردن وه و نه ویستان وه توش مه رج و خاله کانی پیکه تنیک قبول بکهیت، ئه وا ده توانیت به سه ر ئه و ترسه دا زال بیت به وهی که به رده وام داوای پیکه وتنی باشتر بکهیت و هیچ گوی نه دهیت که که سی به رامبرت بلیت "نه خیر". به به رده وامی ئه مه ئه نجام بدھ، ئیدی ترسه که ت هه ربھ زووی نامینیت و بزر ده بیت. ئه مه پروسے يه که پیی ده و تریت "نه هیشتتنی هه ستیاری" ئه مهش بريتی يه له به ره نگاربونه وهی ترس و به به رده وام ئه نجامدانی ئه و شته که لیی ده ترسیت، هه تا واتلییدیت له کوتاییدا ترسه که ت نامینیت و زال ده بیت به سه ریدا.

هه روھ ک چون ترس ته نه خوویه که، ئه وا بوییش به هه مان شیوه خووه. به زور کردن له خوت تاوه کو ئازایانه کردار بکهیت، به تایبەتی له داوا کردنی نرخ و مه رجی باشتر له

شیوازی گفتوجوکردن

گفتوجوکردندا، ئەوا تۆ بەپاسىتى و دروستى باوه پەخۇبۇنت
و پىزى خودىت بونىاد دەنىيەت.

كار و پىشە ئازايەتى بونىاد دەنىيەت

يەكىك لە گرنگترین وانەكانى ژيانم كاتىك فىرىبوومك ھ
دەستم بەكارى فروشتن كرد لە مال بۇ مال (دەرگا بۇ
دەرگا) و كاتېمىر لەدواى كاتېمىر. لە سەرهەتادا زۇر زياتر
لەوهى چاوه پىيم دەكىد پەتكرامەوە. لە پاستىدا لە هەر
دەرگايەكم دەدا، داخرابۇو بە روومدا، تا لە كۆتايدا بۇم
دەركەوت كە من تەواو پەتكراومەتەوه و پىيان دەوتم كە
حەزيان بە بەرھەمەكانم نىيە و نايانەۋىت. سەدان و
ھەزاران جار گويم لە وشەي "نەخىر" بۇو. تاكو پاشان
پۇزىك لە پياويىكى فروشىيارى بەئەزمونم پرسى كە ئايا
چۈن مامەلە لەگەل ئەم پەتكىدىنهوە بەردەۋامە دەكتات.
ئەويش ئەم چەند وشە جادۇوييانەي پىوتىم: "پەتكىدىنهوە
شتىكى كەسى نىيە".

ھەرگىز پەتكىدىنهوە بە كارىكى كەسى وەرمەگەرە. كاتىك
كەسىك دەلىت "نەخىر" بۇ پىشىنيارىكت لە
گفتوجوکردىك دا، ئەوا ئەمە پەتكىدىنهوە و

شیوازی گفتگوکردن

به رپه رچدانه و هی تو و نرخی که سیت نییه. ئەمە واتا
ئە و ه ناگە یە نیت کە تو که سیکی باش ياخود خراپیت.
هە رچندە ئە و کە سە بلىت "نە خیر" ئە و ه شتیکی ئاساییه
و تەنها و ه لامیکی بازرگانییه به جوریک لە جورە کان. هیچ
پە یوه ندییە کى بە تۇوه نییه. بە شتیکی کە سى
و ه ریمه گرە.

ھەر کە ئەم بیرۆکە یە فىر بۇوم. بۇوم بە ئامىرىيکى فرۇشتىن.
نۇر بە باوهەر بە خۇبۇونە و دەچۈمىدە بەردە رگاى مالە کان و
داوام لە خەلکە کە دەكىد کە بە رەھە مە کانم بکېن. كىشە
نییە کە چەند گوئىم لە و شەرى "نە خیر" دە بۇو، من تەنها
پىدە کە نىم بە پۇوياندا. بۇم دە رکەوت ئە و کە سەرى دىكە
بە و شىيۆھ یە بىر لە من ناكاتە و دە. بە لکو ئە و شتەى کە من
پىشکەشى دە كەم جىاوازە لە و هى کە ئە و خوازىيارىتى و
دە يە وىت ھەر لە بەر ئە مە یە کە دە لىت "نە خیر". کە واتە
ھە رگىز رە تىكىدە و ه شتیکى کە سى نییە.

بونىادنانى ئىمپراتورىيە تىك

يە كىك لە بە ژدار بۇوانى كۆرە کانم كريکارىيکى بىناسازى
سىمرخى بۇو كە بىريارى دابۇو خانووه كۆنە کان بىرىتە و دە

شیوازی گفتگوکردن

و به کریان برات تاوه کو بتوانیت بارمتهی خانوبهرهی پی
برات و له گه لئه و شدا ههندیک قازانج بکات. به لام پارهی
تھواوی پینه برو تاوه کو دهست به کاربیت، بوق ئەم
مه به ستهش، دهستی کرد به گه ران به ناو پۇژنامه کاندا بوق
ئەو خانوانهی کە دانراون لە بازاردا له لاپەنی
خاوهنه کانیانه و نه و هک ئەوانهی کە له لاپەن برىکاری
خانوبهره دانرابوون. دهستی کرد به پەیوهندی کردن به
خاوهن خانوه کانه و و رېکخستنی کاتیک بوق سەیرکردنی
خانوه کان، له پاش ئەوهی کە بىزانیا يەو خانووه باشه
بوق فروشتن، چاککردن و به کریدان ئەوا ده گه رايە و و بولای
خاوهنه کەی و لە ۵۰٪ ئەو نرخەی پىدەدا کە داواي
کردىبوو. ههندیک له خاوهن خانوه کان تورە ده بوون.
ههندیکیان شىتگىر ده بوون. به لام له نیوان هەموو ئەو
بىست خاوهن مالانهی کە پەیوهندی پىوه کردن، تەنها يەك
کەس له وانه توشى كىشە يەك برو برو له ژيانيدا و و واى کرد
کە خانووه کەی بفرۆشىت. كەسانىک هەن کە
بازرگانىيە کانیان شكسىتى هىنناوه، ياخود كاره کەيان
لە ده ستداوه، ياخود له هاوسەرە کانیان جىابونە تەوە

شیوازی گفتگوکردن

یاخود ما یه پوچ بیوون، وه یاخود بپیاریانداوه ماله که یان بگوییزنه وه بۆ شوینیکی دیکه. تهنا شتیک که پیگره لە بەردەم ئەم کاره یاندا فرۆشتى خانووه که یانه.

بەم هۆیه وه، بۆ هەموو نۆزدە رەتكىرىدنه وەیەك، كەسیک مولکە کەی لە مەزاد دانا بیوو لە ٦٠٪ بۆ لە ٧٠٪ كە متر لە نرخى داوا كراوى خۆى، وە خاوهن مولکە کە لە كۆتايدا راپى بیو. لەپاش چەند سالىكى كەم لە گویيىست بیوونى وشهى "نه خىر" بە بەردە وامى، كریكاره کە بیووه خاوهنى چىل و دوو خانوو وە مانگانە زیاتر لە (١٠٠٠) دەھەزار دۆلارى دەست دەكەوت. وا خەريکە لە پیگای بیوون بە مليۆنەر نزىك دەبىتە وه. وە هەموو ئەمانەش بەھۆى ئەوه وه بیو كە نەترسا لە گویيىست بیوونى وشهى "نه خىر" بۆ بە دەستهينانى ئەو شتهى كە دەيە وىت.

گفتگوکردن وەك يارييەك

وەك يارييەك بىر لە گفتگوکردن بکەرە وه. شتیکى هەتەر و جددى نىيە، با بهتى ژيان و مردن نىيە، ئەوه تهنا جۇرىكە لە ياري. لە پاستىدا، يەكىكە لە گەورە ترین يارييەكانى ژيان. كارى تۆ ئەوه يە كە بتوانىت كە بە

شیوازی گفتوجوکردن .....

شیوه‌یه کی کارامه یارییه که بکهیت و پاشان باشترا و باشترا
بیت تییدا.

گفتوجوکرده ئاست به رزه کان سوورن له سه ر گفتوجوکردن
له هه موو بارودوخیکدا. هه میشه چهند و چون و
سه و داگه ری ده که ن چونکه ئه م کاره بوق ئه وان جوریکه له
خوشی بینین. کاتیک و هک چالاکییه کی چیزبه خش له
گفتوجوکردن ده روانیت به هیمن و رو و خوش و باوه ر به خو
بوو ده مینیته و ه، ئه وا له هه موو لایه نیکه و ه ده رفه تی
گفتوجوکردن ده بیت، بوق و هی به هه ر کوییه ک که
ده ته ویت بگهیت، و ه یاخود هه ر شتیک که ده ته ویت
به ئه نجامی بگهیه نیت.

بهشی سیّهه م جوره کانی گفتوگوکردن

دوو جور له گفتوگوکردن ههیه. که هه ریه کیک له مانه ئامانجی جیاواز و ده رئه نجامی ویستراوی جیاوازیان ههیه.
به لام کیشە که تەنها ئەوهیه کە زۆربەی کات له هزى
کەسی گفتوگوکەردا تىکەل ده بن، وە مل ده نیت بۇ
ده رئه نجامیکى خراپتر له وەی کە ده توییست پىی بگەیت.

يەکەم جورى گفتوگوکردن، ياخود جورى (I) من پىی ده لىم
"شیوازی يەكجار". لەم بارودۇخەدا تەنها بە رنامەت
ئەوهیه کە گفتوگوکردن و مامەلە كردىت له گەل لايەنى
بەرامبەردا تەنها بۇ يەك جارە و، هەرگىز دووبارەي
ناكەيتەوە. هەر لايەنىك لە گفتوگوکردنە کە تەنها يەك
ئامانجى ههیه: ئەويش ئەوهیه کە بە رزترین ياخود نزمىرىن
نرخ بە دەست بھىن، وە باشتىرىن ھەل و مەرج بۇ ئەم كېين
و فروشتنە دەستە بەر بکەن.

ھىچ شتىك كۆت و بەندت نەكات

شیوازی گفتوجوکردن .....

له گفتوجوکردنی جوری(I)، له بارودوخیکی دژ یه کدان له گهله لایه نی بهرام به ردا. ئامانجی که سی به رام به رئه و هیه که ئه گهه شت لی بکریت که مترین نرخت پی برات، و ه ئه گهه شت پی بفروشیت زورترین نرخت لیوه ربگریت. ئه و که سه ها و پیت نییه گرنگ نییه که چهنده به ریزه له گهله و زهرده خنه ده کا به پووتدا له کاتی گفتوجوکردنی که دا، ئه و ته نهای بیر له خوی و به رژه و هندی خوی ده کاته و ه. گرنگ نییه به لایه و ه که له کوتایی پیزه که دا پاره یه کی نورت داییت و ه یاخود پاره یه کی که مت دهست که و تبیت.

له م جوره ی گفتوجوکردندا، ده بیت نور هیمن، لیزان و خوپه رست بیت. ده سه لاثی ته واوت هه یه بؤ به کارهینانی هه رمانقرو فیلیکی شیاو، تاوه کو گونجا و ترین پیکه و تن به دهست بهینیت. هه ر که ئه م مامه له کردنی به کوتا هات، پیویسته و ای دابنیت که جاریکی تر ئه و که سه ی دیکه نابینیته و ه. گرنگ نییه که ئه و که سه ی دیکه تؤی به دل بیت، پیزت بگریت و ه یاخود بیه ویت ببیت به ها و پیت. ئه و هی گرنگه ته نهای ئه و هیه که تؤ بتوانیت باشترين مامه لهی گونجا و ئه نجام بدھیت.

شیوازی گفتوجوکردن .....

له بەشەكانى دواتردا فيرى زنجىرەيەك لە رېگا و شیواز و تەكىنچىك دەبىت كە دەتوانى بەكارى بەھىنەيت بۇ بەرزىرىدىنەوهى ئاستى سەركەوتنت لەم جۆرەي گفتوجوکردىدا.

گفتووگۇى درېڭخايەن

دۇوھم شیوازى گفتوجوکردىن برىتىيە لە گفتوجوکردىنى درېڭخايەن، ياخود جۆرى(II). ئەمە لە كاتىكىدايە بچىتە ناو رېكەوتتنىكى ئالۇزترەوە كە پىويىستە لە ماوهىيەكى ديارىكراودا بەئەنجام بگەيەندىرىت. لەم دۆخەدا بەھۆى سروشتى بەرھەمه كان و خزمەتگوزارىيەكان، بەلىننامە و رېكەوتنهكان لە ژىر گفتوجوکردىدا، رەنگە وابكتە كە كار لەگەلھەمان كەس و دامەزراوەدا بکەيت بۇ ماوهى چەند مانگىك ياخود چەند سالىك لە داھاتوودا.

سى سال بەر لە ئىستا، كاتىك دەستمكرد بە بەرھەمهىننانى بەرنامەي دەنگى و قىدىقىي لەگەل پىشەگەرېك لە شىكاڭو، سوپاسگوزار بۇوم بۇئەوهى كۆمپانىيەك بەرھەمهەكانم لە بازارەكانى ناوهوھ و

شیوازی گفتگوکردن

دەرەوەی ولات بلاوباتەوە. وە خۆشبەختانە، كۆمپانیاکە چەند ھەل و مەرجىيکى خستە بەردەستم كە گونجاو و ستاندارد بۇون بۇ پېشەكەم. ئىستا و لەپاش سى سال، ھېشتا لە نزىكەوە كارلەگەل ئەو كۆمپانیا و كەسانەدا دەكەم لەو دامەزراوەدا ھەر لە سەرۆكى كۆمپانیاکەوە تاوهكەوە بەردەستەكانى.

پاش تىپەربۇونى دەيىەك، بازار گۆرپۈر، زۆرىك لە خەلکى هاتن و بۇيىشتىن، وە بەرھەمى زىاتر خرانە بازارەوە و بلاوكرانەوە و لە كۆتايىشدا نەمان. بەلام لەگەل ئەمانەشدا پەيوەندىيەكانى من لەگەل كەسە گىرنگەكانى ئەو بازىگانىيەدا ھەمېشەيى و دۆستانە، و پەلە رېز و قىسى خۆش و پېشەگەرانە بۇوه. لەبەرئەوەي ھەمېشە لە پەيوەندىيەكانىدا بە شىيەيەكى باش مامەلەم كردووه، وە بۇوهتە ھۆى بەدەستەھېنانى دەرفەتى باشى بازىگانى و دەرئەنجامى باش لە ژيانىدا.

بەلىننامەي چىنى

چەند سالىك لەمەوبەر دەستمكىد بە بەكارھېنانى ئەم شىوازە، سەدان و ھەزاران لە جىبەجىكار و بازىگانم

شیوازی گفتگوکردن .....

فیرکردووه، که به شیوه یه کی به رده وام به کاریان هیناوه و ده رئه نجامی نایابیان هه بوروه. با سرهتا به تیگه یشن له جیاوازی نیوان پیکه وتنی ستانداردی پژئاوایی و پیکه وتنی چینی دهست پیکه ين.

له روزئاوادا، کاتیکی يه کجار زور ته رخان ده کریت بق گفتگوکردنی چاپکردنی به لیننامه که. "لایه نی یه که می ئه م پیکه وتنه ده بیت بهم شیوه بیت... لایه نی دووه می ئه م پیکه وتنه بهم شیوه بیت...". له کوتاییدا ئه م به لیننامه یه ده بیته بنچینه په یوهندیمه کانی بازرگانیه که. هر لایه نیک ده بیت ره چاوی وشه به وشهی خاله کانی پیکه وتنه که بکات و پیی رازی بیت. هر لایه نیک له خاله نوسراوه کانی پیکه وتننامه که ده کریت بیته هوی تیکچون و ناکوکی و سزادان. له کلتوری چینی دا، کاتیک پیکه وتنیکی باش ئه نجام ده دهیت، ئه وا هه موو مه رج و خاله کانی پیکه وتنه که گفتگو و توویژی له سه ده کریت و پاشان په سهند ده کرین. له پاشان له سه رکاغه ز ده نوسرت و پیداچونه وهی بق ده کریت و له کوتاییدا

شیوازی گفتگوکردن .....

له لایه هردوو لایه نی بەزداربۇوه و اۋۇچى له سەر دەكىت.

له بەلېنامەئى رقۇئاوايىدا ئەم ھەنگاوه كۆتايمى تووپۇز و گفتگوکردنەكانە. بەلام له بەلېنامەئى چىنىدا ئەمە سەرەتا و دەستپىكى ھەموو تووپۇز و گفتگوکردىكە. له ھۆشبەندى چىنى دا، ھەرشتىك كە پىشىبىنى دەكىت ئەوا دەنوسرىت. بەلام ھەمېشە تىكەيشتنىكى پۇون ھەيە كە ھەرچەندە رېكەتنامەكە بەرەپېش بىرات، ئەوا زانىارى نوئى و بارودۇخى له پەرنگە بىتە پىشەوه. پىۋىستە بۇ ئەم زانىارىيە نوئىھە و ئەم بارودۇخە پىداچونەوه بۇ رېكەوتنمەكە بىرىت بە جۇرىك كە ھېشتا بەسۇد بىت بۇ ھەردوو لایه نەكە.

ھەركاتىك گفتگۆم كردىت لەگەل ھەر لايەنېكدا (وھ رېكەوتنم لەگەل زياتر لە كېيارى شەست ولات كردووه). ئەوا ھەمېشە له دوو لاپەرەدا كۆتايمان بە رېكەوتنم جۇراوجۇر و ئالۇزەكان ھېناوه كە نرخەكەي ھەزاران دۆلار بۇوه. ھەر لەسەرەتاوه دەلىم " با رېكەوتنىكى چىنى له نىوان خۆماندا بکەين. لەم جۇره رېكەتنەدا ھەردوولامان

شیوازی گفتوجوکردن .....

پازى ده بىن له سەر مەرج و خالىه بىنچىنه يىھە كانى ئەم
كارەي كە پىيکە وە ئەنجامى دەدەين. بەلام دەمە وىت كە
ھەر دوولامان دلخۆشىن، وە ئەگەر لهەر كاتىكدا شتىك
پويدا و بارودۇخى رېكە تنه كەي گۆرى ئەوا با ھەر دوولامان
پىيکە وە دانىشىن و دوبارە گفتوجو بىكە يىنە وە له سەر مەرج و
خالىه كان وە بەم جۆرە ھەر دوولا بەر دەواام بىن لە
دلخۆشى".

وە باشترين شت ئە وە يە كە: من و ھاوا كارە كامن ھەرگىز
توشى دەمە قالى و ناكۆكى نەبووين لە درىزاي ئەم
"بەلىننامە چىنى يانە". وە لەھەموو بارودۇخىكدا
بە كراوهىي و ھاوارپىيەتى ماويىنە تە وە و جەختمان له سەر
قازانچە كانى ھەر دوولا كردۇتە وە لە كار كردىمان پىيکە وە.

..... شیوازی گفتوجوکردن

بەشی چوارەم پەیوهندییە بازرگانییە ھەمیشەییە کان

بۇ ھەموو جۆرە بازرگانییەك تارادەیەك وەك يەكە.
سەرەتا لەگەل كۆمپانیا يەك ياخود تاكىيەك دەست
بەكارىرىن دەكەيت و لە ئاستىيکى سەرەتايىيەوە، وە
بەپىيى تىيپەربۇونى كات ئەم پەیوهندییە بازرگانییە
دەكىرىت گەشە بکات و بگۇرۇت بۇ بەشىيکى زىرگىرنگ لە
ژيانى كەسى و لايەنى مادى ژيانىت.

جىراردى نايرنبىرگ دەلىت: " كە مەبەست و ئامانج لە
گفتوجوکردن برىتىيە لەوەى كە ھەموو لايەنە
بەزداربۇوه کان بگەنە رېككەوتىيىك كە تىيىدا قايىل بن بە
ھەموو خال و مەرجەكان هەر بەم ھۆيەشەوە لەناخەوە
ھاندراو بن بۇ بەدېھىننانى ئامانجەكانىان و بتوانن گفتوجو
بازرگانىيەكى سەركەوتۇو لەگەل لايەنى بەرامبەريان
بەئەنجام بگەيەنن".

با ئەم پىناسە ورد بگەيەنەوە بۇ بەشەكانى. سەرەتا،
" بگەين بە رېككەوتىيىك... " ئەمە واتاي ئەوەيە كە ئامانج

شیوازی گفتوجوکردن .....

له گفتوجویه کی به رده وام ئه وه نییه که بیبه یه وه یا خود بدوقریی، تاوه کو پکابه ره که ت ببه زینیت، به لکو بؤ ئه وه یه که به جوریک له جوره کان بگهن به پیککه و تنیک. کاتیک هه ردولاینه که دهست ده کان به پرسنه گفتوجوکردن که به دلسوزیه کی ته واوه وه تاوه کو پیگایه ک بدوزنه وه بؤ ئه وه پیکبکهون، ئهوا هه لسوکه وت و په وشتی هه ردولاینه که زورجیا وازتر ده بیت له شیوازی سه ره تای گفتوجوکردن که وه هه میشه ده ره نجامه کانیش باشتر ده بن.

دووهم به شی پیناسه که، "...هه موو لايه نه به ژدار بیوه کان قایل بن به مه رج و خاله کان...". ده بیت ئه وه بزانین که هه لاینه نیک له گفتوجوکردن که دا مه رج و ویسته کانی جیاوازن له لاینه که دیکه. هه ره به رئه مه شه که هه ره سه ره تاوه مشتوم په و گفتوجوکردن دروست ده بیت. بؤ پیککه و تنیکی سه رکه و توو و دریژخایه ن، زور گرنگ و پیویسته که هه ردولاینه که بؤ پیگایه ک بگه پین تاوه کو دلنجیابن که لاینه نی به رام به ر به ته واوی قایلن به خواست و مه رجه کانی یه کتری.

شیوازی گفتوجوکردن .....

پیویسته هه ردولایهن دلخوش بن

سییه م به شی پیناسه که، "... به جوریک که هه ردولایهن
له ناخه وه هاندراوبن بوق بـه دیهینانی ویست و
ئامانجـه کانیان..،" وـه که هه ردولاینه که زـر دلخوشـن
به دهـرئه نـجامـه کـانـی گـفـتوـگـوـکـرـدـنـهـ کـهـ وـهـ ئـهـ مـهـ شـ وـادـهـ کـاتـ
بـیـانـهـ وـیـتـ رـیـکـکـهـ وـتـنـهـ باـزـرـگـانـیـیـهـ کـهـ سـهـرـکـهـ وـتـوـ بـیـتـ وـهـ وـهـ
بـهـ لـیـنـانـهـ جـیـبـهـ جـیـ بـکـهـنـ کـهـ لـهـ گـفـتوـگـوـکـرـدـنـهـ کـهـ دـاـ دـاوـیـانـهـ
بـهـ یـهـ کـ وـهـ مـ شـیـوـهـ یـهـ شـ بـتـوـانـنـ خـوـشـیـ بـبـیـنـ لـهـ سـوـودـ وـ
قـازـانـجـهـ کـانـیـ رـیـکـکـهـ وـتـنـهـ کـهـ.

جاریکـیـانـ وـتـوـوـیـزـیـکـمـ هـهـ بـوـوـلـهـ گـهـلـ یـهـکـیـکـ لـهـ
جـیـبـهـ جـیـکـارـهـ کـانـیـ دـامـهـ زـراـوـهـ یـهـ کـیـ فـیـرـکـرـدـنـداـ.ـ زـرـدـ بـهـ
شـانـازـیـیـهـ وـهـ پـیـیـ وـتـمـ کـهـ رـیـکـکـهـ وـتـنـیـکـیـ یـهـکـجـارـ باـشـیـ
کـرـدوـوـهـ لـهـ گـهـلـ یـهـکـیـکـ لـهـ کـوـمـپـانـیـاـکـانـیـ چـاـپـ وـ
بـلـاـوـکـرـدـنـهـ وـهـ دـاـ.ـ ئـهـ وـهـ نـدـهـ نـاـچـارـیـ کـرـدـبـوـونـ تـاـ لـهـ کـوـتـایـیدـاـ
رـاـنـیـ بـبـوـنـ پـارـهـیـ نـوـسـهـرـ وـ بـهـ رـنـامـهـ دـارـیـژـهـرـهـ کـانـیـ خـوـشـیـ
بدـاتـ.ـ بـهـ رـیـکـهـ وـتـ بـوـ کـهـ منـیـشـ یـهـکـیـکـ بـوـومـ لـهـ ئـهـ نـدـامـانـیـ
ئـهـ مـ بـلـاـوـکـرـاـوـهـیـ،ـ وـهـ زـرـ سـهـرـمـ سـوـرـمـابـوـوـ لـهـ وـهـیـ کـهـ ئـهـ مـ
پـیـاوـهـ بـهـ رـیـزـهـ ئـهـ مـ رـیـکـکـهـ وـتـنـهـ باـشـهـیـ کـرـدوـوـهـ کـهـ منـ

شیوازی گفتوجوکردن .....

هه رگیز تا ئیستا بە کارکردنم لەگەل ئەم دامەزراوه يەدا پیی نەگەيشووم لە ماوهى ئەم چەند سالەدا. كاتىك پەيوەندىم كرد بە سەرۆكى كۆمپانياكە وە ئەوهى بۇ رۇونكردىم وە كە لايەنەكەي ترى گفتوجوکردنەكە زور شەرانگىز و خوازەلۆك بۇون(داواكارى زوريان هەبوو). هىچ خواست و ويسـتـيـكـيـانـ نـهـبـوـ بـۇـ چـارـهـسـەـرـكـرـدـنـ و بـەـئـەـنـجـامـگـەـ يـانـدـنـىـ. يـانـ دـەـبـوـ بـلاـوـكـراـوـهـ كـەـ رـاـزـيـبـيـتـ بـەـوـهـىـ نـرـخـيـكـىـ زـيـاتـرـ بـدـاتـ يـاخـودـ ئـەـمـ لـايـەـنـهـ هـىـچـ جـولـەـيـكـ نـاكـاتـ، بـەـلـکـوـ تـەـنـھـاـ قـسـەـيـ نـهـشـياـوـ وـ پـەـخـنـهـ گـرـتـنـ بـوـوـلـەـ نـوـسـەـرـ و بـلاـوـكـراـوـهـ كـانـىـ دـيـكـهـ. سـەـرـۆـكـىـ كـۆـمـپـانـيـاـكـەـ وـتـىـ "ـئـىـمـهـ كـەـسـانـىـ نـاـحـەـزـ وـ نـهـشـياـوـماـنـ نـاـوـيـتـ لـهـ دـەـرـهـوـهـىـ ئـىـرـەـ وـ لـهـ باـزاـرـهـ كـانـدـاـ، هـەـرـ لـهـ بـەـرـئـەـ وـهـ زـورـ بـەـرـىـزـهـ وـ مـەـرـجـ و خـواـسـتـەـكـانـىـ ئـەـوـانـماـنـ پـەـسـەـنـدـكـرـدـ. ئـىـسـتـاـ مـافـ بـلاـوـكـرـدـنـ وـ بـەـرـهـمـەـ كـانـيـاـنـمـ هـەـيـ بـەـلـامـ بـەـ زـورـلىـكـرـدـنـ وـ نـاـچـارـىـكـرـدـنـ نـاـ. وـهـ نـيـازـىـ ئـەـوـهـشـماـنـ نـيـيـهـ كـەـ بـلاـوـيـانـ بـكـەـيـنـهـ وـهـ بـەـرـهـمـەـ كـانـيـاـنـ لـهـسـەـرـ پـەـفـەـ كـانـماـنـ دـەـمـىـنـنـهـ وـهـ تـاوـهـ كـوـ كـاتـىـكـ دـىـنـ وـ دـاـواـيـ دـەـكـەـنـهـ وـهـ لـىـرـەـداـ،

شیوازی گفتگوگردن

هه موو به رهه مه کانیان پیڏه ده ینه وه و به ته واوی کوتایی به
هه موو په یوه ندییه کانمان ده هینین له گه لیان. ".

ئه م جيڙه جيڙکاره وايده زانی که ئه وهی ئه نجامیداوه
کاريکى زور باش بووه و به رهه مه کانی به نرخىکی يه کجار
به رز ده فروشيت له بازاره کاندا. به لام به هوي له ده ستدانی
په یوه ندییه کی دريڙخایه نی گرنگ، خوی و کومپانیا که يشی
له کوتاییدا هيچييان بُو نه مايه وه جگه له پيڪه وتنیک به
نرخىکی که م.

ياسای هه ولدانی ناراسته و خو
له گفتوكوگردندا پيسايمه که پيڻي ده و تريت ياسای
مه ولی ناراسته و خو. ياساکه ده لیت ده توانیت زياتر
به دهست بهينیت کاتیک به ناراسته و خوی کار ده که یت و هك
له وهی به راسته و خوی کار بکه یت. بُو نمونه، هه تا زياتر
هه ول بده یت که ته نهها ئامانجه کانی خوت به دهست بهينیت
له گفتوكوگردنیکدا، ئه وا که متر سه رکه و تتو ده بیت. کاتیک
به ته واوی کوشش ده که یت بُو ده سکه وتنی ئه و شتهی که
خوت ده ته ویت، ئه وا که سانی دیکه ههست به ناچاري و
زوره مليي ده کهن و ده کشینه وه بُو ئه وهی به رگری له

شیوازی گفتوجوکردن .....

خۆیان بکەن. بەلام ھەتاوه کو زیاتر کاربکەيت و
ھەولبەيت بۆ دۆزىنەوەي رېگايەك تاوه کو لايەنەكەي
دېكەش پى رازى بىت) رېگاي نارپاستەو خۆ، ئەوا لايەنى
بەرامبەريش بە ھەمان شىوه کار دەكات بۆ گەيشتنە
رېكەوتنيك كە تۆش پى رازى بىت. رالف والدق ئىمرسۇن
دەلىت: "بۇئەوەي ھاۋرىت ھەبىت، ئەوا پىويستە سەرهەتا
خۆشت ھاۋرى بىت".

بە بەكارھىنانى ياساي ھەولى نارپاستەو خۆ، كاتىك كە
جەخت لەسەر ئەوە دەكەيتەوە بگەيتە رېكەوتنيك كە بە
دلى لايەنى بەرامبەر بىت و پى ئاسودە بن، ئەوانىش
ئارام و لەسەرخۇ دەبن وە بەدواى رېكەيەكدا دەگەپىن
تاوه کو رېكەوتنه كە بە جۇرىك بىت كە تۆش پى قايل
بىت.

ھەر لە بەر ئەمەيە من ھەمېشە دەلىم،" ئەمۇ بېيار لەسەر
ھەرچى بەھىن، ئەمەويت دلخۇش بن. من ئاماذهم بۆ ھەر
بېرۇكە و پىشىيارىك كە ھەتانە و واتان لىيەدەكات لە كۆتايى
گفتوجوکردنەكە و كۆتايىدا رېكەوتنه كەش خۆشحال بىن.
بە دلنىايىيەوە منىش دەمەويت دلخۇشىم، بەلام وا ھەست

شیوازی گفتگوکردن .....

دەكەم ئەگەر جەخت لەسەر دلخۆشبوونى ئىۋە بىكەمەوه، ئەوا منىش دلخۆش دەبم". ئەم پىڭايىھە هەمېشە دەبىتە ھۆى قايلبۇونى ھاوشانەكانم و دەگەينە پىككەوتىيىك كە ھەردۇولامان پىيى رازىن و بە دلخۆشىيە وە كار دەكەين.

بىر لە داھاتوو بىكەرەوە

بەشى چوارەم و كۆتايى لە پىئناسەكەي نايىنبىرگ برىتىيە لە، "... گەشتىن بە مامەلە يەكى باش لەگەل ھەمان لايەن." ئەمە گرنگترىن بەشى پەيوەندىيەكى درىزخايىنە. واتاي ئەوهى كە ھەردۇو لايەن دلخۆشىن بەو پىڭايىھى كە پىككەوتىنەكەيان پىكىردىوھ و ئاواتەخوانى كە پىككەوتىنەكە بەردەواام بىت.

ئەمرۇ، باشتىرين بازرگانىيەكان خۆيان دەكەن بە ھاۋپى و ھاوبەش لەگەل، كېيارەكان و فرۇشىيارەكان و ھىنەرەكانىاندا. لەبرى ئەوهى بازرگانىيەكەيان بلاۋىكەنەوە بە ژمارەيەكى زۇر لە كۆمپانيا كاندا، تەنها لەگەل تاكە لايەنىك كاردەكەن بۇ پەرەدان بە پەيوەندىيەكى ئاست بەرز كە ئەمەش بېتىه ھۆى بە دەستھىنانى بەرھەمى باشتى، چوستى گەورەتروھ لە

شیوازی گفتگوکردن .....

کوتایشدا نرخی نزمتر و قازانجی زیاتر بوق هردو ولا.
ئوهش پیگایه که که لالایه نزورینه کانه وه
بەکارده ھینزیت.

گفتگوی جوری (II) پروفسیه که نه سهره تا، نه ناوەند،
نه کوتایی نییه، لەبەرئە وەی ھەمیشە بەردە وام دەبیت.
خالى دەستپیک لەم جورە گفتگوکردنە برىتىيە لە
بونیادنانى پەيوەندىيە کى باش لەسەر بنەماى دلسىزى و
باوه پە به يەكتىركىدەن. باشترين پەيوەندىيە بازىگانىيە کان
کە ھەبیت ھەر لە كرین، فرۇشتىن، دامەزراندىن، ياخود ھەر
شتىكى دىكە، ئەو پەيوەندىيە يە کە لەسەر بنەمايەك
دانراوه کە ھەموان تىايىدا دلخۇشىن و لە ھەموو بارۇودۇخە
جيوازەكانىشدا ھەر بەردە وام بیت. وە خراپتىن جورى
گفتگوکردىش ئەو جورە يە کە لە كاتى كوتايىها تىيدا ھېچ
لايەنىك دلخۇش و رازى نەبن. ھېچ لايەنىك نەيە وىت لەگەل
لايەنە كەي دىكە گفتگو بکاتە وە جاريکى تر. وە ھەردو ولا
زور بىزار و نارپەحەت بن سەبارەت بە مەرج و خواستە كانى
پىكە وتنە كە.

شیوازی گفتوجوکردن .....

بهشی پینجهم شهش شیوازی گفتوجوکردن

ریگه و شیوازی یه کجار زور هن بُ گفتوجوکردن، به لام
ده بیت به ته واوی روون و کراوه بیت سه بارهت به و جوره
گفتوجویهی به کاری ده هینیت بُ ده ستکه و تنى ئه و
ده رئه نجامهی که ده ته ویت و هه ولی بُ ده دهیت.

گفتوجوی بردنوه - دوپان

یه که م جور پی ده و تریت " گفتوجوی بردنوه و دوپان "
ئه مه له کاتیکدایه لایه نی (أ) هه موو ئه وانه به ده ست
ده هینیت که ده یه ویت و ه لایه نی (ب) ده دوپیت. ئه مه
ئامانجی گفتوجوی جوری (I)-ه و هک له بهشی سیلهه مدا
باسمانکرد. ئه مه ریگایه که بُ ته نها یه ک مامه له
به کار ده هینریت، له کاتیکدایه که تو ده ته ویت که زورترین
فروشنت هه بیت به به رزترین نرخ و ه یا خود کرین به
نزمرين نرخ. ئه م جوره مامه له کردن به ئه وه نیه که
هاوری و په یوهندیی دریزخایه ن دروست بکهیت. به لکو

شیوازی گفتوجوکردن

تهنها بؤئهوهیه که باشترين مامهله به دهست بهيئيت.
گرنگي بهوه نادهيت که ئاخو كهسى به رامبه ر دلخوش و
پازى بييت به نرخ و مهرجه كانت. ئامانجت تهنها بردنهوهیه.
به دلنياييهوه، ئمه جورىك نيءىه له گفتوجوکردن که مل
بدات بق مامهله و بازرگانى زياده، مهگەر لە دۆخىكى
تايىبەتدا، وەك ئەوهى كاتىك مولكەكەت لە پەهندادا
دادهنىيit تاوهکو به خىرايى و به مۇلى پارەكە وەربىرىت.
لەم دۆخەدا كەسى پەهندەر براوهیه، نرخى به شىكى
دەدات، وە ئەو كەسەش کە مولكەكەى پەھن كردووه
دۇراوه، چونكە تهنها به شىك وەردەگرىت.

گفتوجوکى دۇران - بردنهوه

دۇوهم جورى گفتوجوکردن "گفتوجوکى دۇران و بردنهوه" يە
کە ئەمەش پىچەوانەي يەكەم جورى گفتوجوکە "گفتوجوکى
بردنەوه و دۇران" بۇو. لەم جورە گفتوجوکەدا لايەنى (ب)
ھەموو ئەوانەي دەيەۋىت دەستى دەكەۋىت و لايەنى (أ)
دەدۇرپىت. ويست و مهرجه كانى لايەنى (ب) به دەستىدىت
بەلام ويستەكانى لايەنى (أ) به دى نايەن. ئەم جورەي
گفتوجوکردن كاتىك بەكاردىت کە لايەنىك وەك پەكابەر و دەز

شیوازی گفتگوکردن .....

لاینه کهی دیکه ببینیت وه بیه ویت باشتربیت له و به
هه رجوریک بیت.

گفتگوی دوپانی هه ردودلا

سییه م جور "گفوگوی دوپانی هه ردودلا" يه. لم
بارود دخهدا هه ردود لاینه نی به شداربوو ده گه نه
ریکه و تنیک که هیچ لاینه نیکیان قایل نین پیی،
له برهه و هی هیچ کام لم دوو لاینه ئه و هی ده یانه ویت
به ده ستیان نه هیناوه. وه ئه م جوره گفتگویه هه میشه له
شیوهی ده مه قالی و پق و دوژمنکارانه دایه.

بوق نمونه، پیاوه که ده گه ریته وه ماله وه و به ژنه کهی
ده لیت "با بوق نانی ئیواره بچینه ده ره وه، حه زده کهیت
بوقوی بچین؟"، ژنه که وه لام ده داته وه و ده لیت
"حه زده که م بچین خواردنی ده ریایی بخوین"، به لام
پیاوه که ده لیت که حه زی به و خواردنی نییه به لکو
واباشتره بچن خواردنی ئیتالی بخون. به لام ژنه که ده لیت
که تازه ئه و خواردنهمان خواردووه و حه زیشم لیی نییه.
له سه رئه وه ریکده کهون که بچنه ده ره وه و خواردنی

شیوازی گفتوجوکردن

چینی بخون، که ئەوهش هیچ لایه نیکیان نایانه ویت بەلام
لەم حالەتەدا باشترين چارەسەره.

ئەمە گفتوجوکى دۆرانى هەردوولايە. نە ژنەكە ئەوهى
بەدەستەھىنا كە دەيويىت نە پياوه كەش. بەلام
دەرئەنجامەكەيان پەسەندىرىد لەبەرئەوهى هەر هیچ
نەبىت شتىكىيانلى دەستكەوت وەك ئەوه نىيە كە هيچيان
دەست نەكەوت بىت.

گفتوجوکى چارەسەرى ناوهندى
چوارەم جۇرى گفتوجوقۇپىيى دەوتىرىت چارەسەرى
ناوهندى. لەم جۇرە گفتوجوکىيەدا، هەردوولايەن شتىكىيان
دەست دەكەويت كە هەرچۈنىك بى باشە بەلام هەموو
ويسەتكانى لايەنەكان جىبەجى ناكات. لەكۆتاينى
گفتوجوکەدا هەردوولا بە كەمىك ناخوشىيەوە دەرقەن.
ئەوهندەش دلتەنگ نىن كە پەشىمان بن لە چونە ناو
رېكەوتىنەكە، بەلام زۇر دلخۇش و بەپەرۋىش نىن بە
دەرئەنجامەكان.

شیوازی گفتوجوکردن .....

گفتوجوی نه گونجاندن

پینجه م جور پیی ده و تریت "گفتوجوی ریکنه که وتن یا خود پیکنه هاتن". له م دو خهدا هه رد و ولایان ویست و خواست و مه رجه کانیان ده خه نه رو بوق یه کتری، به لام له کوتایدا بؤیان بیون ده بیت وه که ناتوان بگهن به ریککه و تندیک. له به رئه وهی ویسته کانیان زور دوورن له یه کتريیه وه. بؤیه رازین به وهی که ریککه و تنه که په سهند نه کهن وه هه ریه که یان به ریگای خویاندا ده بیون، به بی ئه وهی هیچ دلته نگی و ناخوشیه که بیوبدات. وه ده رگای گفتوجوکردن والا ده بیت له نیوانیاندا بوق جاریکی دیکه ئه گه ر بیانه ویت به مه رج و خالی جیاوازه وه ریککه وتن بکنه وه. بوق نمونه، ده ته ویت شتیک بکریت، به لام نرخی داواکراو زوره زوره تو نرخیکی که متر ده دهیت به لام لایه نی به رامبه ر رازی نابیت بهم نرخه. نه تو نرخی زیاتر ده دهیت نه ئه ویش که متری ده کاته وه. بهم شیوه یه ریککه وتن بیونادات له نیوانیاندا.

شیوازی گفتوگوکردن .....

گفتوگوی بردنەوەی هەردولایەن

لە کۆتايدا باشترين جۆرى پىكىكە وتن ھەيە كە ئەويش "گفتوگوی بردنەوەی هەردولایەن" -ه، ئەمە ئامانجى تۆيە، لەم جۆرە گفتوگویەدا هەردولایەن ھەست بە بردنەوە و سەركە وتن دەكەن. هەردولایەن وا ھەست دەكەن كە باشترين پىكىكە وتنيان ئەنجامداوه. هەردولایەن دلخۇش و قايىن، وە پەرۋىشنى بىق بەدىھىنانى راسپاردەكانيان و چونە ناو پىكىكە وتنىكى دىكەوە لەسەر ھەمان بىنچىنە و مەرج.

لە زۇرينهى دۆخەكاندا، ئەم جۆرە گفتوگویە پىويىستى بە جىڭرەوەي سېيھەم ھەيە، كە باشتىرە لە ھەموو بىرۇكە سەرهتايىيەكان. هەردولایەن بە چەندىن بىرۇكە و خواست و مەرجى جىڭىرەوە دىئنە ناو پىكىكە وتنەكەوە. وە ھەميشه وا ھەست دەكەن شتەكان مەحال بىت كە بتوانى چارەسەرىك بىق مەرج و خواستە جياوازەكان بىدقۇزەوە. بەلام لە پاشاندا جىڭرەوەي سېيھەم دىئنە پىشەوە، كە لە زۇربەي دۆخەكاندا جياوازە لەوەي ھەريەك لە لايەنەكان

شیوازی گفتوجوکردن .....

بیریان لی کردبوویه وه بېرلەوەی بىنە گفتوجوکردنە كە وە
بۇ يە كە مجا.

بەدواى چارە سەرىيکدا بگەپى بۇ بىردىنە وەی هەردۇو لا
ماوه يەك بەرلە ئىستا، لە گفتوجوکردىنىيکدا بۇوم لەگەل
ئەنجومەنى شارقچەكە لە پىكەوتىنامە يەكى خانوبەرە دا
بۇ ۳۳۰ مال. كېيارەكانم هەستان بە كېينى ئەم مولڭانەي
كە لەسەر پىگاي شارقچەكە بۇون و هەموو كار و
نەخشە كىشانە كانى زەويىيەكانىيان بەئەنجامگە ياند.
ھەرچۆنۈك بىت، خەلکى شارقچەكە داواى ۱۰۰۰ دۆلاريان
دەكىد بۇ ھەر مولڭىك، بەكۆى ۳،۳ ملىقۇن دۆلارە وە بە
شىوهى مۆل دەيانو يىست. ئەمە بېرىكى يەكجار زۆر نەبوو،
لە بەرئەوەي شارقچەكە پىويىست بۇ كە بېرىكى زۆر پارە
خەرج بىكەت تاوه كو ئە و بەشە نويييانە بىكەتە وە. بەلام
كىشەكە لەوەدا بۇو كە كېيارەكانم لەو كاتەدا پارەي
مولىان پىنە بۇو هەتاوه كو دەستبەجى پارەكە بىدەنە
خاوهن مولڭەكان.

ھەر لە كاتەي كە وامان هەستىكىد كە گەشتۈينە تە
پىگاپەكى داخراو وە كېيارەكانم وايان بېرىلىكىدە وە كە

ریکه و تنه که یان له دهست ده رده چیت، له م کاته دا من

پیشنياري چاره سه رى بردنه وهى دو ولايەنم بۆ كردن" وا
دياربوو كه ئەمە كۆتا خال بىت كه ئەنجامى بدهين له گەل
ئەو ۳،۳ ملىون دۆلارهدا"， وتم "ئەمە پیشنياري منه و به
چاره سه رى دەزانم. ئىمە رازى دەبىن كە ئەو پاره يەى
دواياتان كردووه پېتان بدهين". پاشان وتم "وھ بە ھەموو
ئەو شتانەش رازى دەبىن كە لە ماوهى ئەم سى رۇزهدا
قسەمان لە سەرى كردووه، بە پىدانى ئەو ۳،۳ ملىون
دۆلاره وھ بە شارقچىكە، بەلام تەنها داواي ئەوهتان
لىدەكەم كە مافىيىكى كەميش بە ئىمە بدهن، بەوهى كە
رازىبىن ئەو ۳،۳ ملىون دۆلاره وھ ربگرن بۆ هەر بەشىك بەلام
لەپاش ئەوهى كە ئىمە مولكە كانمان فرۇشت بە
دروستكەرى خانووه كان". ھەموان لە ژورەكە بىدەنگ
بۈون، لە كۆتايىدا، سەرۆكى شارهوانى بىدەنگىيەكەى
شكاند. "باشه، بە دلنىايىيە وھ ئىمە حەز دەكەين كە ھەموو
بې پاره كە بە حازرى وھ ربگرين، بەلام ئەگەر فرۇشتىنى
مولكە كان بە باشتىرين شىوه بىت و بتوانى بەش بەش

شیوازی گفتگوکردن .....

پارهکه بدهن له گهله هر فروشتنیکدا، ئەوا ئىمەش رانى دەبىن و مامەلە دەكەين".

رېكەوتنهكە بەئەنجام گەيشت، ھۆكارى گىرپانەوهى ئەم چىرۇكە ئەوه بۇوكە ئەم جۇرە شتانە پۇودەدەن بەبەردەوامى لە كاتىيىكدا كە پىۋىستت بە چارەسەركردىنى بىردىنەوهى دوولايەنى ھەيە. ھەمېشە ئامادەبە تاوهكۈ بىر لە كارەكان بکەيتەوه، كاتىيىك وا ھەست دەكەيت رېڭاكەت داخراوه. تەواو پۇون و ئاشكراپە سەبارەت بەوهى كە ھەر لايەنېك چى دەويىت، لە پاشان تەماشا بکە ئايى دەتوانىت رېڭايك بىدقىزىتەوه بىق بەدەستەتەنەن ئەو خالىھاوبەشانەى كە ھەموان دەيانەويىت وە وادەكتە ھەردوولا وا ھەست بکەن كە براوهن.

شیوازی گفتوجوکردن .....

بهشی شهشهم به کارهیتناه کانی هیز له گفتوجوکردندا

تۆ هەمیشە هیز و توانای زیاترت ھەیە لە گفتوجوکردندا زیاتر لەوەی کە بیرى لى دەکەیتەوە. تەنانەت کاتىك وا بیر دەکەیتەوە کە كەسى بەرامبەر ھەموو هیز و توانايەكى ھەيە، رەنگە ئەوە بىت کە تۆ شتىكەت ھەيە کە ئەو دەيەويت، ياخود شتىكە ئەو دەيەويت کە ھاوسمەنگىي هیز و توانای تۆ تىكىدەدات و ناجىڭىرى دەكات و لە سوودى تۆ نابىت. چەندىن پىڭا و شیواز ھەن کە دەتوانىن هیز و تواناتى پى زىاد بکەيت لە گفتوجوکردندا، لە پىڭەي خۆ ئامادەكردن، دەسەلاتدارىي، زانيارىي تەواو لەسەر لايەنى بەرامبەر، ھاوسمۇزى، خەلاتىردن ياخود سىزادان و وەبەرهىئان.

ھیز و توانای ئامادەكارى (خۆئامادەكردن)
ھەتا زیاتر ئامادەكارى بکەيت زانيارى زیاترت ھەبىت ئەوا زیاتر بەھیز دەبىت کاتىك کە دەچىتە گفتوجوکردىكەوە.

شیوازی گفتوجوکردن .....

ئەركە كانت ئەنجام بده. رۇبىرت پىگنەر، گفتوجوکارىكى لىھاتووه، باس لە بردى ژمىرييارىك، پارىزه رىك وە بەپىوه بەرىكى بازرگانى دەكتات بۇ گفتوجوکردن لەگەل تەنها خاوهن مولكىيەك. ئەمە دەبىتە هوى دروستبۇونى هىزى تىرپوانىن و تىبىينى كردى يەكجار نۇرى چوستى و فېربۇونى مامەلە كردن لەكتى گفتوجوکردندا.

ھىزى دەسەلاتدارى

دەبىت ئەوھ بەته واوى پۇون بىھىتەوھ كە دەسەلاتى تەواوت ھەيە بۇ كېين ياخود نەكېين - بىياردان لە كېينى شتىك ياخود نەكېينى ھىزىت پىيدەدات. ھەروھا كاتىك ئەوھت لەلا پۇونە كە تەواو زانىارييت ھەيە لەو بوارەدا، وە ئەوھى كە بەته واوى نرخەكان و مەرج و ويستەكان دەبىت چۈن بن، ئەمە ھەميشە وادەكتات كە لايەنى بەرامبەر كەمىك بىرسىت وە بىھەۋىت پىككەوتلىكى باشتىت لەگەل بکات. واتە لىرەدا ھىزى تۆ زىاتر دەبىت و لايەنى بەرامبەر ھەولىدەدات پىككەوتلىكى ئەنجام بدتات.

ھىزى زانىنى خواست و پىويستىيەكانى لايەنى بەرامبەر

شیوازی گفتوجوکردن

ههتا زیاتر بزانیت له سهربار وودخی لایهنى به رامبه، ئەوا
ھىز و تواناپەكى زیاترت دەبىت له گفتوجوکردندا. ئەگەر
بۇت دەركەوت كە لایهنى به رامبه زۆر پیویستى بەو
بەرهەم و خزمە تگوزارييە ھەيە كە تۆ پېشىكەشى دەكەيت،
ياخود ئەوهى كە كۆمپانياكەي دىكە كە كېشەيەكى
ماددى ھەيە و پیویستى بە دلنىايى و سەرمایي ھەيە، ئەوا
لىرىدە تۆ ھىزىكى زۆر زیاترت دەبىت تاوهكۈ
پىكەوتنيكى زۆر باش لە بەرژەوەندى خۇت ئەنجام
بدەيت.

ھىزى هاوخە مىكىردىن ياخود ناسىينى كەسى
ئەم ھىزە لە لايەن گفتوجوکارە ئاست بە رزە كانەوه
بەكاردە ھىنرىت لە ھەموو بوارىكدا. ههتا زیاتر كات بە سەر
بەرىت لە پەيوەندىيەكانت لە گەل لایهنى به رامبه ردا و
ناسىن و تىكە لاۋبۇون لە گەللى، ئەوا بە رامبه رەكەت زیاتر
دلخۇش و ئاسوودە دەبىت وە حەز بە گفتوجوکردىن دەكات
لە گەلت بۇ وېست مەرجى باشتى.

ھىزى خەلاتىرىن و سزادان

شیوازی گفتوجوکردن

ئەمە ھىزىكى سەرەكى و پىويستە كە بتوانىت پەرەي پى
بىدەيت لە گفتوجوکردىدا. كاتىك لە توانات دابۇو كە
خەلاتىك ياخود قازانچىك بگەيەنىت بە كەسىك، ياخود
پىنهدان و پىگەرن لە قازانچ و خەلاتىكردىنى، ئەوا لايمەنى
بەرامبەر زىاتر پىنى خوش دەبىت كە بازىغانىيەت لەگەل
بکات، وە دەيانەۋىت گفتوجوکوت لەگەل بکەن.

ھىز و تواناى وەبەرهىنان

ئەمە دەگەرىيە وە بۇ ئە و بېرە كات و هەولدانەي كە تۆ و
كەسى بەرامبەرت بەسەرى دەبەن لەم گفتوجوکردىدا.
ئەگەرتەنها پىنج خولەك بەسەربەرىت كەواتە
وەبەرەمهىنان لە بەشى تۆ نۇر كەم دەبىت. بەلام ئەگەر
پىنج بۇز، پىنج هەفتە ياخود پىنج مانگ بەسەربەرىت
بەكارىرىدىن بۇ پىكەوتىكى، ئەوا وەبەرەھىنانىكى گەورە و
بەرچاو دەكەيت، كە كارىگەرىيەكى نۇر لەسەر لايمەنى
بەرامبەر دروست دەكات. هەتا وەبەرەھىنان لەلايمەنى
بەرامبەر و لايمەنى تۆ زىاتر بىت ئەوا ھىزىكى زىاترت
دەبىت لە گفتوجوکردىدا.

بهشی حه وتهم هیزی پیزانین و تیبینی کردن

هیز واته پیزانین و تیبینی کردن. ئه و هیزه نییه که هه ته، بهلکو ئه و هیزه يه که لایه نی بەرامبەر هه ست ده کات هه ته. هاوردییه کی نزیکم، که خاوه نی ملیونان دۆلار بۇو، جاریکیان توشى زەرەریکى نۇرۇ قەیرانیکى دارايى نۇر هات. بۆیه ناچار بۇو کە زۇریک لە مولك و مالەكانى بفرۇشىت و خەرجىيەكانى کەم بکاتەوه، وەك فرۇشتىنی يەخت و خانووه گرانبەها كانى. بەلام ئەمەی بە هېچ كەسىك نەگوت. لە ئەمرۇدا، خەریکە دەگەرپىتەوه بۇ سەر پىگاكەی خۆى خەریکى كېپىن و فرۇشتىن و گفتوجوکردن و بازىگانىكىردنە كۆمپانىايەك دەكېرىت و يەكىيى دىكە دە فرۇشىت. لە بەرئەوهى هەمووان وا هەست دەكەن کە هېشتا دەولەمەندە، ئەمېش خۆى وا دادەنىت کە خاوه نی هەمان ئەو سەرمایيە يە کە چەند سالىيک بەرلە ئىستا هەيبووه، بۆیه هیزی پیزانین و تیبینی کردن هەموو

شیوازی گفتوجوکردن .....

شتیکه. گرنگی هیزی تیگه شتن و تیبینی کردن به سه ر
جوره کانی هیز و توانادا حیبه جی ده کری له گفتوجوکردندا
که له به شی پیشو تردا با سمان کرد. لیره شدا چهند
ریگایه کمان هه یه که هیز و توانای پیده رده خهین و
کاریگه ری ده بیت له سه ر گفتوجوکردن که مان.

هیزی ده گمه نی

نورینه کات خه لکی نازان که چهند ده یانه ویت
خرمه تگوزارییه ک یاخود به رهه میکیان دهست بکه ویت
هه تاوه کو له دوایدا بؤیان ده رده که ویت که ناتوان
به دهستی بهیزن. زانین و درکردن به وهی که تو شتیکی
ده گمه نت هه یه و که سی به رامبه ر پیویستی پییه تی وه
ئه وهی که ئاماده ن دهست به جی لی بکرن، هیز و
توانایه کی یه کجار نورت پیده دات له گفتوجوکردن که دا.

هیزی گوپینه دان و بی ده ربه ستی

ئه مه کاتیک به شیوه یه کی گوی پینه ده ر و بی ههست خوت
ده رده خهیت له ماوهی گفتوجوکردن کاندا، وه
دروستکردنی دو خیک که واى نیشان بدھیت گرنگ نییه
به لاته وه که ئه گه رئه و بابه ته بکریت یاخود پیفروشیت.

شیوازی گفتگوکردن .....

ئەم شیوازه پىى دەوترىت پوخسارى بىھىت و ساردوسر.

كاتىك سەيرى پالەوانانى پۆكەر دەكەيت لە تەلەفزيون، ئەوه بەدى دەكەيت كە دەموچاۋيان بەھىمنى، دەھىلنىوه و تارادەيەك بىزار دەردەكەون لەميانەي يارىيەكەدا. وە ئەوه باشتى دەبىت ئەگەر لايەنى بەرامبەر بەجۇرىك لە جۇرەكان پەرۇش بىت بۇئەوهى رېككەوتىن ئەنجام بىدات. وە ئەگەر هاتۇ تو بەشىوهىك خۇت دەربخەيت كە زالىت بەسەر دۆخەكەدا و لايەنى بەرامبەر وانەبىت، ئەوا رېككەوتىيىكى باشتى ئەنجام دەدەيت.

ھىزى ئازايەتى و بويرى

كاتىك بويرى و ئازايەتى نىشاندەدەيت لە ويستەكانتدا بۇئەوهى پىيگەي خۇت بەھىز بکەيت لە رېككەوتىنەكەدا، وە بۇ پىشكەشكىدىن داخوازىيەكانت بەشىوهىكى پۇون و راست و پەوان، بۇ مەترسىيەكاني شكسىت لە گفتگوکردىدا، وە بۇ دوركەوتىنەوه لە رېككەوتىيىك ئەگەر پىويست نەبىت. كاتىك لايەنى بەرامبەر ئەوه دەبىنېت كە بەتەواوى باوهېرت بەوهەي كە ئەنجامى دەدەيت و

شیوازی گفتوگوکردن .....

پیشکهشی دهکهیت، ئەمە وايان لىدەکات کە نرخى باشتىت پېيىدەن.

ھىزى پاسپاردن و خستنەئەستق كاتىك لايەنى بەرامبەر وا دەتبىينىت کە بەتەواوى بەتەۋىت رىكەوتنەکە بەئەنجام بگەيەنىت، ھەموو كارىك دەكەيت كە پىويسىت بىت بۇ بەدەسەھىنانى رىكەوتنەکە، ئەوا لىرەدا ھىزىكى تايىبەتت دەبىت.

لەماوهى جەنگى دووهمى جىهانيدا، سوپاى بەريتانيا ٨٠,٠٠٠ ھىزى سەربازى ھەبوو لە سەنگافورە وە ئاماذهكرا بۇون بۇ جەنگىكى داگىركارى. بەلام يابان بە ھىزىكى كە مترە وە توانى سەنگافورە لە بەريتانييەكان داگىر بکات. بەريتانييەكانيان ترساند بەوه کە ئەوان ئەوهندە پابەندن بە سەركەوتنە وە كە تەنانەت دەستدەگرن بەسەر دورگەكەدا و ھەموو ئەوانە دەكۈژن کە لىي دەزىن ھەموو دانىشتowanەكەشى. لە بەرئەوهى يابانىيەكان لە پىشىتىش مالىزيايان داگىركىدبوو، وە كوشتارىيەكى يەكجار زۇرىان كردبوو، بەريتانييەكان دلىابۇون لەوهى کە ئەوان دەتوانن سەنگافورە داگىر بکەن. ئەم پىشىبىنى كردن و

شیوازی گفتوگوکردن

نه خشنه دانانه‌ی یابانییه کان وایکرد که به ریتانییه کان خویان به دهسته وه بدهن.

هیزی زانین و شاره‌زایی

ئه و لاینه‌ی که زانیاریی و شاره‌زایی زیاتری ههیه ئه وا هیزیکی نور زیاتریشی ههیه له گفتوگوکه‌دا. کاتیک به رهه میک یاخود خزمه‌تگوزارییه‌کی ئالوز ده فروشیت وه زانیارییه‌کی ته واوت ههیه سه باره‌ت به با به ته کان ئه مه سودیکی نوری بوت ده بیت له به رامبه رئه و کپیاره‌دا که زانیارییه‌کی که متری ههیه سه باره‌ت به و به رهه م و خزمه‌تگوزارییه.

سه رکه و تو ترین بازرگانییه تا کفرؤشه کانی جیهان بریتین له کوگای ئه پل. تیکرای فروشتنی وايل ئیفانی و کومپانیای نیورک له هه ر چوارگوشی‌یه کدا (۲۰۰) دو لاره، به لام تیکرای فروشی ئه پل (۶۰۰) دو لاره. بوچی؟ له به رئه وهی ئه و که سانه‌ی کار بو کومپانیای ئه پل ده که ن زانیاری ته واویان ههیه سه باره‌ت به و به رهه م و خزمه‌تگوزارییانه‌ی که ده یفروشن، ئه مهش واله خه لکی ده کات که سه دان و هه زاران دو لار بدهن بو کپینی.

بهشی ههسته م کاریگه ریی ههست و سوْز لاهسەر گفتوجوکردن

ههست و سوْز کلیلی سەره کییه له گفتوجوکردندا.
ههسته کان، به تایبەتیش ههسته کانی ویستان، چاوبىرسىتى،
ترس و تورپىيى، دەكىيىت يارمەتىدەرین ياخود
زەرەرمەندت بکەن له گفتوجوکردندا. هەتاوهەكى زىاتر
دەست بەسەر ههست و سوْزەكانتدا بگرىت له
گفتوجوکردندا ئەوا هەلى بە دەستەتھىنانى پىككەوتىنى
باشتىت دەبىت هەم بۆ خۇت وە هەم بۆ دامەزراوهەشت.
وە هەتاوهەكى ههست و سوْزت بەسەرتا زال بىت ئەوا
لاوازىر دەردەكەويت وە گفتوجوئىكە له بەرژەوەندى تۆدا
ناپىت.

ههست و سوْزەكان بەها كان دەشىيۈن. كاتىك
ههسته کانت بەسەرتا زال دەبن ئەوا ناتوانىت بە باشى بىر
بکەيتەوە و بېيارى دروست بىدەيت. هەرشتىك ئەنجام
بىدەيت بۇئەوەي بەھىمنى و ئارامى بەمىننەتەوە لە ميانەي

شیوازی گفتوجوکردن .....

گفوگوکردن که تدا یارمه تیده رت ده بیت بو به دهست
که وتنی پیکه و تنیکی باشت.

چهنده به په روشي بو به دهستهینانی شتیک؟

به هیزترین ههست له گفتوجوکردندا بریتی يه له "خواست و
ویست" ههتاوه کو زیاتر بتھویت که بهرهه میک يا
خرمه تگوزاريي کي دياريکراو بکريت ياخود به دهستي بهيزيت
وه ياخود بتھویت شتیک بفروشيت، ئهوا هيزيت که متر
ده بیت له گفتوجوکردندا.

کاتیک نور پیداگری ده کهیت له به دهستهینانی شتیک
ئامادهیت ههر نرخیک بدھیت بوی. ئه گهر لایه نی به رام بهر
بزانیت که چهنده شتیکت ده ویت، ئهوا ههست ده کات
زیاتر براوه يه. هيزي گوي پینه دان و بى ده ربھ سیت
له بیربیت که له به شی پیشوتدا با سما انکرد. ههندیک
پرسیار له خوت بکه. چی رو ده دات ئه گهر ئه و به رهه مه
به دهست نه هيئنی؟ خراپترین شت چیي که رو برات ئه گهر
نه توانی سه رکه وتن به دهست بهيزيت له م گفتوجوکردن که دا؟
ئایا ئه گهر به دهستی نه هيئنیت ئه مه ده تکوژیت؟ خوت بو
ئه وه ئاماده بکه که ره نگه شته کان به ویستی تو نه بن.

شیوازی گفتوجوکردن .....

ههتا زیاتر ئارام و له سه رخۆ بیت سه بارهت به بیروکە کانى سه رنه کە وتن له گفتوجوکردندا چ كرپىن چ فرۇشتن بیت، ئەوا تواناى بىركىردىنە وەت زیاتر دە بیت و بپىارى باشتى دە دە بیت.

جلە وگىرى هەست و سۆزە کانت بىكە چاوجۇنكى يە كىيىكى ترە لە هەستە جلەونە گىراوه کان و كارىگە رىيە كى يە كىجار نۇرى هە يە لە سەر بىركىردىنە وە کانت. بىرۇكە يى بە دەست هېننانى شتە کان بە بى پارە وە ياخود بە نرخىيىكى نۇر كە متر لە نرخى خۇى دە كرىت بېتىتە هۆى شىوانى هەستە کانت و نۇر قورس بیت بۇت كە بە پۈونى بىر بىكە يىتە وە. بىرۇكە يى بە دەست هېننانى شتىك كە شايىستەت نىيە، ياخود شتىك وەك پىكە و تىكى مە ترسىدارە، دە كرىت زيان بە تواناى بپىاردانى دروستت يىگە يە نىت.

لە گەلە هەستە کانى ويىستن و چاوجۇنكىيدا، ترس مە ترسىدار تىن هەستە کانە. هەتا وە كو زیاتر بىرسىت لە دە رئە نجامە کان ئەوا زیاتر توشى ئە و بارودۇخ و شتانە دە بىت كە حەزىت پىيان نىيە. هەر لە بەر ئە مە يە كە گوئىپىنە دان و خۇراغى لە دۆخە کاندا و گرنگى نە دان

شیوازی گفتوگوکردن .....

بەوهى كە بابەتىك دەرئەنجامىكى ديارىكراو بەدەست
بەيىنیت لە گفتوگوکردندا، باشترين رېگايە تاوهكو
ھەستەكانت بەھىمنى بەھىلىتەوه. لە كۆتايدا يەكىكى دىكە
لەو ھەستانەي كە دەبنە هوى بپياردانىكى لاواز و
نادرост لە گفتوگوکردندا تورپەيىه. ترس و تورپەيى
زۇرينهى كات لەلايەن گفتوگوکەره كارتىكەره كانەوه
بەكاردەھىنرىت تاوهكو كارىگەرى لەسەر خەلکى دروست
بکەن و وايان لېبکەن بپيارىكى نادرost بدهن كە هىچ
باش نىيە بۆيان.

لە ھەموو كاتىكىدا بەھىمنى بەمېنەرەوه
ھەر كاتىك لە گفتوگوکردندا ھەستت كرد كە ھەستىيار
دەبىت، ئەوا داواي ماوه يەكى كەم بکە تاوهكو پشۇويەك
وھرىگىت. برق دەرەوه پياسەيەك بکە. دواي نان خواردى
ياخود رۇزىكى دىكە بگەرپىرەوه. ھەولىدە ھەرگىز بپيارىكى
گرنگ نەدەيت ياخود هىچ مەرجىك پەسەند نەكەيت لە
كاتىدا بارودۇخت جىڭىر نىيە و جۆرە ھەستىك زالە
بەسەرتا.

شیوازی گفتگوکردن

له خوت بپرسه "چى تىدايە؟" ئەگەر پىكەوتنەكە سەرنەگرىت، چى تىدايە؟ چى دەبىت؟ يەكىك لە ئامۇڭارىكەرهەكانم، كە بازىگانىيلىنى زۇر سەركەوتۇوه، جارىكىان شتىكىي پىّ وتم كە هەرگىز له بىرم ناچىت. كاتىك زۇر بەپەرۇش بۈوم سەبارەت بە پىكەوتنىكىي بازىگانى، پىّ وتم "برەين، پىكەوتنەكان وەك پاس وان. هەمېشە كە دانەيەك دەپوات دانەيەكى تىرىدىت. زۇر بەپەرۇش و دوودل مەبە سەبارەت بەم پىكەوتنە. ئەگەر ئەمەش پىكەوتنەكە وەلە بىرى بکە. دانەيەكى دىكەت بۆ دىتە پىش" وە جارىكىان پياوېكىي دانا پىّ وتم "ھەندىك جار باشتىرين پىكەوتنەكان ئەوانەن كە بەدەستى ناھىيىت."

مەشقى جلەوگىرىي ھەستەكانت بکە كلىلى بەپىوه بىردى ھەستەكانت ئەۋەيە كە زۇر بەباشى لاپەنى دەرۈونى خوت ئامادە بکەيت. مەشق بە خوت بکەيت. كاتىك دەچىت بۆ گفتگوکردىك، بە قولى ھەناسە بدە. زۇر ئاگادارى خوتى بە قورسى و ھەستىيارىيە وە لە پىكەوتنەكە مەپوانە. تواناكەت بۆ مانەوەت بەھىمنى و

شیوازی گفتوگوکردن .....

جیگیری کلیلیکه بُو به هیزکردنی پیگهی خوت له
گفتوگوکردنکه دا. ئه وہت له بیر بیت که ئه و که سهی زور
ھەستیاره سەبارهت بە به دەستهینانی دەرئەنجامیکی
دیاریکراو ئه وا کەسیکه کە کەمترین هیز و توانای ھەیه.

شیوازی گفتوجوکردن .....

بەشی نویەم گرنگییە کانی کات لە بىيارداندا

کات و کات دانان کاپلای سەره کین لە گفتوجوکردنیکی
کاریگەردا. زورینەی کات دەتوانیت باشترين پىكىھە وتن
ئەنجام بىدەيت ئەگەر پىشتر بەورىايىھە وھ پلانت بۇ
کاتە كانت دانا بىت.

نەيىنیيە كە ئاشكرايە
بۇ نمونە کاتىك ئۆتۆمبىلىك دەكپىت، ئەوا شیوازىك ھەيە
كە دەتوانیت بەكارى بھىنىت. بەرىيۇھەر و كەسانى
فرۆشىار چەند بەشىكىيان ھەيە كە دەبىت ھەموو مانگىك
تەواوى بکەن. ئەگەر لە سىھەفتەي سەره تاي مانگە كەدا
سەردانيان بکەيت، لم کاتەدا ھىشتا فشارىكى ئەوتۆيان
لەسەر نىيە بۇ فرۆشتىنى بەشەكانيان ھەر لە بەر ئەمە،
داواي بەرزىرەن نرخى شياودەكەن و هىچ ئامادەش نىن
گفتوجو و مامەلەي زياتر بکەن.

باشترين کات بۇ كېينى ئۆتۆمبىلە كە دووهەم و سىيىھەم پۇڭىزى
كۆتايى مانگە كەيە. دەتوانیت پىشتر بچىتە لاي

شیوازی گفتوجوکردن .....

فروشیاره که و ئە و ئۆتۆمبىلەی کە دەتە وىت دیارى بکەيت و تاقى بکەيتە وە. بەلام چاوه پى بکە هەتاوه کو دوو سى پۇزى كۆتايى مانگە کە، بۇئە وە گفتوجو بکەيت سەبارەت بە نرخى كۆتايى و مەرجە كان. ئەوا لەم كاتەدا هەمېشە باشتىن رېككە وتنى دەست دەكە وىت.

چەند سالىڭ پىش ئىستا كۆپۈكى فروشىتم ئەنجامدا بۇ زياتر لە هەزار كەس. ئەم هوڭارى كات دانانەم بۇ كېيىنى ئۆتۆمبىل بۇ باسکردن، بۇ ئە و كەسانەيى کە رەنگە بىر لە كېيىنى ئۆتۆمبىل بکەنە وە لە داھاتوودا. سەرسام بۇوم بە وەيى کە لەناو بەشدار بۇوەكاندا زىاد لە سەد فروشىارى ئۆتۆمبىل هەبوون کە لە چەندىن كۆمپانىيائى جىاوازە وە هاتبۇون. زۇر تۈرپە و شىتىگىر بۇبۇون بەھۆى ئە و نەيىنى ئاشكارا كردنە وە. لەپاش تەواوبۇونى كۆپە کە بە دوام كە وتن بەهاوارە وە سويندىان دەدام کە ئىدى واز بەيىنم لە ئاشكارا كردنى نەيىنى فروشىنى ئەم ئۆتۆمبىلانە.

ئاگادارى هەستى پىويىستى و پەلە كردن بە رەنگە گرنگترىن هوڭار لە كات داناندا بىكەيت برىيتى بىت لە پەلە كردن. هەتا زياتر پەلەت بىت بۇ كېيىنى ئە و شتەي

شیوازی گفتوگوکردن .....

که ده ته ویت، ئەوا كەمترین هىزى سەودا كردىت دەبىت.
فرۆشیار و گفتوگوکارى باش ئەوانەن كە ھەموو ھۆكارىك
بەكار دەھىن بۇ دروستكردىنی ھەستى پىيىسىتى و
بەپەلەيى تاوه كو تواناي كريارەكانيان پى بەئاگا بىنن و
گفتوگويەكى سەركەوتتوو و كاريگەر ئەنجام بىدەن كە لە
بەرژەوەندىي خۆيان بىت. "ئەگەرنەمان توانى بگەينە
رېككەوتنيك ئەمۇق،" فروشیارەكە دەلىت "تىكىرپاي
نرخەكان سېھىنى بەيانى دەگۆرۈرىن" ياخود دەلىت
"داشكاندىكىمان كردووه لەسەر ئەم بابەتە، بەلام ئەمۇق
سەعات ٥ داشكاندنه كە نامىننیت. لەپاش ئەوه نرخەكە
دەگەرېتەوە سەر نرخى تەواوى خۆى".

بۇ بەرهەلىستكردىنی ئەم جۆرە تەكニكە، كاتىك كەسيك پىت
دەلىت كە دەبىت خىرا بېيار بىدەيت مەگەرنادەم مەرجە
گرنگە لەدەست دەدەيت، تۆش وەلام بىدەرەوە و بلىز:
"ئەگەر پىيىست بىت بەخىرايى بېيار بىدەم، ئەوا
وەلامەكەم نەخىرە، بەلام ئەگەر بوارم ھەبىت تاوه كو بىر
لە داواكەت بىكەمه وەلامەكە وەنگە جياواز بىت".

شیوازی گفتگوکردن .....

له پیشتردا و له میژووی ئەمريكادا، لقەكانى ئاگركۈزاندنه وە تايىبەت بۇو بە دووكاندارە ناخۆيىه كان و له لايەن ئەوانە وە بەرپىوه دەبرا. كاتىك مالىك ئاگرى بگرتايە، دەبۇو خاوهن مالەكە كەسىك بنىرىت بۇ لقى ئاگر كۈزىنەرە و داواى ئاگركۈزىنەرە وە يەك بکات بە زوترين كات. كاتىك ئاگركۈزىنە وە دەگەيشتە مالە سووتاوه كە، خاوهنى ئاگركۈزىنە وە كە لە بەرامبەر كۈزاندنه وە ئاگرە كە لەگەل خاوهن مالەكە دەستى دەكىد بە وتۈۋىز و داواى بېرە پارە يەكى دەكىد. هەروھك دەزانىن خاوهنمەل لەم كاتەدالە دۆخىكدا نىيە بتوانىت وتۈۋىزە كە لە بەرژە وەندى خۆى كۆتاىي پى بىننەت. هەر لە بەرئەم ناھاوسمەنگىيە بۇو كە هەموو لقەكانى ئاگركۈزىنە وە بۇونە خاوهن و بەرپىوه بەرى شارە كە.

پەلە مەكە لە بېياردان

يەكىكى دىكە لە تەكىنەكە بەكارھىنراوه كان "پەلە لىكىرنە". ئەمە لە كاتىكدا پۇو دەدات كە لايەنى بەرامبەر هەولددەدات پەلەت لىپكەت لە بېياردان بەرلە وە دەرفەتى ئەوەت هەبىت كە باشتىر بىر بکەيتە وە. هەركاتىك كەسىك

شیوازی گفتوجوکردن

هه ولیدا په لهت لیبکات له بپیارداندا، توش ده تواني بهرهه لستي بکه يت و بلیت "پیگه م بدنه تاوه کو بپیکی لیده که مه وه له کاتیکی دیکه دا بپیاره که مت پی ده لیم".

له راستیدا، گفتوجوکه ره سه رکه و توه کان، کات به کار ده هیزن بق دوا خستن. دوا خستن سه خترين جوری نکولیکردن. هه تا زیاتر گفتوجویه ک یاخود بپیاردانیک دوابخه يت بق ده ستکه و تني ده رئه نجامیک، ئه وا هیز و توانيه کی زیاترت ده بیت. دوا خستن له گهیشن به پیکه و تنيک شیوازیکی به هیزه که ده توانيت بق پاریزگاریکردن له خوت به کاري بهینیت. هه موو بپیاره گرنگ و هه ته ره کان دوابخه لانیکه م بق ماوهی بیست و چوار کاتژمیر. تاوه کو به رچا و پونی زیاترت هه بیت و زیاتر بیری لی بکه يت وه. تا زیاتر بپیاردان دوا بخهيت له گفتوجوکه و تنيکی سه رکه و توه ئه نجام ده دهیت.

دانانی دوامولهت بق کاریک

هوكاريکی يارمه تیده ری دیکه له بارهی کات و کات دانانه وه دواموله ته. هه رکاتیک شیاو بسو دواموله تیک بدنه

شیوازی گفتوجوکردن .....

بے لایه‌نى به امبەر تاوه‌کو بپیارى تىدا بدهن، پیيان بلی کە ئەگەر لە كاتى ديارىكراوى خۆيدا بپیار نەدەن، ئەوا پېكە و تىنامە كە لە دەستىدەدەن. وە مەرج و خال و دۆخە كەش دەگۇرپىت. و ئەو بە رەھم و خزمە تگۈزارييەت دەدەين بە كە سىيىكى دىكە. هىرب كۆهن، باشتىن گفتوجوکەر و مامۆستاي گفتوجوکردن، چىرۇكىيىكى گرنگ و وانە يەكى بە نرخى ژيانى خۆى وەك جىبەجىكارىك دەگىرپىتە وە بۆمان و دەلىت: " كاتىك كە گەيشتىنە ولاتى يابان، كۆمەللىك لە خانە خوى هاتن و خستمىيانە نىو ليمۇزىنە كە و بىدمىان بۇ مىوانخانە كە يان، وە پیيان و ت كە بە باشى ئاگايان لە هەموو شتىكى دەبىت لە ميانەي گەشته كە يدا و مىوانىكى بە رېزى ئەوانە. وە داوايى بلىتى فرۇكە كە يان لېكىردىبوو تاوه‌کو بىزانن كەى دەگەرپىتە وە بۆئە وە ئاماذهكارى كارى گەراندنه وە بۇ بکەن. وە زانىيان كە ماوهى شەش رۇڭلە يابان دەمەنلىتە وە بەرلە وە بگەرپىتە وە بۇ ئەمرىكا."

بۇ ماوهى پىنج رۇڭ زۇر بە رېزە وە مامەلە يان لە گەل كرد و خواردن و خواردنە وە يان بۇ ئاماذه كرد. دەيانبرد بۇ گەشت

شیوازی گفتوجوکردن

و گه‌ران. به‌لام هرگیز باسی بازرگانییان بُو نه‌کردبوو.
به‌هۆی ئەو ریز و قسه خوشییه یانه‌وه ئەمیش هەولى دەدا
کە تا دەتوانیت به‌ریز بیت له‌گەلیاندا. به‌لام هەتا کۆتا پۇز
دەستیان نه‌کرد بە گفتوجوکی هەتھرو جددی. کۆتا
وردەکارییە کانی رېکە و تنه کە یان لەنیو ئۆتۆمبىلە کە دا
باسکرد کە دەیانبردەوە بُو فرۇکە خانه. ئەمەش وايکرد کە
خراپترین جۆرى مامەلە پەسەند بکات چونکە نه‌یدەزانى
کە ئەمان کات له دژى بەکارده‌ھىنن.

یاسای ۲۰ لەسەر ۸۰ لە گفتوجوکرnda
لە گفتوجوکرnda یاسای ۲۰ لەسەر ۸۰ بە شیوازىکى تايىەت
پەيرەو دەكىت. ئەم یاسايى دەلىت: "کە کۆتا يى لە سەدا
بىستى ھەر گفتوجوکە دەكىت ھەزمارى لەسەدا ھەشتايى
ھەموو مەرج و كىشە و خالى گرنگە کانى سەرانسەرى
مامەلە يەك بکات. وە سەدا ھەشتايى سەرەتايى گفتوجوکە
تەنها بېرى سەدا بىستى ئەو كىشانە دىارى دەکات کە
دەبىت بېرىيان لەسەر بىرىت. دەبىت ئەوھ پەسەند
بکەيت کە له سەدا ھەشتايى سەرەتايى گفتوجوکردن تەنها
له دەورى خال و كىشە ناگرنگە کان دەسۈرپىتەوە. تەنها

شیوازی گفتوجوکردن .....

نزيك كاتي كوتايى گفتوجوکه و كاتيك كه خهريكه كات ناميئنيت، دينه سهر قسهه كردن له سهر خال و مه رجه گرنگه كان و له زير باري سه رنجدا له كوتايدا مه رجه كان په سهند ده كه ن.

ئه وهى كه من فيربووم ئه وهى كه پيوسيته له ماوهى به شى سره تاي گفتوجوکردن كه دا ئارام بگريت. هىچ خالىك نىيە كه وات لىبکات پهله بکەيت. ئه گەر تەنها دوو كاتژمېرت ھەبىت بۇ و تۈۋىرۈزىرىنى مامەلەيەك، ئه وا گرنگترىن خالە كان له سى چركەى كوتايدا بىياريان له سهر ده درىت، كەواتە ئارامبە.

بېشى دەيەم بزانە چىيت دەۋىت

زۇر سەيرە كە زۇرىك لە خەلگى دەچنە گفتوگوکردنە وە
بەبى زانىنى ئەوهى كە دەيانەۋىت چ شتىك بەدەست
بەھىن، وە لە مىانەي گفتوگوکەدا ئامانج و وىستە كانىان
دىارى دەكەن. زۇر بەئاسانى كارىگەر و قايل، وە
بەكاردەھىنرىن تاوهكوبە نرخىكى زۇرى ياخود كەم
شتەكانىان بىرپن ياخود بفرۇشىن. چارەسەرى ئەم جۆرە
گىروگرفتانە بۇ تۆيە كە پىشتر بىر لە دەرئەنجامە
خوازراوه نموونەيەكان بىكەيتە وە ئەم پرسىيارە لە خۆت
بىكە، "ئەگەر گفتوگوئىكە لە بەرژە وەندىيى مندا بىت، ئەوا
چ دەرئەنجامىك بەدەست دەھىن؟".

لەسەر كاغەز بىر بىكەرە وە، وە لە پىشتر تەواوى ئەو
شتانە بنوسە كە دەتەۋىت. ئەو كەسانەي كە دەزانن بە
تەواوى چىيان دەۋىت و ئەو شتانە دەنۈسىن
تايمەندىيەكى رۇون و ئاشكرايان هەيە بەسەر ئەوانەدا
كە دوودلۇن و نازانن چىيان دەۋىت.

شیوازی گفتوجوکردن .....

له‌گه‌ل ئه‌وانی دیکه بدوی

هه‌ركاتیک گونجاو بwoo، هه‌موو وردەكارییەكانی
دەرئەنجامیکى نمونەیی لە‌گه‌ل كە‌سیکى دیکه باس بکە.
قسە‌کردن لە‌گه‌ل كە‌سانى دیکه و بيرکردنەوە لە‌سەر كاغەز
واتاي ئە‌وه نىيە كە تۆ ئە‌و بابەت و خزمە‌تگوزارييانەت بە
(بەلاش) بى‌پارە دەست دەكە‌ۋىت، ياخود ئە‌وهى كە تۆ
ئامانجىك بە‌دى دە‌ھىنىت كە زيان بە كە‌سانى دیکه
بگە‌يەنىت. بە بيرکردنەوە پىشوهختە لە گفتوجوکويەكە،
ئە‌وا وادەكەت زياتر هە‌ولى بە‌دەستهينانى دەرئەنجامىك
بە‌ھىت كە تىايدا هە‌ردوولايەن براوه و دلخوش و قايىل بن.
وەك بە‌شىك لە پرۇسەكە ئە‌و نرخە ديارى بکە كە بە‌نيازىت
بۇ بە‌دەستهينانى دەرئەنجامە نمونەيەكەت بىدەيت. بۇ
بە‌دەستهينانى ئە‌وهى دەتە‌وهى لەم گفتوجوکردنە ياخود
لەم مامە‌لە‌يەدا، چەندەت پارە ئامادە‌كردووه و بە چەندە
قايل دەبىت؟

باشتىرين، ناوه‌نەد و خراپترين دەستكە‌وتەكان

(دەرئەنجامەكان)

شیوازی گفتگوکردن

بیر له سی ئاستی شیاوی ده رئه نجامه کان بکه ره وه:
باشترين، ناوهند وه خراپترین. کاتیک ده چيت بـوـ
کوبونه وه يـهـ کـيـ سـهـ وـدـاـگـهـ رـيـ وـاـبـاشـتـرـهـ کـهـ ئـهـمـ سـيـ
ده رئه نجامهـتـ لـهـ هـزـرـیـ خـوتـداـ دـاـنـاـبـیـتـ وـهـ ئـامـانـجـتـ بـوـ
ده سـتـکـهـ وـتـنـیـ باـشـتـرـينـ وـشـیـاـوـتـرـينـ نـرـخـ بـیـتـ هـاـرـلـهـ
سـهـ رـهـ تـاوـهـ. هـهـ مـیـشـهـ سـهـ رـسـامـ دـهـ بـیـتـ بـهـ وـهـ کـهـ چـیـ
پـوـودـهـ دـاـتـ کـاتـیـکـ بـهـ بـهـ رـزـتـرـینـ نـرـخـ فـرـوـشـتـنـ وـ نـزـمـتـرـینـ
نـرـخـ کـرـپـنـ دـهـ سـتـپـیـدـهـ کـهـیـتـ. هـهـ نـدـیـکـ کـاتـ، بـهـ هـوـیـ چـهـنـدـ
هـوـکـارـیـکـهـ وـهـ لـایـهـنـیـ بـهـ رـاـمـبـهـرـ دـهـ سـتـبـهـ جـیـ لـهـ گـهـلـتـ رـاـزـیـ
دـهـ بـیـتـ وـ سـهـ وـدـاـگـهـ رـيـ زـیـاـتـرـیـ پـیـوـیـسـتـ نـیـیـهـ.

ده رئه نجامى ناوهند کـهـ پـهـ سـهـ نـدـ کـرـاـوـهـ، وـهـ سـیـیـهـ مـ
ده رئه نجاميان خراپترine کـهـ رـهـنـگـهـ پـوـبـدـاتـ. ئـهـ گـهـ رـهـاتـوـوـ
ناـچـارـبـوـوـیـتـ خـراـپـتـرـینـ پـهـ سـهـ نـدـ بـکـهـیـتـ، ئـهـ وـهـ نـزـمـتـرـینـ
ئـاستـهـ کـهـ پـیـیـ دـهـ گـهـیـتـ بـهـ لـامـ هـیـشـتاـ مـاـمـهـ لـهـ کـهـ بـهـ رـدـهـ وـاـمـهـ.
ئـهـمـهـ پـیـیـ دـهـ وـتـرـیـتـ "کـوـتاـ خـالـیـ کـشـانـهـ وـهـتـ". لـهـمـ ئـاستـهـ
دـهـ کـشـیـیـتـهـ وـهـ هـرـچـهـنـدـهـ پـیـشـتـ نـاـخـوـشـ بـیـتـ، بـهـ لـامـ ئـهـمـهـ
نـزـمـتـرـینـ ئـاستـهـ کـهـ پـیـیدـاـ بـرـقـیـتـ. وـهـ لـهـ خـوارـئـهـمـ ئـاستـهـ وـهـ،
نـاتـوانـیـتـ بـهـ رـدـهـ وـاـمـ بـیـتـ. هـهـ لـهـ بـهـ رـئـهـمـهـ پـیـشـتـرـ بـهـ پـوـونـیـ

شیوازی گفتوجوکردن .....

که مترین شته کان دیاری بکه تاوه کو به ته واوی ئاماده ده بیت.

له به رزترین ئاسته وه دهست به کاربە
لە کویوه دهست ده کەيت بە گفتوجوکردن؟ بە و
ده رئەنجامە ده ستيپىدە کەيت كە باشه ياخود نمونه يىھ.
رەنگە بە درىزايى پىگاكەت پىويست بىت كە مىك بىيىتە
ئاستى خواره وە، بەلام هەميشە بە به رزترین ئاسته وە
دهست به کاربە كە ئارەزوی ده کەيت. گفتوجوکەره کان بە
به کارھىنانى ئەم پىگە و شىوازه بەناوبانگن. لە يەكىتى
بەلىننامە گفتوجوکردىدا، گفتوجوکەره کە بە داواكردى
زيادكردى پىزەرى لە سەدا پەنجا بۇ يەك سال دهست
بەكار ده بىت، لەگەل چاودىرى پزىشكى، موچەى
خانەنشىنى وە سوودى دىكەش. ئەمە وەك كە مترىن
داخوازىيان پىشكەش ده کەن بۇ بەلىننامە يەكى نوئى بە
ئەندامبۇنيان. بە تىپەربۇنى كات، ئەمە پەسەند ده کەن
كە لە سەدا پىنج زياده يان پىيدىرىت بۇ دوو سال، بە بى
بىمهى پزىشكى وە ياخود پلانى خانەنشىنى. لە پاشان

شیوازی گفتوجوکردن .....

دەگەرپىنه وە لای ئەندامە كانيان و وە ئەمە بە سەركەوتىنى
مەزن ناودەبەن.

پىشتر بىر لە باشتىن، ناوهند و خراپتىن بارودۇخەكان
بىكەرەوە، بۆئەوەى بەتەواوى پۇون و دلنىابىت سەبارەت
بەوەى كە دەتەۋىت و ئەوەى كە ناتەۋىت پەسەندى
بىكەيت. لە پاشان بە دەرئەنجامە نمونە يىھەكت دەست
بەكاربىت و لىرەوە دەست بە گفتوجوکردن بىكەيت.

بهشی یازدهم پروژه گفتوجوی زانکوی هارثارد

زانکوی هارثارد و دهسته‌ی بهریوه بردنی، هزاره‌ها گفتوجوی گهوره و بچوکیان ئەنجامداوه، لە هەردۇو بواره‌کانی بازرگانی و سیاسی نیوخۆیی و جیهانیدا. چوار کلیلی سەركەوتتۇوان بۇ پىناسە كردووين.

- ۱ خەلکی(كەسەكان): كلیلیك بۇ گفتوجویەكى سەركەوتتو ئەوهىه كە كەسايەتىي كەسەكان جىا بکەيتەوه لەو كىشە و گرفتانەي كە دىنە پىش. هەرگىز هەستىار مەبە، هەمووكات ھزر و چاوهكانت لەسەر بابەتى گفتوجوكردنەكە بھىلەرهوه، هەرگىز مەھىلە بەھۆى كەسايەتىيە ئەرىئىنى و نەرىئىيەكانەوه ھىلگەكەت لابېرىت.

- ۲ خواتى و ويستەكان: بە پىشكەشىرىدەن و خستەن بەرچاۋىكى روونى خواتى و ويستەكانى هەردوولايەن

شیوازی گفتوجوکردن .....

دەست بە گفتوجوکردنەكە بکەن. بەرلەوهى لىستى ئەو شتانە بنوسيت كە دەتهویت. لىستى ئەو دەرئەنجامانە بنوسمە كە هەولۇ دەدەيت بەدەستى بھىنیت. پاشان بپيارىدە كە دەتهویت لە گفتوجویەكدا چىيەت دەست بکەویت تاوهى ئاماچەكەت بەدى بھىنیت. كاتىك لەگەل لايەنە جياوازەكاندا دادەنىشىت، تەنانەت لەپىش ئەوهش، ئەوا هەندىك كات تەرخان بکە بۆئەوهى بزانىت بەپۈونى هەموو خواست و ويستەكانى لايەنى بەرامبەرت چىن و دەيانەویت لەم گفتوجوکردنەدا چى بەدەست بھىنن.

پىيان بلىي: "بە بۆچونى ئىوھ، ئەگەر ئەم مامەلەيە ئەنجام بىدرىت، لە كۆتايدا چ دەرئەنجامىكمان بەدەست دەكەویت؟".

- ۳ - بىزاردەكان: بەرلەوهى بچىنە گفتوجوکردنەوە لەسەر خالى جياوازەكان هەموو ئەو بىزاردانە دىاري بکە لەم بوارەدا كە لەگەلپىاندا هاۋرائىيەت. چەندىن ئەگەر و شىاوى گونجاو دروست بکە. شىوازى ئالوگۇرپىكىرى بېرۇپا بەكاربەھىنە بۇ گەشەدان بە شىوازە گۇرپراوهەكان وە

شیوازی گفتوگوکردن .....

دەتوانیت نەخشەی هزرى، ياخود داتاشۆيەك
بەكاربەھىنیت.

٤- پیوانە و بنچینەكان: بەشیوه يەكى گشتى ئەمانە
پیيان دەوتريت "مەرجە سنۇورىيەكان". بەرلەوهى
گفتوگۇ بکەيت، دەبىت ئەوه پەسەند بکەيت كە ئەنجام و
دەرئەنجامەكان لەسەر بىنەماي ئامانجىكى سەرهكى
داپنرىت. بېپىارى چى دەدەيت كاتىك گەيشتنە
رېكەوتنيكى باش بۇ ھەردۇولايەن؟ ئەو شستانە چىن كە
دەتهۋىت بەدەستيان بەھىنیت ياخود ئەوانەى كە دەتهۋىت
لىيان دوور بکەويتەوه؟

ھەر كە تەواو دلنىا بۈويت لەوهى كە دەتهۋىت و چ شتىك
پیویستە لەم گفتوگویەدا ھەتاوهكىو ھەردۇولايەن
دلخۇشىن، پاشان بەراوردى بىزاردە و دەرئەنجامە
جۇراوجۇرەكان بکە لەگەل خۇت خواتى و ويستەكاندا.
بلى، "رېكەوتنيكى باش پیویستى بەم مەرجانە ھەيە.
ئەمانە دەرئەنجامەكان و ئەم ئامانجە بەدەست
دەھىنەن". بەشیوازىكى دىكە دەتوانىن بلىين، تۇ وىنەى

رېكىھوتتىكى باش و سەركەوتۇۋيان بۇ دەكىشىت كە

ھەردۇولا دلخۇش بن.

لە كۆتايدا ھەموو ئەو رېڭا و شىوازانە دەخەيتەپوو كە دەتowanن لە رېيەوه خواست و پىيوىستىيەكانى رېكىھوتتىكە بەدى بەھىزىن. ئەمە پرۇسەيەكى بەھىزە بۇ گفتۇگۆكىرىنى كە ھەموو ھىزرو جەختت بەتهنها لەسەر ئامانجەكان دەھىلىتەوه دەتپارىزىت لەوهى كە كارتىكراو بىت بە كەسايەتى و كىشە و گرفته پۇوكەشىيەكان.

شیوازی گفتوجوکردن .....

بەشی دوازدهم ئامادەکارى پېشوهختە كلىلى ھەموو كارىكە

ئامادەکارى نىشانەي پاستەقىنەي كەسانى كارامە و
پېشەگەرە. لە سەدا ھەشتايى گفتوجو سەركەوتۇو دەبىت،
ئەگەر لەسەر بىنچىنەي ئامادەکارى پېشوهختە
بنىادبنىت لەلايەنى تۆۋە.

بە رەچاوكىرىنى بابهەكان دەست بەكاربە: بەنيازى
سەبارەت بە چى قسە بىھىت؟ ئامانج و مەبەست لەم
گفتوجويە چىيە؟ بەپۈونى ئەوانە نىشان بەدە كە دەتەۋىت
بەدەستيان بەھىنەت وە ھەموو گىروڭرفتەكان چىن كە
رەنگە بىنە ئاراوه؟ ئامانج و وىستەكانى تۆلەم
گفتوجويەدا چىن؟ دەتەۋىت چى بەدەست بەھىنەت كاتىك
دەچىتە ناو ئەم و تۈۋىزۈركىرىنەوە؟ ھەتا ئامانجەكانت زىاتر
پۈون و ئاشىرىابىن، ئەوا خىراتر بەدەستيان دەھىنەت و
ئاسانتر دەتوانىت بىگەيەنىت بە لايەنى بەرامبەر.

ھەبوونى بىزاردەكان واتا ھەبوونى ئازادى

شیوازی گفتوجوکردن .....

ههبوونی بزارده رهندگه باشترين هاوريت بيت له گهيشتن به باشترين ريکكه وتن له ههرجوره گفتوجوکردنیکدا. ههتا بزاردهی زياترت ههبيت، ئازاديش زياتر دهبيت بوئهوهی باشترين بريار بدھيت. له گفتوجوکردندا تنهها كاتيک ئازاديت كه پهره به بزارده كانت بدھيت.

ئهگهر له پيشتردا بزاردهی پهره پيدراوت نهبيت، ئهوا تنهها ههلزاردهت ئهوهیه كه ههرجييەك لايەنى بهرامبهر بيليت، پهسەندى بکەيت. دهستهكان ده بهسترين. بهلام ئهگهر هاتوو چەندىن بزارده و رېگاي جوراوجورت ههبيت كه بتوانى پيايدا برقىت، ئهوا له پاشاندا رېككه وتنىكى مەزن دهبيت. چەندىن ئهگهرى گورا و شياو دابنى، لەسەر كاغەز وە بەرلەوهى بچىته گفتوجوکردنەكەوه زۇر بەوردى بيريان لېكەرهوه.

بەردەوام پهره به بزاردهی زياتر بدھ زۇر بەوريايىه وە هەموو هەولىك بدھ و بەدواجاچون بکە بۇ دۆزىنەوهى سەرچاوهى دىكەي بەرھەم و خزمەتگوزارييەكان. ئهوه بزانە كە پيويسىتە چى بۇ بدھيت، وە كات و بەروارى گەيشتنەكەي كەي دهبيت. به

شیوازی گفتگوکردن

هه بونی بـزارده کانت ده توانيت زور به هیمنی و
له سه رخوییه وه بـچیته گـفتـوـگـوـکـرـدـنـهـوـهـ،ـ کـهـ ئـهـ مـهـشـ
واتـلـیـدـهـ کـاتـ هـیـزـیـ خـوـگـرـیـ وـ گـوـیـ پـیـنـهـ دـانـتـ زـیـادـ بـکـاتـ
له مـیـانـهـیـ گـفتـوـگـوـکـهـ دـاـ.

کاتیک زنجیره یه ک له بژاردهی ریکخراوت هه یه، ئەوا
بە تە واوی ئازادیت لە وەی کە هەر مەرج و خالىکى لایه نى
بە رامبەرت پە سەند بکەیت ياخود رپەتى بکەیتە وە. له
ئەنچامدا هەمیشە باشترين ریکكە وتن ئەنچام دە دەپت.

ههتا ده توانيت فېریه

يەكىك لە كلىلەكانى ئامادەكارى ئەوهىه كە هەندىك
بەدواچۇون بکەيت بۇئەو كەسانەى كە گفتۇگۆيان
لەگەل ئەنجام دەدەيت. لە ئەمپۇدا، باشتىرىن ئامپازىك بۇ
ئامادەكارىي پىشىۋەختە برىتىيە لە ئىنتەرنېت وە بە
تاپەتىش گووگل. نۇر سەرسوورھېنىھە كە بەتەنها
داگرتى دوو پەنجەت دەتوانىت چەندىن زانىارى
يدۇزىتەوھ.

زورجار، که سیکی دیکه ده ناسیت که گفتوگوی کردوه
یاخود کارتکی بازرگانی له گهله ئەو که سانهدا کردوه.

په یوهندیان پیوه بکه، بارودو خه که یان بُو روون بکه ره وه

و داواي ئامۆژگارييان لېبکه. هەندىكىجار تەنها يەك ئامۆژگارى ياخود به رچاولۇنى دەكىرىت سوودىيىكى يەكجار نۇرى ھەبىت بُو گفتوكى داھاتوو.

ھەندىك په یوهندىي تەلەفۇنى ئەنجام بده ھاولۇرىيەكم دەيويىست كۆمپانىايەكى پىشەسازى بکرپىت. ئەم كۆمپانىايە زنجىرەيەك لە بەرھەمى ھەبوو كە بەتەواوى گونجاو بۇولەگەل كۆمپانىاكەي ئەودا. خاوهنى كۆمپانىاكەي دىكە داواي چەند ملىون دۆلارىكى دەكىرد بُو بازىرگانىيەكەي وە چەندىن مەرج و خواستى ھەبوو بُو دواي فرۇشتىنەكە. ھاولۇرىيەكم بانگى بانكەوانەكەي خۆى كرد و پرسىيارى لېكىرد كە ھېچ كەس ناناسىت لە بانكى ئەو كۆمپانىايەي دىكە. وا رېككەوت كە بانكەوانەكان يەكىيان دەناسى و په یوهندىي پیوه كرد. وە بەنهىنلى بەدوا داچۇونى بُو كرد، بۇي دەركەوت كە ئەو كۆمپانىايە لە بارىكى ماددى ترسناكدايە، وە ئەگەر بەرپىوه بەرەكە لەماوهى چەند پۇزىكدا كېيارىك ياخود سەرچاوه يەكى دارايى نوئى نەدۆزىتەوە ئەوا بانك ناچار دەبىت كە كۆمپانىاكە دابخات.

شیوازی گفتوجوکردن

تهنها بههوى ئەم زانىارىيەوە، ھاۋپىكەم توانى كە لەگەل خاوهن كۆمپانياكەدا دابنىشىت و گفتوجوکى رېككەونتىكى يەكجار باش بكت. توانى بەرامبەر بىرە پارەيەك كۆمپانياكە بىرىت، وە دەست بىرىت بەسەر ھەموو قەرزەكاندا، و بەو قازانچەي كە لە بازىرگانىيەكە دەمىننەتەوە، پارەي خاوهن كۆمپانياكە دەدات.

گريمانە پرسىيارەكان

پىتەر دراكەر نوسىويەتى كە "گريمانە نارپاست و نادروستەكان سەرچاوهى ھەموو شكسىتىكىن". ئەگەرە نارپاستەكان سەرەكىتىن ھۆكىرن بۇ راپىنەبۈون و ھەلە تىيگەيشتن لە گفتوجوکردىدا.

زۇربەي ئەو كاتانەي كە لە گفتوجوکردىدا بەسەر دەبرىن، بۇ چارەسەركىرىدى گريمانەيەكى نادروستە بە جۆرىك لە جۆرەكان. بەرلەوەي دەست بە گفتوجوکردىن بىكەيت لە خۆت بېرسە، "گومان و گريمانەكانم چىن؟" با زياتر تايىبەتى بىكەينەوە: ئەگەرە دىيارەكانت چىن؟ ئەگەرە نارپۈون و نادىيارەكانت چىن؟ گريمانە دىيار و نادىيارەكانى لايەنى بەرامبەرت چىن؟ ئايدا ھاوېشەكانت واى دادەنلىن

شیوازی گفتوجوکردن .....

که به پاستی ده ته ویت ئەم گفتوجویه ئەنجام بدهیت؟ ئایا
ئەوان بەشیوه يەکى دۆستانە و گوییپینەدەر ياخود نەیار
دەتبینن؟ ئایا وەك كەسیکى باش يان كەسیکى نادروست
دەتبینن تاوه کو مامەلەت لەگەل بکەن؟

ھەلسەنگاندن بۇ گریمانەكانت بکە
گرنگترین شت، دەكەیت گریمانەكانت هەلەبن؟ ئەگەر
ھەلەبن چى پۇودەدات؟ ئەگەر گریمانەكانت هەلە بۇون
ئەوا چى دەكەیت بۇ گۇرپىنى مەرج و خواستەكان؟

يەكىكى گریمانەكان كە دايىدەنلىك كاتىك دەچىنە
گفتوجویه كەوە ئەۋەيە كە لايمى بەرامبەر بەپاستى
دەيەویت كۆتايى بە رېككەوتىنەكە بەھىنەت. وە ھەندىك
جارىش ئەمە ھۆكارنىيە، ئەوانى دىكە پەنگە گفتوجو
لەگەل بکەن بۇئەوەي پەرە بە مەرجەكانى
گفتوجوکردنەكەيان بدهن لەگەل ئەو لايمەنەي كە
دەيانەۋى بەپاستى رېككەوتىنە لەگەل بکەن. ئەوان
دەيانەۋىت گفتوجوقۇت لەگەل بکەن بۇئەوەي باشتىرەن
رېككەوتىك بکەن بەرلەوەي ئەو رېككەوتىنە ويستراوه يان
لەگەل كەسیکى دىكە بکەن. هەر لە بەر ئەمە، بېرىككەرەوە

شیوازی گفتوجوکردن .....

که چون ده توانيت ئەگەره کانى هەردۇولايەن پۇون
بکەيتەوه بەرلەوهى بچىيەتە نىيۇ درېئەزى
گفتوجوکردنەكەوه.

گىرو گرفته سەرەكىيەكان دىيارى بکە
لە كۆتايدا لە ئامادەكارىدا بۇ گفتوجوکردن، بېرسە،
گىرو گرفته سەرەكىيەكان چىن؟ لەكويىدا جىاوازىن لە
ويسىت و پىيىستىيەكانمان؟ ئەو بوارانە كامانەن كە تىيىدا
پىكناكەوين؟ ئەو دەرگايانە چىن كە دەبىت قسەى لەسەر
بکەين و چارەسەرى بکەين؟

ھەتاوهەك وریاتر بىت لە خۆئامادەكردن بۇ گفتوجوکردن،
ئەوا هيىزى زياترت دەبىت، وە پىككەونتى باشتى دەكەيت.
كلىلى خۆئامادەكردىنىش برىتىيە لە بەدوا داچۇون بۇ
دۇزىنەوهى راستىيەكان. راستىيە راستەكان بەدەست
بەھىنە نەك گريمانەكان. بېرت بىت زانىن هيىزە.

بهشی سیازدهم بارودخ و پیگه خوت و ئەوانى ديارى بکە

بارودخ و پیگه کەت خالى دەستپىيىن. پىكھاتووه لەوهى
کە لەكويىه هاتويت، بۆكوى دەچىت وە دەتوانىت چەندە
نۇر ياخود كەم دەتوانىت پەسەند بکەيت. ئەمانە خالى
بنچىنه يىيەكانتن "مەرجە سنورىيەكانت" ھەروەك لە
بەشى پرۇزە زانكۆى هارقاردا باسمانىكىد. ئەمانە ئەو
ھۆكارو سنورانەن كە دەبىت لەگەلىان بگۈنجىيەت و
چارەسەريان بىرىت لە رېكەوتىنەكەدا. پىگە کەت پىكىدىت
لەباشتىن و خراپتىن دەرئەنجامەكان، لەگەل نزمتىن و
بەرزتىن نرخدا كە دەتوانىت پەسەندى بکەيت لە گەيشتن
بە رېكەوتىنىڭدا.

پۇونى و ئاشكرايى بەھىزتىرىنە
مەرج و خواستە سەرەكىيەكانت چىن بۆ گفتوجوکىيەكى
سەركەوتۇو؟ لەم پرۇسەيەدا دەبىت چىيەت دەست بکەۋىت
تا بىكەيتە پرۇسەيەكى سەركەوتۇو؟ ئەو شتە گرنگانە

شیوازی گفتوجوکردن .....

چین که نابیت وازيان لى بھينيت که ئەگەر ھەرچيش
پووبات؟ ئەو شтанه چين که پىيان قايل دەبىت تاوه کو
پيوسيتىيەكانى خوتى پى دەستە بهريكەيت؟.

ئەو ماف و رەوا پىدراؤانه چين که داوايان دەكەيت ياخود
دەيانبه خشىت؟ ياساكە ئەوهىيە کە ھەرگىز لە
گفتوجوکردندا دەست لە شتىك ھەلنىڭرىت ھەتا لە
بەرامبەردا داواي شتىكى دىكە نەكەيت. ئەگەر دەست لە
ھەر شتىك ھەلبگرىت و لەبەرامبەردا داواي هىچ شتىك
نەكەيت، ئەوا لايمى بەرامبەر ئەمە وەك خالىكى لوازى
دەبىنەت و داواي شتى زياتر دەكت. لەو ئالوگۇرپىردى.

بزانە مامەلە لەگەل چىدا دەكەيت
خواست و دەرئەنجامە سەرەكىيەكانى لايمى بەرامبەرت
چين؟ ئايا ھەموو شت شياوه بۆئەوهى كەمىنەي و
نۇرىنەيىيەكانى لايمى بەرامبەرى پى ديارى بكرىت. لەم
گفتوجوکىيەدا بەته واوى دەبىت چى بە دەست بھىنن و پىيى
بگەن؟ ماوهىيەك پىش ئىستا گفتوجو كرينامه يەكم كرد بۇ
شوينى نوسينگەيەك. لەدواي ھەندىك بە دواداچۇون بۇم

شیوازی گفتوگوکردن .....

دەركەوت كە خاوهنەكەى بە چەند مەرجىڭ دەتوانىت كرييماھەكە ئەنجام بىدات. دەبۇو كە بېرىھ پاره يەك وەربىگەرىت لە كرييماھەكەدا ئەگەرنا بارمتهى خانووبەرەكە راپىزى نابىت. بەم زانىارييە، زانىم كە پىيوىستىيە تايىبەتەكانى خاوهن مولكەكە چىن. چەندىن ھۆكارەن لە رېكەوتى كرييماھەدا كە دەكىرىت لەلايەن خاوهن زەوييەكانەوە گفتوگۇي لەسەر بکرىت. بەلام بەكىرىدانى مولكەكان لەلايەن بارمتهى خانووبەرەوە دەستى بەسەردا گىراوه. دەمتوانى لەگەل خاوهن مولكەكە باسى بېرى كريي خۇپرايى و شوينى وەستانى ئۆتۈمبىل و ھەندىك شتى دىكە بىكەم، بەلام دەبۇو كريكە لە ئاستىيىكى ديارى كراودا بىت ئەگەرنا پەسەند نەدەكرا.

وە ھەروەها ئەۋەشم زانى كە خاوهن بىناكە بە بارىكى ماددى سەختدا تىّدەپەرپىت، وە ھەر لەبەرئەمە، دەبۇو لەماوه يەكى كەمدا زىاد لەسەدا ھەشتايى بىناكان بەكىرى بىدات. زانىنى ويست و پىداويسىتىيەكانى خاوهن مولكەكە بۇوە ھۆى ئەۋەى كە من بىتوانم گفتوگۇيەكى باشتىر ئەنجام

بدەم.

شیوازی گفتوجوکردن .....

بارودوخه که پیچه وانه بکه ره وه

یه کیک له باشترين پیگاكان بوق په ره دان به
ده رئه نجامه کانی، هه ر گفتوجویه ک ئه وه یه و تورویژی
کیشهی رکابه ره که ت بکه یت به رله وه ئاماده کاری بوق
کیشه و دوخی خوت بکه یت.

له کولیژی یاسادا، قوتاپییه کان فیری ئه وه ده کرین که
که یسی لایه نی به رامبه ر و هربگرن و به ته واوی گفتوجوی
له سه ر بکه ن به له به رچاوگرتني راستییه کانی که یسه که وه ک
بلی که کار بوق لایه نی به رامبه ر ده که ن. له دوای ئه وه ئی
که یسی لایه نی به رامبه ریان ئاماده کرد ده ست ده که ن به
ئاماده کردنی که یسه کهی خویان. ئه م مه شق کردنی هیز و
توانا ده داته پاریزه ر و گفتوجوکاره ئاست به رزه کانی
تاوه کو به راستگوی و بیلایه نانه بیر بکه نه وه له به هیزی و
لوازی رکابه ره که يان و بريارييان له سه ر بدنه ن. ئه م جوره
ته کنیکه ده توانيت به رچاورونییه کی باشتلت پیبدات
له سه ر ئه و شتانهی که له گه ل لایه نی به رامبه ردا به نيازيت
و تورویژی له سه ر بکه یت و توانای مه زه ندھ کردنی ئه و

شیوازی گفتگوکردن .....

شناهی لایه‌نی به رامبه‌ر دهیانه‌ویت زیاتر دهکات و هیزی
گفتوجوکه‌شت زیاتر دهپیت.

هه میشه بارودو خه کان پیچه وانه بکه ره وه به رله وهی
دهست به کاربیت. خوت له جیگای لایه نی به رامبه ر دابنی.
وایدابنی که تو که سه کهی دیکهیت و ده ته ویت باشترین
ریکه وتن ئه نجام بدھیت لھم گفتونگو کردنده دا. ئه گھر تو
که سی به رامبه ر بیت ئایا داوای چی ده کھیت؟ به هیزی و
لاوازیه کانی بارودو خه که ت چین؟ چی شتیک زور گرنگه و
چی گرنگ نییه؟

وانه کان له گفتوگو کردنی کرینامه يه کدا
خه ریکی گفتوگو کردنی کرینامه يی نوسینگه يه کی نوی
بووم، له به رامبه ر خاوهن مولکیک که دواکاریه کی نزو و
گرانی هه بتو. خالی لاوازی من ئه وه بتو که ده مویست له
نوسینگه کانمدا بمیئنمه وه، به لام نه مدھ ویست خوم به
کرینامه يه کی پینج سالی بیه ستمه وه و بتوانم بررم بتو
شوئینیکی گه وره تر یاخود بچوکتر هه رکاتیک پیویست بیت.
له پیش گفتوگو کردنکه، دانیشتم و پارچه کاغه زیکم هینا
و هه مو و ئه و شتانه م تپدا نوسی که رهنگه خاوهن

شیوازی گفتوجوکردن

مولکه که داوای بکات. وه نزیکه‌ی بیست شتم تیدا نوسی.
وه له پاشان له سه رکاغه زیکی دیکه هه مووئه و شتانه م
نوسی که خۆم ده مه ویت. تاوه کو ئه مروش، زورجار
سه رسورماو ده بم له وهی که چهنده باشتر ده توانم گفتوجو
بکه م و پیکه وتنی باشتر بکه م به وهی که پیشتر خۆم
بخمه شوینی لایه‌نی به رامبه‌ر. له برى ئه وهی چهندین
کاتژمیر به سه ربهرم له گفتوجوکردن‌که‌دا، ته‌نها له ماوهی
سی خوله‌کدا هه موو کیشە و گرفته‌کانمان چاره سه رکرد.

به رله وهی ده ستبه کار بیت بیر بکه وه
له هه گفتوجوکردن‌کدا که ئه م شیوازه م به کارهینابیت ئه وا
ده رئه نجامه کانی به هه مان شیوه بیون. هه میشە باشترین
پیکه وتنم کرد ووه بۆ خۆم و بارودو خیکی بردن‌هه وهی
دوولايه‌نهم بۆ هه ردوولا فه راهه م کرد وه. ئه وهت له بیر بیت
له گفتوجوکردن‌دا، هه ر لایه‌نیک چهند کیشە و گیرو گرفتیکی
هه یه که زور گرنگن وه هه ندیکی دیکه که که مترو که مترا
گرنگن. هۆکاری سه رکه وتنی گفتوجویه ک ئه وهیه که
هه ردو لايه‌ن بتوانن ئاماچه سه ره کییه کانیان به ده ست
بهینه له کاتی سازشکردنی ئاماچه که م گرنگتره کان به

شیوازی گفتگوکردن

نوسینی هه موو ئه و ئامانجە گەورە و بچوکانە لە سەر کاغەز
وە بەر لە وەی دەستبە کاربىت، ئەوا دە توانىت بە شىۋە يە كى
رۇنتر بىر بىكەيتە وە و گفتگو كى كارىگە رتى ئەنجام
بەھىت و رېكە تىيىكى باشتىت دەست بىكە وىت.

باشتىن دەرئەنجامە كان بۇ هەمووان
چەند سالىيەك پىش ئىستا، ئامادە كارىيى گەشتىكىم دەكىد
بەرە نيو يۈرك. بۇ گفتگو كەرنى مامەلە يەك كە داھاتە كەي
سەدان هەزار دۆلار بۇو بۇ من. دانىشتم و كاغەزىكىم هيىنا
ھەموو خالى و مەرج و چارە سەرە نمۇنە يەكانم لە سەرى
نوسى.

بە درىزىاي رۇز دانىشتن و گفتگومان لە سەر خالى كانى
رېكە و تەنە كە كرد. بەلام بەرلە وەي مامەلە كە دەستپى
بىكەين لە بەرامبەرە كەم پرسى "ئەگەر ئەم گفتگو كەرنە
بە تەواوى سەركە و تۇو بۇو، ئەوا باشتىن دەستكە و تەكانى
بۇ ئىيۇھ چى دەبىت؟"

ھەرچەندە زۇر سەريان سورپما لە پرسىيارە كەم، بەلام بە
راستگويانە وەلاميان دامە وە. ئەگەر ئەم رېكە و تەنە
سەركە و تۇو بىت، ئەوا بەم نرخە دەبىت، ئەمانەش

شیوازی گفتگوکردن .....

مهرجه کان ده بن. ئەمانه ئە و شستانه بۇون كە لە مىشىكى خۆياندا وايان دانا بۇو بۇق هەردۈولامان باشتىرينى. لەبەرامبەردا، منىش مەرج و ويستەكانى خۆم پىّ وتن كە نۇر دوور نە بۇون لە ئاماڭەكانى گفتگوکردنەكە. هەر بۇيە نۇر بە خىرای لە سەر ھەموو ووردەكارىيەكان راپى بۇوين و كۆتايىمان بە كېشە سەرەكىيەكان هيىنا. لەبرى ھەشت كاتژمۇر بە تەنها لە ماوهى دوو كاتژمۇردا كۆتايىمان بە تەواوى گفتگوکردنەكە هيىنا و ھەردۇو لايمەن زۇر دلخوش و قايل بۇون لە كۆتايىدا.

بهشی چواردهمه یاسای چوار بابهته گرنگه که

له میانه‌ی پیدا چوونه و همان بُو هزاره‌ها گفتوجوکردن،
هه ردوبک ساده و گران، بُومان ده رکه‌وت که هه میشه چوار
بابه‌ت یاخود کیش و گرفت هن که ده بیت له هه مو
گفتوجویه کدا برپاری له سهر بدربیت. ره نگه شتی بچوکتريش
زور هه بن به لام هه میشه چوار دانه‌ی سره‌کی هه ن.

جارجار ده کریت یه ک، دوو، سی یاخود ته نانه‌ت پینجیش
هه بیت، به لام ئه م یاسایه ده لیت که هه میشه ته نهان چوار
دانه‌یان سره‌کین. کاری توئه و هیه که به وردی بیر
بکه‌یته و بزانیت ئه و چوار شته گرنگه ده بیت چی بیت،
بُو هه ردوبلا، هه م خوت هه م لایه‌نی به رامبه‌رت، و ه
هه روه‌ها ده توانیت چی بکه‌یت تاوه‌کو به شیوه‌یه کی
کاریگه رانه مامه‌له‌یان له گه ل بکه‌یت.

هه میشه دوزیکی سره‌کی زور گرنگ هه یه له گه ل سی
دوزی لاوه‌کی دیکه که گرنگن به لام و هک دوزه

شیوازی گفتوجوکردن

سەرەکییەکە نا. بۇ نمونە کاتىك دەتەۋىت خانوویەك بىرىت، يەكم شىت كە بەلاتەوه گرنگە خانووەكە يە، نەخشەي خانووەكە، جوانى و دلرفيئىيەكەي و شويىنەكە يەتى. لەپاشان ئەوهى گرنگ بىت نرخەكە يەتى، پارەدان و مەرجەكان لەگەل ئەو شستانەي كە بۇ كېنى خانووەكە پىيوىستن. نمونەيەكى دىكە، کاتىك دەتەۋىت ئۆتۈمبىلىكى نوئى بىرىت، يەكم شتىك كە گرنگى پىيىدەيت مۆدىل و رەنگ و قەبارەي ئۆتۈمبىلەكە يە. بەلام لەبەرئەوهى كە دەتوانىت هەمان ئۆتۈمبىلە لەلايەن زياتر لە فروشيارىكەوە بىرىت، ئەوا ئەو باپەتانەي كە دەكىرىت گفتوجو لەسەر بىھىت نرخەكەي و پارچە زياده كانى و مەرجەكانى پارەدانەكە يەتى.

ھەركە بىپارتدا ئۆتۈمبىلىكى ديارىكراو بىرىت ئەو كات رەنگە گرنگترىن شىت نرخە تەواوهكەي بىت. پاشان دەكىرىت گفتوجو لەسەر ئالوگورپىرىن بىھىت بە و ئۆتۈمبىلە و ئۆتۈمبىلەكەي خوت وە پىدانى بىرى پارەي زيادهشى، دواتريش ئەوهى گرنگە لات پارچە و بەشە زياده كانە وە ئەو بىرە پارەي كە ئارەزوومەندى بىدەيت.

شیوازی گفتوگوکردن .....

کیشہ له گفتوگوکردندا (گیڑاوی گفتوگوکردن) له گفتوگوکردندا، هه رایه نیک کیشہ یا خود دوزی ژماره یه کی هه یه که جیاوازه له کیشہ و دوزی لایه نه که دیکه. ئه گھر هه روولا هه مان کیشہ سه ره کیان هه بیت ئه وا گفتوگوکردن و گه یشن به پیککه وتن زور مه حال و دزار ده بیت.

بۇ نمونه، له ماوهی سالى ۱۹۴۷ له پۇزھەلاتى ناوه پاست، و تۈويىز و گفتوگویەك له نیوان ئیسرائیل و فەله ستىندا ئه نجامدرا. کیشە سه ره کی هه روولا يان زه وييە كانى ئیسرائیل و مانه وھى دەولەتى ئیسرائیل بۇو له ويىدا. دوزی ژماره يە کی ئیسرائیل بەردەواام بۇون و مانه وھيان بۇو له شويىنى خۆيان. وھ دوزى ژماره يە کی فەله ستىن نەھېشتن و چۆلکىرىنى ئیسرائیل بۇو له ويىدا.

ھەر لە بەرئە وھى ئەمە وھك مەرجى سه ره کی هه روولا ما يە وھ، گفتوگوکان ھەر بەردەواامييان هە یه بەلام ئە وھ چەندىن دە یە یه و تاوه کو ئىستا چارە سەریکى شياو بۇ ئەم دوزە مەحال بۇوھ.

شیوازی گفتوجوکردن .....

کیشہ و دوزه سره کییه کان

یاسای چواریه که هؤو ئامرازیکی ده رونوی یه کجار
گهوره یه له گفتوجوکردندا. ههستی پوونی مه زن
پیده دات. به زانینی کیشہ و دوزه سره کییه کانی خوت و
لایه نی بهرام بهرت هه میشہ ده توانیت لیکتیگه یشتند
دو ولا یه نه بدوزیته و که تییدا هه رو دوو لایه ن گرنگترین
ئه و شستانه ده یانه ویت به دهستی بهیزن له
گفتوجوکردنکه دا. له پاشان ده توانیت گفتووگو له سه
کیشہ بچوک و لاوه کییه کانی دیکه بکه ن.

کوتا خال له سه ریاسای چواریه که ئه و یه که کیشہ
سره کییه کان بو هه رو دوو لایه ن، ئه وانه ن له کوتاید
له سه ری پیکدھ کهون. ریاسای ۲۰ له سه ر ۸۰ له
گفتوجوکردندا په پرھو ده کریت. کوتا له سه دا بیستی
گفتوجوکردن له سه دا ههشتای گرنگترین ئه و کیشہ و دوزانه
له خو ده گریت که پیویسته گفتوجوکوی له سه ر بکریت.

کوکه له سه ر کیشہ و دوزه مشتومر له سه ر نه کراوه کان
له مه و پیش باسی گفتوجوکویه کی خانوبه ره کرد که
پیکه و تنسیکی دوور و دریژی له خو گرتبوو. له م جوره

شیوازی گفتوجوکردن

گفتوجویه وه ته کنیک و ریگا و شیوازیکی نقد کاریگه رم بُو
دەركەوت: پىداچوونه وه بکە بُو تىكراي ریکە وتنەكە، لە^{لە}
يەكەم لاپەرە وه بُو كۆتا لاپەرە، وە گفتوجوی هەموو ئە و
خال و مەرج و ويستانە بکە كە رەنگە جياوازىيەك هەبىت
لە بىرۇرا ياخود داخوازىيەكان.

وە بُوت دەردەكەويت كە هەردۇولاتان لەسەر لەسەدا
ھەشتاي مەرج و خالەكانى ریکە وتنامەكە ریكەون.
وە كاتىك دىيىته سەر خالىك ياخود مەرجىك كە پىيى رانى
نىت ئەوا لەوكتەدا وازى لى بھىنە و بچورە سەر خال و
مەرجىكى دىكە كە رازىن لەسەرى. كاتىك پىداچوونه وەت
بُو تىكراي ریکە وتنەكە كرد جاريىكى دىكەش
پىداچوونه وەي بُو بکە و بەو دۆز و خالانەدا بچورە وە كە
پىيى ناراپازىت. لە پىداچوونه وەي دووه مجاردا دەست
دەكەيت بە دۆزىنە وەي ریگا و شیواز بُو قايىلبوون و
چارەسەركردى ئەم كىشە و دۆزانە.

پاشان بُو جارى سىيىم و ئەگەر پىويست بۇو چوارەميش
پىداچوونه وە بُو ریکە وتنەكە دەكەيت. لە خالىكى
دياريکراودا، دەگەيتە "چوار كۆتاكە" دەگەيتە ئە و

شیوازی گفتوجوکردن .....

قۇناغەی كە چوار دۆز ھەيە. كىشە و دۆزىكى سەرەكى كە دەبىت چارەسەربىرىت لەگەل سى دۆزى دىكەي لاوەكى. ئىستا تۆ ئامادەيت تاوهكى گفتوجوکەي كە تەر و جددى ئەنجام بىدەيت.

مەرجەكانى دامەزراندىن (كاركردىن)

لەكتى دانزانت بۇ كارىكى نوى، گفتوجوکردىن لەسەر موچە و قازانجەكان كارىگەرييەكى زۆرى ھەيە لەسەر ئەوهى كە چەندەت بەدەست دەكەۋىت و چۆن دلخۇش دەبىت لەو كارەتدا بۇ ماوهى چەند سالى داھاتوو. زۆرىك لەخەلکى وابىر دەكەنەوە كەھەر لەسەرتاوه پىويستە بەرزىرىن موچەيان پىيدىرىت. بەلام زۆرىنەي كۆمپانيا كان مەرجيان ھەيە لەسەر پىدانى پارە بۇ كارىكى دىاريکراو. زۆرجار، خاوهنكارەكە ناتوانىت لەگەل پىشىنىيىكىرىنى تۆ بۇ موچەكەت بگونجىت. لەم كاتەدا ئاراستەكە دەگۈرپىت. گفتوجو دەكەيت و داواي قازانجى زىاد دەكەيت، وەك ئۆتۈمبىلى كۆمپانيا، چاودىرىيى تەندروستى، كاتى پشۇوى زياتر، كاتى كاركردىن جىڭىر وە چەند شتىكى دىكەي گرنگ.

شیوازی گفتگوکردن .....

باشترين رېگاچاره كان ئەوهى كە رازى بىت بە و موجەيەى كە پىتىدەدەن، دواى ئەوهى بۇت دەركەوت كە خاوهنكارەكە زۆر توند و ناراپازىيە. لەپاشان دەگەن بە رېكەوتنىك لەسەر ئەوهى كە دەبىت چى بکەيت و چى بەدەست بھىنەت تاوهكەت بۇ زىاد بکرىت. زۆر گرنگە كە خاوهنكارەكە رازى بکەيت بەوهى لەدواى نەوهەد رۇڭى دىكە پىداچۈونەوهىك بۇ كارەكانىت بکات. ئەگەر هاتوو لە ماوهىدا دەستكەوتىكى باشت هەبو وە توانيت چەند شتىك بەدەست بھىنەت ئەوا دەبىت بېرىكى دىاريکراو بۇ موجەكەت زىاد بکات. ئەمە ستراتىرېزىيەكى باشى گفتگوکردنە كاتىك كە كارىكى نوى وەردەگرىت.

شیوازی گفتوجوکردن .....

بەشی پازدەھەم ھیزی پیشنيارکردن له گفتوجوکردندا

مرۆڤ بەشیوه يە کى گشتى كارتىكراوه له لايەن دەوروبەرە، بەو ھیزی پیشنياركىردنەي کە خەلک و بارودۇخە كانى دەوروبەرى له خۇ دەگرىت. بەته واوى له سەدا نەوەد و پىنجى بىركىردىنەوە كانىت، هەستەكانىت، بېيارەكانىت كارتىكراو ياخود دەستبەسەرداكىراون له لايەن دەوروبەرتەوە. كارى تۇ ئەوە يە، يەكەم، زۇر ئاگادارى ئەو پیشنيارە كاريگەرانەي دەوروبەرت بىت کە كاريگەرييان له سەر بىركىردىنەوەي تۇ و لايەنى بەرامبەرت ھەيە، دووھەم شت ئەوە يە کە ھەموو شتىك بکەيت تا جىلەوگىرى ئەوانە بکەيت.

با شويىن وەك نمونە يەك وەربىگرىن. ئەو جىڭا و شويىنەي کە گفتوجوکەي تىدا ئەنجام دەدرىت دەكىرىت كاريگەرييە کى يەكجار زۇرى ھەبىت له سەر ئەو مەرج و خالانەي کە له سەرى رېيىكەون. كاتىك لە نوسىينگەي کەسىكى دىكەيت وە له دەوروبەرت ھەموو كەلوپەل و دەستەي

شیوازی گفتگوکردن

کاری لایه‌نی بهرامبه‌ری تیدایه، بهشیوه‌یه‌کی خۆکارانه
هەست بەخراپی دەکەیت کە گفتگوکۆلە بهرژه‌وەندی
خۆت بکەیت. لە باریکی دەروونی ناجیگیردایت، چونکە لە
دەرهوھی ناواچه‌ی ئارامی خۆتى، وە کەسی بهرامبەر
بەتە‌واوی لەناواچه‌ی ئارامیدایه و هەستىکی باوەر
بەخوبونی زیاتری هەیه و هەست بەھیزى کەسی دەکات،
وە لىرەدا تۆ هەست بەباوەر بەخوبون و هیزى کەسی
کەمتر دەکەیت.

شوینه‌کە بگۆرە

زۆر جارئه‌وە دەبینین کە لە گفتگو گرنگ و هەتەرەکاندا
وەک لە کۆبونه‌وەی بەرپیوبەرەکان، لایه‌نە سیاسییەکان
وە بەتاپیبەتیش پیکەوتىنە ئالقۇزە بازركانیەکاندا،
ھەردوولایەن رازى دەبن لەسەرئه‌وەی کە بچنە شوینیکى
دەرهوھی ناواچه‌ی يەكترى و لە شوینیکى بىلايەندا بن.
ئەمە وا دەکات ھەردوولایەن لە ھەمان ئاستدا بن لەپوی
کاریگەرییەکانى دەوروبەرەوە.

شیوازى گفتوجوکردن .....

هەندىك جار پىشنىيارىرىدى ئەوهى گفتوجوق لەسەر دۆزىك بىرىت لەسەر مىزى قاوه خواردىنەوە ياخود نانخواردىن لە شويىنېكى گشتى زۆر باشترە وەك لەوهى گفتوجوقى بابەتىكى هەتەر و گرنگ بىكەيت لە نوسىينگە و شويىنى كارى كەسى بەرامبەر تىدا لە ئارامى و لايمەنى باشى دەروونى دا بىت و توش نائارام بىت.

مىزى كەسايەتى

كەسايەتى، توخمىكى پىشنىيارانەي دىكەيە. باشترين جۇرى كەسايەتى لە گفتوجوکودا كەسايەتىيەكى هاوخەم و نەرمۇنیانە. هەتا زیاتر ھەست بە ئاسودەيى بىكەيت لەگەل ئەوكەسەدا زیاتر كراوه و ھەستىيار دەبىت سەبارەت بە داخوازىيەكانى ئەو كەسە. وە پىچەوانە كەشى راستە. ھەتاوهەكى زیاتر هاۋىرى و پۇوخۇش بىت، ئەگەرى بەدەست ھىنانى رېكەوتىنېكى باشتىر و سەركەوت تۈوت زیاتر دەبىت وەك لەوهى كەسىكى خۇپارىز ياخود رەق و بى ھەست بىت.

لیکتیگه شتن و هاوخه می به کوالیتییه کی پله یه کی

سايکولوژى فروشياره ئاست به رزه كان پىناسە كراوه. ئەو كەسانەي كە باشتىرىت لە يارمه تىدانى ئەوانى تردا، دىنە نىيو مامەلەي بازرگانىيە وە وادىيارە كە ئاستىكى بە رزى لیکتیگه شتن و هاوخە مىيان ھەيە. ويستراو و پىزلىگيراون لەلايەن كەسانى دىكە وە لايمەن بە رامبەر ھەست بە ئارامى دەكەت كاتىك مامەلەي لە گەل دەكەن.

شوين و زمانى جەستە

يەكىكى دىكە لە توخمە كان شوين و زمانى جەستە يە. بە پىيى وته ئەلبىرت مىهرابىن، لە سەدا پەنجا و پىنجى گفتوكۈركى دەكتە لە گەل كەسى بە رامبەر پىكھاتووه لە زمانى جەستە - ئەو شىوه يەي كە دەوهەستىت و جولەي جەستەي پى دەكەيت بە رامبەر كەسانى دىكە.

ياساي سەرهكى كە پەيوەستە بە وەستانى جەستە يە وە ئەوهەي كە خۆت بە دور بخەيت لە دانىشتن لە سەر مىز بە رامبەر ئەو كەسەي كە گفتوكۈرى لە گەل دەكەيت. كاتىك كە پاستە و خۆ لە سەر مىزىك بە رامبەر كەسى دىكە

شیوازی گفتوگوکردن

داده‌نیشیت ئەوا بەشیوازیه کی خۆکارانه خۆت دەخەیتە باریکی بەرهە لستکارانه وە. پەیامی نەستت ئەوهیه کە هەردوللاتان وەك دوژمنن وە دەتانەویت بە جۆریک لە جۆرەکان شەر بکەن. بە دریئازی چەند سالیک ئەوهەم بۇ دەركەوت کە دانیشتن بەدەورى مىزىكدا ياخود دانیشتن لە تەنیشتى يەكتىر باشترە بۇ بە دەستھېنانى رېكەوتنىك، وەك لەوهى لە باریکى دىز بەرامبەرييەكدا بن.

دەستەكانت پەیام دەگەيەن
ھۆکاریکى دىكەي گفتوگوکردن ياخود كارىگەرييە پىشىيارەكان لە گفتوگوکردندا كە پەيوەستە بە زمانى جەستەوە، ئەو شیوازەيە كە دەست و باسکى پى دەجولىنىت، وە ئەو شیوازەيە كە جەستەتى پى دەجولىنىت. بۇ نمونە كاتىك قۆلەكانت لە يەكتىر دەپىچىتە وە ئەوه دەگەيەنیت كە تۆلە دەمە قالى و گفتوگوکردنى كەسى بەرامبەر دەكشىيەتە وە (دوور دەكەويتە وە). وە ئەوه نىشان دەدەيت كە نارپازىت بەوهى كەسى بەرامبەر دەيلىت.

شیوازی گفتوجوکردن

یه کیک له ئاماژه جیهانییه کان بۇ کراوهیی و پاستگۆی و دلسۆزی "دەستى کراوهیه" کاتیک داده نیشیت و باسکە کانت لېك نەئالاندوھ، دەستە کانت له دەرھوھن. له پى دەست دیارە ئەوا پیشنيار بۆئەوھ دەكەیت كە ئەوھى دەيلىيەت، گونجاو، پەسەندىكراو، دۆستانە يە و هىچ ھەرپەشە و ترسىيکى بۇ بهرامبەر نىيە.

تو خمە پیشنياركارە کانى دىكە

۱. ئاسودەيى. زیاتر حەز بە گفتوجوکردنى مامەلە يە كى باشتى دەكەيەت ئەگەر دەوروبەرت - كەلو پەلە کان، پۇناكىيە کان، پلهى گەرمى ۋۇرەكە له ئاستىيىدا بن كە ئاسودەيىت پى بېھ خشن.

۲. حەسانە و پشودان. ھەميشە حەز بە گفتوجو دەكەيەت ئەگەر بەرلەوھى دەست بە گفتوجو بکەيەت بە تەواوى پشوت دابىت و حەسابىيەتەوھ.

۳. برسىيەتى، خواردن، خواردىنەوھ. کاتیک بەرلە گفتوجوکردن نانى باش دەخۆيت. ئەوا مىشكەت دەتوانىيەت بە باشتىرين شىۋە كار بکات. لەگەل خواردىنەوھى باشىشدا. باشتىرين خۆراكە کان بۇ مىشكە

شیوازی گفتوجوکردن .....

ئەوانەن كە پېرىتىنى زۇريان تىدىايە. بەدووربە لە نان و
گۆشتى بەراز و سۆسەج و گۆشتى كولاؤ، هەموو ئەم
جۆرانە واتلىدەكەن خەوالوو بىت بەدرىيىزايى رېزەكە.
وھەرۇھا گفتوجوکردن لەدواى خواردنى ژەمیك
لەگەل لايەنى بەرامبەردا، رېڭە شىوازىكى باش و
بەھىزە. كاتىك لەگەل كەسى بەرامبەردا ژەمیك
دەخۆيت ھەست بەباشى دەكەيت و گەرمۇگۇپتر
دەبىت لەگەل. ھەميشە زىاتر حەزبەو كەسانە
دەكەين كە شتىيان لەگەل بەش دەكەين.

٤. ھەلسوكەوتت. كۆتا توخمى ھىزى پىشىيارىرىن
لەگفتوجوکدا ھەلسوكەوتتە. لە گفتوجوکدا ھەلسوكەوتى
ئەرىنى - كە پىناسەكراوه ئاسودەيىھەكى گشتى و
ھەستى گەشپىنى - زۇر باشتىر و كارىگەرتە لە
ھەلسوكەوتىكى نەرىنى لە گەيشتن بەو دەرئەنجامەى
كە دەتەۋىت.

بهشی شازدهم قاچاکردن له ریگه‌ی گورینه‌وه

پوپرت سیدینی له کتیبی "کاریگه‌رییه‌کان دا" ئهو
هۆکارانه‌ی دیاریکردووه که کاریگه‌رییه‌کی گه‌وره‌یان هه‌یه
له سه‌ر شیوازی بیرکردن‌وه و وه لامدانه‌وهی خه‌لکی
به رامبهر به تۆ. به گوئرەی خه ملاندنه‌کانی، به هیزترین
کاریگه‌رییه‌کان، هیزی گورینه‌وه‌یه (پیدان و وه رگرتن).
لیکولینه‌وه‌کان ده ریانخستوه که گورپینه‌وه (پیدان و
وه رگرتن) ھ ، به هیزترین شیوازه بۆ گه‌یشن به ریکه‌وتن و
سازان.

مرۆڤه‌کان مه‌یلیان له دادپه‌روه‌ری و گونجاندنه له میانه‌ی
کارکردن و به رکه‌وتنيان له گه‌ل که‌سانی دیکه‌دا. ئه‌مه واتا
کاتیک تۆ کاریک یاخود شتیک بۆ من ده‌که‌یت، وا هه‌ست
ده‌که‌م له به رامبهردا من ده‌بیت شتیک به‌هه‌مان به‌ها یاخود
زیاترت بۆ بکه‌مه‌وه. ئه‌مه‌ش شتیکی ئاسایی و سروشتیی
مرۆڤه. ئه‌مه بنچینه‌ی شارستانیه‌ته و بناغه‌ی یاسایی

شیوازی گفتوجوکردن .....

ریکه و تنامه کانه، که وا ده کات هه موو بازرگانی یه ک شیاو
بیت و ئه نجام بدریت.

کار بۆ که سانی دیکه ئه نجام بده
ئه مه ئه وه ده گه یه نیت، کاتیک له گفتوجوکردندا کاریکی
جوان و شیاو بۆ به رامبه ره که ت ده که یت، ئه گه ره لگرتنى
کورسی یه ک یا خود پیدانی کوپه چا یان قاوه یه کیش بیت،
ئه وا هه ست و خواستی گوپینه وه یان له لا دروست ده که یت
— وايان لیدیت چا که که ت بدنه وه به شیوه یه کی زور باش
و ئه رینیانه. وه کاتیک پرسیاریان لیده که یت سه باره ت به
ژیانیان، کاره که یان، و خانه واده که یان وه به په رو شیوه وه
گوییان بۆ ده گریت له کاتی قسه کردندا، ئه وا وايان
لیده که یت که هه ست به دلخوشی بکەن ده رباره خویان.

شیوازی سو قرات به کار بھینه
بۆ پته و کردنی گوپینه وه له گفتوجوکردندا شیوازی سو قراتی
به کار بھینه. سو قرات ده لیت "سەرەتا، بپیار لە سەر هه موو
ئه و بوارانه بده که رازیت لە سەریان، پیش ئه وهی بچیتە
سەر ئه و بوارو مەرجانەی که بیرونای جیاوازیان تیايدا
ھه یه ". هە روھک لە به شى پیشتردا باسمان کرد،

شیوازی گفتگوکردن .....

پیشناهی ئەوەم بۇ کردن کە وتوویژ و گفتگوکان بە پىداچونەوەی ھەموو مەرج و خالىەكان دەستپىيىكەن يەك لەدواى يەك. ھەميشە ئەوەت بۇ دەردەكەھۆيت کە ژمارەيەكى نۇرلە خالى و مەرج ھەن کە تۇ و لايەنى دىكەش لەسەرى كۆكىن و ھەردوولاتان را زىن پىيى. كاتىك ھەر دولا گفتگو دەكەن و را زى دەبن لەسەر نۇرینەي كىشە و بابەتكان، ئەوا ويست و خواستى ئەرىيىنى بۇ گەيشتن بە رېككەوتى بونىاد دەنیيەت.

خۆت لە كىشە و دۆزە لاوه كىيەكان دوور بخەرە و ھەركاتىك لە گفتگوکردىدا لەميانەي پىداچونەوەي دۆز و بابەتكاندا كە دەگەيتە خالىك كەسى بەرامبەر تىايىدا ناپازىيە ياخود بەرھەلسى دەكتات، ئەوا بە خىرايى بلى "با بىيىنه و سەر ئەوە".

ھەتا خىراتر بەسەر كىشەيەكى مشتومر ھەلگردا بىرۇيت، كە مەتر توشى نەويىستان و بەرھەلسى دەبىتە و ھەلايەن كەسى بەرامبەرە و ھەتا لەسەرتادا لەسەر خالى زىاتر رېككە ويit، ئەوا نۇر ئاسانتر دەبىت كەسى بەرامبەر لە دواتردا لەسەر خالىەكانى دىكە رېككە ويit. بە ئاسانكردن

شیوازی گفتوجوکردن

و خوشکردنی مشتومره که له سهره تاوه، ئهوا واده کات لایه نی به رامبه ریش هاولرا بیت و بیه ویت به ئاسانی و نه رمونیانی بگنه ریکه وتن. له سهره تای گفتوجوکردن که وه بۆ هه موو ئه و ریگایانه بگه ری که گونجاوه و ده توانیت له گه ل که سی به رامبه ردا رازی بیت. بهم شیوه یه ئاره زوو ئاماده گییه ک له که سی به رامبه ردا دروست ده بیت و ئه ویش له گه ل تۆ هاولرا و قایل ده بیت.

بەھیواشی و له سه رخوییه وه قایل به تەکنیکی دیکه که له گفتوجوکردندا ده توانیت به کاری بھینیت، له کاتیکدا که ئه گه ر هیچ کیشە یه کیش نه بیت خالیکی دیاریکراو و مه رجه کانیشدا، ئه وه یه که بەھیواشی و له سه رخوی و بەوریا و کەمیک نابه دلییه وه رازی بیت و قایل بونی خوت نیشان بدھیت. کاتیک بە خیرایی و بە بى دوودلی له سه ر شتیک رازی ده بیت، ئهوا لایه نی به رامبه روا هەست ده کات که ئه م بابه ته گرنگییه کی ئه و تۆی نییه بە لای تقوه. بەلام کاتیک بە گرنگییه وه له بابه ته که ده پوانیت ئهوا واده کەیت کە سەکەی دیکەش گرنگ پیده ریت له بە رامبه ردا.

شیوازی گفتگوکردن .....

دەست لەسەر دوگمەی دادپەروھرى دابىنى
يەكىك لە گرنگترین پىساكانى بە سۆزى لە پەيوەندى و
گفتگوکانى مرۇقدا، پىساى دادپەروھرىيە بە بەردەۋامى و
ھەتا دەتوانىت وشەى دادپەروھرىيى و پەوايسى بە كارېھىنە
لە بەرئەوهى ئەم وشە يە خواتى ئالوگۇر لە هزى لايەنلى
بە رامبەرتدا بە شىوه يە كى ئەرىنلى زىاد دەكەت. ھەندى
پىستەي وەك ئەمانە بلى، "من پىمۇايە كە دادپەروھىرلىن
شت ليّرەدا ئەنجامى بىدەين ئەمەبىت" ياخود،" بە راستى
ئەمە هىچ دادپەروھانە نىيە بۇ من بەم شىوه يە." وە
ياخود،" دەمەۋىت بۇ ھەردوولامان دادپەروھر بىم." هىچ
كەسىك ھەرگىز دەمە قالىت لە گەل ناكات كاتىك ويستى
دادپەروھرىيەت ھەبىت.

لە بەرامبەردا داواى شتىك بکە
كاتىك دوودلى (ناپەدىلىيەت) سەبارەت بە ھەندىك خالى بچوڭ
و لاوهكى، ئەوا لە پاشان دەتوانىت بلىيەت، "سەيركەن، بە
داواكارىيەكانى ئىوھ رازىبۈوين لە ھەريەك لەم بوارانەدا. تا
ئىستا لەسەر ھەموو شتەكان پىككەوتۈوين، وە ھەموو

شیوازی گفتوجوکردن .....

ئەوهى ئىمە داواى دەكەين ئەوهى كە كەمىك، لەو بوارانەشدا بە ئىمە بىدەن" - كە بە دلنىايىھە وە بۇ ئىۋەش نۆر گرنگە.

نرخ و مەرجەكان جياوازن

لەبىرت بىت كە نرخ و مەرجەكان پىكەتەي نۆر جياوازن لە گفتوجوکردىدا. دەكىيەت نرخىكى زىاتر لەو بىدەيت كە خۇت دەتەۋىت تاوهكە بتوانىت ئەو مەرجانە بەدەست بەھىنەت كە زىاتر بۇت گونجاون. دەتوانىت بەلايەنى بەرامبەر بلىيەت كە نرخىكى زىاتر دەدەيت ئەگەر لەبەرامبەردا ئەوانىش ھەل و مەرجى باشتىت پىيدەن.

ھەندىك لە هاۋپىكەنام گفتوجوئى مولكىكى ملىيون دۆلارىيان كرد بۇو. مولكە كە خۇى، بەپىي نرخى بازارپى، زىاتر لە ٦٠٠٠ دۆلار نەبۇو. بەلام فرۇشىارەكان داواى ملىونىك دۆلارىان دەكىد لەبەرئەوهى هاۋپىيەكىان ھەر ئەو سالە مولكە كانى بەھەمان پۇوبەر و نرخى ملىونىك دۆلار فرۇشتىبوو. بەلام بە دلنىايىھە وە ئەو زەويىھە تىر ھەلکە و تەكە نۆر باشتىربۇو، گونجاوتىر بۇو بۇ پىرفەز و

شیوازی گفتگوکردن

وه به رهینان وه به به هاتر بسو. به لام خاوهن مولکه کان سووربون له سه رئه وهی ئه گه ر مليونیك دلاریان پینه دهیت ئه وا زه وییه کان نافروشن.

له کوتایدا هاوپیکانم پازیبون به وهی ئه و نرخه بدنه، به لام له کاتیکدا که فروشیاره کان چهند مه رجیکیان په سهند بکنه. مه رجه کانیش ئه وه بون که به ماوهی بیست سال مليونه دلاره که ددهن، سالی ۵۰۰۰ به بی هیچ زیاده یه کاتیک زه وییه کانیان دابه شکرد به سه ر چهند یه که یه کدا و هه موو یه که کانیشیان فروشت و پاره که یان و هرگرت له کپیاره کان ئه مانیش پارهی فروشیاره کان ددهن. له به رئه وهی نرخه مليون دلارییه که گرنگترین شت بسو به لای خاوهن زه وییه کانه وه، وه مه رجه کانیش گرنگترین بون بسو هاوپیکانم، بهم هویه وه توانیان پیکه و تنسیکی قایلکه رانه ئه نجام بدنه که تیایدا هه روولا گرنگترین ئه و شتانه به دهست بهینن که ده یانویست. زوربهی کات که ده چیه گفتگویه که وه، له سه ره تادا و اده رده که ویت که هیچ پیگایه ک نییه بسو پازیبون و پیکه وتن. به لام کاتیک تیشکوی سه رنج دانت له نرخه وه ده گوریت بسو مه رج و

شیوازی گفتوگوکردن .....

خالى فروشتنه که، ئەوا هەميشە پىكەوتىيىكى دوولا براوه
بەدەست دەھىنەت كە تىايىدا هەر دوولا يەن دلخۇشىن.
ھەموو ئەو پىكەوتىنە بازىرىغانىيە گرنگانەيى كە لە مىئۇودا
ئەنجام دراون بەم شىۋەھەيە بۇون.

بەشی حەڏدھەم قايلىكىرىدىن بە بەلگەي كۆمەلايەتى

يەكىك لەبە هىزىترىن كارىگە رىيە كانى لەسەر بىركىرىنى وە ئەوھىيە كە كەسانى دىكە "وەك من" چىيان ئەنجامداوه لە هەمان دۆخى مندا. زىاد لە پىيوىست كارتىكراوين بە رەفتار و بە هەلسوكەوتى كەسانى دىكە ئەوانەيى كە دەيانناسىن و كارلىكىيان لەگەل دەكەين . لەبىرمە رۇزىكىيان خانمە گۇقىارفروشىك لە دەرگاي مالەكەمانىدا و هاتە مالەكەم. كەسيكى زىرپۇوخۇش و دۆستانە بۇو. خۆى ناساند و لەپاشان وتى "لەگەل دراوسيكانيشтан قىسم كردۇه، وە هەركەسيك كە قىسى لەگەل دەكەم پشتگىرىم دەكات بە شەش گۇقىاركە من پىشەكەشى دەكەم. وە من وا بىردىكەمه وە كە ئىپوهش پىستان خۆش بىت سەيرىكى لىستەكە بىكەن و بەزدارىن."

بەرلەوەيى كە دەرفەتى بىركىرىنى وەمان هەبىت سەبارەت بەوە، ئىمەش پشتگىرى شەش گۇقىارمان كرد. گومانم هەبوو لەوەيى كە گۇقىارەكانىش بخويىنىنەوە. بەلام ئەگەر

شیوازی گفتوجوکردن .....

هه موو در او سیکان شهش دانه له و گوچارانه بکرن ئیتر چون

ئیمه ده توانین پهتى بکەینهوه؟

کەسانى وەك ئیمه

ئیمه بەشیوه يەكى بەرچاوش کارتىڭراوين بەوهى كەسانى

دېكە ئەنجامى دەدەن ياخود دەيکرپىن و دەيفرۇشنى،

بەتاپەتىش ئەو كەسانەي كەوا هەستەكەين ھاوشیوهى

ئیمەن لە ويستەكانىيان، ئىشەكانىيان، داھاتەكەيان، ياخود

تەنانەت لەپۈرى ئاين و لاپەنگىريي بۇ لايەنيكى سىياسى.

دەكىيەت گفتوجو لەگەل كەسىك بکەيت وە ئەو كەسە

بەشیوه يەكى نەرىنى دەربكەۋىت ياخود ئارەزۈمى

گفتوجوکردن نەكات لەگەلت. لەپاشان دەلىت، باشە،

ھۆكارى ئەوهى كە قىست لەگەل دەكەم ئەوهى كە

ھەفتەي راپىدوو براكەشت دوپارچە لەمانەي كېلى. لەپ،

زۇرجار كەسى بەرامبەر يەكسەر دەيەۋىت ئەويش بېكىتىت

، تەنها بەزانىنى ئەوهى كە كەسىكى ئەم دەيەۋىت و

خۆشى دەۋىت و پىزى دەگرىت ھەمان كېلىن و فرۇشتىنى

كردووه ياخود ھەمان پىكەوتىنى ئەنجامداوه.

شیوازی گفتگوگردن.....

به لگه و سه لمیندراوه کومه لایه تییه کان کو بکه ره وه
پاستییه کان، به لگه کان، ناوه کان، ژماره کان و ئاماره کان
لەو کەسانەی کە دەپانناسىت بۇ لایه نى به رامبەر
بەكاربەھىنە. به لگه يى کومه لایه تى بەكاردەھىنیت، وە
ئامازە بە ئەوانى دىكە دەكەيت کە ھەمان بىياريانداوه،
ئەمە دەرىدەخات کە ئەو مەرج و داخوازىييانەی تۆ داواى
دەكەيت گونجاو و ماقولن. بۇ نمونە، كاتىك ئۆتۆمبىلىك
دەكېيت، فرۇشىارەكە ھەمېشە دەلىت "خەلکى وەك تۆ لە¹
بازرگانىدا ھەمېشە بىزاردەي GPS ھەلدەبىزىن كاتىك ئەم
ئۆتۆمبىلىك دەكېن". ئەزىزلىكانت لواز دەبن كاتىك ئەو
كەسەي دىكە دەلىت "خەلکى وەك تۆ" لەپىشترىش بىيارى
ئەم كېرىنەيان داوه و ئەم پىكەوتىنەيان ئەنجامداوه.
دەستبەجى كورسىيەكەت لەزىز دەردەھىنیت و
بەرھەلسىتى ھەست و سۆزت نزم دەكاتەوە. ھەمېشە بلى
"كەسانى ھەمان شىوه لە بارودۇخى ھاوشىوهدا" كە
بىيارى ھاوشىوهيان داوه، كاتىك بەبەردەۋامى كەسانى
دىكە ناوزەند دەكەيت کە بەلىننامەي ھاوشىوهيان

شیوازی گفتوجوکردن .....

ئەنجامداوه، ئەوا گونجاوی و دادپەروھری ئەوه دەخاتە روو کە دەتەویت وە قاچىكەرىيکى زۆر كارىگەر و بەھىزە.

خەلکى لە هەمان كارو پېشەدا

با بلىين سەرقالى گفتوجوکردنى لەگەل دكتورىيکىدا بۇ كېينى كۆمپيوتەرىيکى نوى و سىستەمىكى كارىرىن بۇ ئەنجامدانى راھىنانەكانى. كاتىك كە دەلىيت زۆر دكتورى دىكەش لە هەمان بوارى ئەودا ئەم سىستەمەيان كېيۈوه، ئەوا هىچ بەرھەلسەتىيەكى بۇ كېينى نامىنىت. هەركاتىك لەگەل لايەنى بەرامبەر گفتوجو خال و مەرجىكت كرد كە تىايىدا ناپازى بۇون، ئەوا نمونەي خەلکى تريان بۇ بەھىنەوە كە ھاوشيۋەي ئەوكەسەن، سەرەتا ئەوانىش بەرھەلسەتى ئەو مەجهى كردووه بەلام لەكۆتايىدا پىيى راپى بۇون. ئەمە زۆر ئاسانتر دەبىت بۇئەوهى كەسىك باوھر پى بەھىنەت كاتىك نمونەي كەسانى دىكەي وەك ئەوانىان بۇ دەھىنەتەوه.

بە هەموو جۇرىك بەلگە بەكاربەھىنە

يەكىك لە بەھىزلىرىن نمايشەكان ئەوه يە كاتىك بەلگە يەكى نوسراو، نامەيەك ياخود لىستى ئەو كەسانە دەخەيتەرۇو

شیوازی گفتگوکردن

که ریکه و تنيان ئەنجامداوه بە هەمان ئەم خال و مەرجانەی کە تو پیشنيارت کردودوه. ماوه يەك لەمه و پیش، گفتگوکۆی ریکه و تننامەيەكم کرد لەگەل بانقىكى سەرەكیدا. بەھۆى نرخەكە وە بپیارەكە نىردىرا بۇ سەرۆكى بانقەكە. كە پاشان لە نامەيەكدا وەلامى نوسى بۇوكە حەزبەم ریکە و تەنە ناکات، بەلام ئەگەر بىت و من ناوى ئەو بانقانەي پى بلیم كە كارم بۇ كردۇون ئەوا رەنگە بپیارەكەي بگۈرىت. لە ماوهى بىست و چوار كاتژمیردا ليستىكەم بۇ دروستىكەد كە ناوى دە بانقى نىوخۇيى و نىودەولەتى تىدابۇوكە لە ماوهى سالانى را بىردوودا كارم لەگەل كردىبۇون. تەنانەت ناو و ژمارەي تەله فۇنى ئەو كەسانەشم پىدا كە لەو بانقانەدا پەيوەندىم لەگەلىان ھەبۇوه. بەھەر حال، لەماوهى تەنها پىنج خولەكدا بە خويىندەوهى ليستەكە، دەستبەجى را زىبۇو وە ریکە و تننامەكەي واژوکرد. تەنانەت پەيوەندى بە هىچ كەسىكىشەوە نەكردووه داوايى هىچ سەلماندىكىشى لىم نەكىد تەنها ويستى ئەو بىزانىت كە ئەوانى دىكەش "وەك ئەم" ھەمان ئەو خزمە تگوزارىيانەيان بەكاره ئىناوه كە من پىشكەشى

شیوازی گفتوجوکردن .....

بانقه که یم کردبوو. به چوونت بۇ گفتوجوکردنیك و ئامادەكارىيەت بۆئەوهى ناو ئە و كەس و دامەزراوانە بىدەيت كە پىشتر بېپارى كېن و فروشتنىيان داوه لەزىر ئە و هەل و مەرجانەدا، ئەوا ئەگەرى دەستكەوتىن و ئەنجامدانى رېكەوتنىكى باشتىت دەبىت. ئەمە بهىزىرىن ھۆكارە بۇ سەركەوتنى گفتوجویەك كە تائىستا زانراوه.

شیوازی گفتوجوکردن .....

بهشی ههژدهم تاکتیکه کانی گفتوجوکردن له سه ر نرخ

له بهشی سیّهه مدا باسمان له جوره کانی گفتوجوکردن کرد گفتوجوکردن کورتخایه ن، گفتوجوکردن یه کجایی، و گفتوجوکردن بازرگانی دریژخایه ن. له گفتوجوکردن کورتخایه ندا، کاری توئه وه بمو باشترين نرخ به دهست بهینيت له و کاته دا، بی گویدانه ئه وهی که ئایا جاریکی دیکه ئه و که سه ده بینيته وه یاخود کاری له گه ل ده که یته وه. زنجيره یه ک له تاکتیکه کانی گفتوجوکردنی نرخ هن که ده توانيت به کاريان بهینيت بؤه وهی نرخی باشتر یاخود پیکه وتنی باشتر به دهست بهینيت له کرپن یاخود فروشتنی یه کجاري دا. خوش بهختانه ئه م تاکتیکانه ده کريت له گفتوجوکردنی دریژخایه نیشدا به کار بهیندریت له کاتیکدا که له گه ل همان لایه ندا پیکه وتن بکه یته وه سال دواي سال.

تاکتیکی یه که م: پاچله کان

کیشہ نییه که لایه نی به رامبه رچ نرخیک داوا ده کات، پاچله کی وهک ئه وهی شتیکی هیواپرت بیستبیت. له سه ر

..... شیوازی گفتوگوکردن

دەم و چاوت شیوه يەكى دلشكاو خەمبار پیشان بده.
چاوه کانت سەره و خوار پىبىكە وەك ئەوهى ئازارىكى
زۇرت ھەبىت. شتىك بلى، وەك "چى، ئەوه پاره يەكى
يەكجار زۇرە!". ھەندىك جارئەم راچلەكانه وادەكتات
لايەنى بەرامبەر بە خىرايى نرخەكە بگۈرپىت. وە ئەگەر
راچلەكانى يەكەم بۇوهھۆى ئەوهى نرخى كەمتر بدهىت
كاتىك شتىك دەكپىت وە نرخى زياترت پىبدەن كاتىك
شتىك دەفرۇشىت، ئەوا ئامادەبە بۇ بەكارھىنانى ئەم
راچلەكانه دووبارە و دووبارە بەدرىڭايى گفتوگوکردنەكە.

تاكتىكى دووهەم: پرسىار بکە (پرسىار كردن)
بېرسە " ئایا ئەمە باشتىن شتە كە بىكەيت ؟ ناتوانى
باشتى لەوە بکەيت ؟"

كاتىك لەنرخەكە دەپرسىت و كەسى بەرامبەر وەلام
دەداتەوە، بۇھستە و بەسەرسورپماوى ياخود تەنانەت
بەداخىرۇپاۋىيەوە بلى ، ئەمە باشتىن شتە كە بىكەيت لە
پاشاندا تەواو بەبىيەنگى بمىنەرەوە ئەگەر بتوانى بەمە
كەسى بەرامبەر قايىل بکەيت، ئەوا دەستبەجى كەسى
بەرامبەر نرخەكە دادەبەزىنېت بۇ فرۇشتن ياخود بەرزى

شیوازی گفتگوکردن

دەکاتەوە بۆ کرپین. ئەگەر كەسەكە لەوەلامى پرسىارى "ئا يَا ئەمە باشترين شتە كە بتوانىت بىكەيت" دا نرخەكەي دابەزاند، ئەوا لە پاشاندا بلىي" ئا يَا ئەمە باشترين و باشترينە كە بتوانىت بىكەيت؟" بەردەوامبە لەوەدى داوايى نرخى كەمتر و باشترين مەرج بکەيت . بەردەوام و دووباره بېرسە، ناتوانىت لەوە باشتىر بکەيت؟"

دەتوانىت بېرسە ، باشترين شتىيڭ كە بتوانىت بىكەيت چى دەبىيٽ ئەگەر من ئەمۇ بېيار بىدەم ؟" ئەمە خەسلەتىيکى بەپەلە بۈون دروست دەكەت و وادەكەت فرۇشىيارەكە ترسى لەدەستدانى مامەلەكەي ھەبىيٽ. ھەندىيک كات دەتوانى ئەم پرسىارە بکەيت " ئا يَا دەلىيٽ كە ھەرگىز ئەم شتەت بە كەمتر لەو نرخە نەفرۇشتۇوە بە كەسىيىكى دىكە؟ كەسى دىكە ھەرگىز لەو نرخە كەمتر نەيکەپىرووھ؟" كاتىيک راستەوخۇ ئەم پرسىارە دەكەيت كەسى بەرامبەر ناچار دەبىيٽ كە راستىيەكەي بلىيٽ كە ئا يَا بەكەمتر لەو نرخە فرۇشتۇویەتى ياخود نا.

شیوازی گفتوجوکردن .....

به نرخی یه که می شته کان به دهست بهینه
له کرپینی شتیکی تاکدا وه که لوپهلى ناو مال،
ئامیره کان، ياخود که لوپهلى باخچه و پاوان، ده توانیت
بپرسیت "ئایا پیشتر داشکاندنتان نه کردبوو بۇ ئەم
با به ته؟" سالانه دامەزراوه کان داشکاندن ده کەن بۇ
زورینه که لوپهله کانیان. وە کاتیک دەلیت له بەهاردا
داشکاندمان بۇ ئەم با به تانه کردبوو، دواتر ده توانیت بلیت
"زۆر باشه من ئەو کاته نه متوانی ئەو با به ته بکرم، بەلام
ئیستا ده مەویت بەھەمان نرخی ئەو کات بکرم. هەندىك
جار بە تەنها پیدانی ھۆکاریکی باش بە فروشیارە کە تاوه کو
بە نرخیکی گونجاوتر پیت بفرۇشنى كارىگەرى دەبیت
لە سەريان و وايان لىدەكەيت كە نرخە كەي دابەزىنيت بۇت.
تاکتیکی سېھەم: دوپاتىرىدنه وە و جەخت لىكىرنە وە
بۇ ھەر شتیک ھەر نرخیکیان پیوتىت، دەستبەجى بلى
"دە توانم لە شوئىنىكى دىكە بە ھە رزانتر دەستم بکەویت"
ھەر کاتیک بە فروشیارە كەت وە كە دە توانم بە نرخیکی
ھە رزانتر بیکرم لە يەكىك لە پیشبرپەكىكارە کان ئەوا
دەستبەجى دەستدەكەت بە كە مکردنە وە نرخە كە.

شیوازی گفتگوکردن

دوپاتکردن و هیئتی که "ده توانم له شوینیپکی دیکه به هه رزانتر بیکرم" هه میشه ده بیته هقی هیئتی که نرخه کهت بق که مبکاته وه چونکه وا هه است ده کات ده چیت له شوینیکی دیکه ده یکریت. به لام له بیرت بیت هه میشه که سیکی نه رمونیان و پوچوش بیت ته نانه ت لهم جوره گفتگوکردن شد، کاتیک به رپوچوشیه وه داوا ده کهیت، هیئت زور ئاسانتر ده بیت بق لایه نی به رامبه ر که نرخه کهت بق که مبکاته وه وک له وهی به ناخوشیه وه داوا بکهیت.

تاكتیکی چواره م: له نرخ که مکردن وه کاتیک که سیک داوای ۱۰۰ دوکار ده کات، تو ده ستبه جی له نرخه که که م بکه ره وه و بلی" هه رئیستا ۵۰ دوکاری کاشت پیدددهم". هه رکاتیک به خیرایی و شهی کاش به کاردنه هیئت هیئت زوره لستیه کانی لایه نی به رامبه ر به خیرای نامیتیت. هیئت مانه هوکارن که بقچی پیشکه شکردنی ریکه وتنیک که پاره دانه که تیدا به کاش بیت وا ده کات خه لکی زیاتر کراوه و دلخوشبن به وهی

شیوازی گفتوگوکردن

مامه‌له و بازرگانیت له‌گه‌ل بکه‌ن. وه سی‌له دیارتین ئه‌و هۆکارانه‌ش ئه‌مانه‌ن.

۱- نرخی هەژماره‌کان کەم دەکاته‌وه.

۲- پیویستى به کارتى متمانه و ئابونەی بازرگانى نىيە.

۳- هەستکردن به رازىبۇونى دەستبەجى.

بابلىين تۆ تەنها ۵۰ دۆلار دەدەيت بە شتىكى ۱۰۰ دۆلارى وە فرۆشىاره‌کە دەلىت بە ۶۰ دۆلار بۆت دادەنیم. زۆرجار بۆت دەردەکەۋىت كە ئەگەر ئه‌و نرخە‌ى داتبەزاندووه بۇي زۆر پېيىكەنىناویش بىت ھېشتا فرۆشىاره‌کە ئارەزوومەندە كە بە نرخىكى لەوه كەمترىش پىيى بفرۆشىت كە رەنگەبە خەيالىشىدا نەيەت.

تاكتىكى پىنچەم: داواى زىادەكردنى شتىكى دىكە هەندىك جار دەلىت، "باشه، بەو نرخە رازىم بەلام دەبىت بە خۆپايى بۆم بگەينىتە شوئىنى مەبەست". ئەگەر لايەنى بەرامبەر دوودل بۇو سەبارەت بە زىادەكردنى شتىكى دىكە بۆ رېكەوتىنەكە، ئەوا بەشىوازىكى جوان و بەپۈچۈشىيەوه بلى "ئەگەر بە خۆپايى بۆم نەگوازىتەوه ئەوا نامەۋىت رېكەوتىن بکەم، ياخود ئەم شتە بىرم".

لیرەدا ئەم زیادکردنە وەك كلىلىك وايە. رازى بە بەكىپىنى

ئەو شتەي كەدەتەويت و لەسەرنرخ و مەرجەكانىش
پازىبە، وانىشان بىدە كە پىكەوتىنە كە تەواو بۇوبىت.
فرۆشىارە كە دلخۆش بىت بەوهى كە شتەكەي فرۆشتۇوە
بەو نرخەي كە خۆى دەيەويت. بەلام لەپاشاندا تۆ
داواكارىيەك زىاد بکە بۆى. ئەم جۆرە تاكتىكە هەمېشە
كار دەكات تەنانەت ئەگەر ئەو شتەي دەيکرىت خانوو،
سەيارە، ياخود بەلەمېكىش بىت.

ئەو وانانەي لەكىپىنى خانوویە كە وە فىرى دەبىن
قايلبۈويت بەوهى كە خانوویەك بىكىت بە نرخىكى
دىاريڭراو. پىكەدە كەون لەسەرنرخ و كاتى چۈونت بۆ
خانووە كە، بەلام بەرلەوهى هيچ شتىك و اژۇ بکەيت، داواي
ئەو بکە كە فرۆشتەنە كە دەبىت كەلوپەلى ناومالا و
ئامىرە كانى ناومالە كەشى تىدا بىت هەربەھەمان ئەو
نرخەي كە داواكاراوه. زۇر سەرسورھىنەرە كە چەندىن
كەس تەواوى خانووە كە يان دەفرۆشن بە ھەموو كەلوپەل و
پىداويسىتىيە كانىيە وە تەنها بە نرخى خانووە كە خۆى.

شیوازی گفتوجوکردن .....

هاورپییه کم خانوویه کی کرپی که بۆ فروشتى داواي ٤,٢ ملیون دۆلاريان دە كرد. لە پاش شەش مانگ گفتوجوکردن، لە كۆتايدا خاوهنه كەي پازىبۇو بە وەي كە بە يەك ملیون دۆلار بىفرۇشىت، تەنها بۆئە وەي لەو خانووە رېزگاريان بىت. لە پاشان هاورپىيەم كە گفتوجوکەرىكى زىد لىياتوو بۇو وتى "بە دلىيايىھەوە، بەھەمان ئەو نرخە ھەموو كە لوپەل و كاره ھونەرى و شتەكانى نىومالە كەشم پىيىدەدەن، ئەي وانىيە؟" ھەرچەندە كاره ھونەرى و كە لوپەلە كانى ناومالە كە نرخە كەي زىاد لە ١٠٠ ھەزار دۆلار بۇو. بەلام لە بەرئە وەي خاوهنه كەي زىر پەرۇشى فروشتى خانووە كە بۇو وە دەيىزانى كە هيچ جىڭگايە كى نىيە تاوه كو كە لوپەلە كانى لىيدابنىت بۆيە و تىان "قىروسيا" و ھەموو ئەو شتانەشيان پىدا كە داوايى كرد، ھەرچەندە خانووە كەشيان بە نرخىيە كى زىر كە متر لەو نرخە فروشت كە خۆيان خوازىاري بۇون.

بەشی نۆزدەھەم شیوازی رۆشتن و بە جىهېشتنى گفتوجو

ئەمە بەھىزلىرىن ئامرازە لە گفتوجوکردىدا. لە راستىدا نابىت
ھەرگىز بچىتە نىيۇ گفتوجوئىكى گرنگ و ھەتھەرەوە ئەگەرنا
دەبىت ئامادەبىت كە بىرپۇيت ئەگەر نەتوانىت گرنگلىرىن
ئامانجەكانت لە مامەلەكەدا بە دەست بىھىنىت. لە پىشتردا
باسى گرنگىيى بىزاردەكان و دۆزىنەوە ئەوەي پىۋىستە
كردووە. زۇر گرنگە كە لېكۈلىنەوە لە سەرلايەنى
بەرامبەرت بکەيت، تاكو بزانىت بە راستى چىيان دەۋىت و
چىيان پىۋىستە وە كىشەكانىيان چىن. كاتىك دەچىتە
گفتوجوئىكەوە دەبىت ھەموو زانىارىيەكت لە لابىت كە
پىۋىستە تاكو بتوانىت بىرپۇيت و گفتوجوکە بە جىبەھىلىيەت
ئەگەر قايل نەبوىت بە نرخ و مەرجەكان. گرنگىيى بىزاردە
پەرسەندىدووەكان ئەوەي كە بەپىيى بىزاردە بچىتە نىيۇ
گفتوجووە بۇ دۆزىنەوەي پىڭايەك تاوهكە لەگەل
بەرامبەرەكت راپازىبىت. كاتىك ھىچ بىزاردەيەكت نەبى ئەوا
ھىچ ھەلبىزاردەن يېكىشىت نابىت. وە كاتىك ھەلبىزاردەنت نەبىت

ئەوا ھىچ ئازادىيەكىش نابىت وە ھەتا ئازادىي زياترت ھەبىت لە گفتوكۈرندا ئەوا رېكەوتى باشتىر

لە بەرژە وەندىي خۆت ئەنجام دەدەيت .

ئاماھەپە بۇئەوەي بىرۋىت لە ھەموو گفتوكۈيەكدا
لە گفتوكۈرندا، ھەموو كارىكى شياو ئەنجام دەدەم
تاوهەكىو لە دۆخىيىكدا بىمەويت بىتوانم بىرۇم.
ئەمە ھىزىيەكى يەكجار زۆرم پىيدە بەخشىت. ئەمە ھەمېشە
لە دەنلىق دەكتەوە كە باشتىرىن مامەلە ئەنجام بىدەم.
رېكە شىۋازى پۇشتن ياخود بە جىھىيىشتەن بەكارىبەينە كاتىك
ئارەزوو دەكەيت كە متىرىن نرخ بىدەي بۇ كېرىن وە زۆرتىرىن
نرخ وەربىگىت بۇ فرۇشتن. لە گفتوكۈرندا من ھەمېشە
دەلىم "تەنها پىيم بلىن باشتىرىن نرخىك كە دەتوانى
پىشكەشى بىكەن چەندە، يەكجار، وە منىش دەلىم بەلى
ياخود نەخىر، ئەگەر بىكىرم ياخود نا".

سۇود وەربىگە (سۇودمەندبە)

ئەم جۆرە وشانە دەبنە هوى لاوازبۇون و ترساندىنى كەسى
بەرامبەر. چاوه رېكى يەكجار جىاواز دەكەن
بۇئەوەي دەستىپىيىكەن. بەلام ھەر لە سەرەتاوه دووچارى

شیوازی گفتوجوکردن

دوروکه و تنه وه و پوشتنم ده بنه وه که ئەگەر ئە و نرخانەی ئەوا ده لىن گونجاو نه بن بۇ من. ئەگەر من كېيارىم، ئەوا به فروشىارە كە ده لىم "كۆتا نرخ چەندە". بەشىيە كى دىكە ئە و نرخەم پىبلىٰ كە له وە كە مەتر نايفرۇشىت. ئەگەر پىم گونجاو بىت ئەوا قسەى لە سەر دە كەين. بەلام ئەگەرنا ئەوا من دەرپۇم و ئەم مامەلە يەش لە بىردى كەين. زۇربەي جار ئەم شىوازە دەتكە يەنىتە نرخىك كە زۇركە مەترە له وە لايەنى بە رامبەر دە يوېست دەست بە گفتوجوکردن بکات لە سەرى.

دوروبيكە و هرە وه لە شەرە قسە و دەمە قالىكىردن بە تايىھەتى كاتىك پەلەم بىت ده لىم با قسە و باسى زۇر نەكەين تاوه كو نرخەم پىبلىٰن. خانۇو، ئۆتۈمبىل، ئامىرو، كەلوپەل و چەندان شتى دىكەم كېيۈۋە. بە بەكارھىنانى ئەم رېڭا و شىوازە. كاتىك شتىك دە فروشم لە زۇرىنەي گفتوجوکاندا ده لىم "ئەمە كۆتا بېرە كە پەسەندى بکەم وە ئەگەر پەسەند كراو نىيە بۇ ئىيە با بىزانم." هەندىك جار خەلکى دەپرسن "باشه ئەگەر كاتىك بە راستى بىتە ويit بە رەھەمېك بىرىت، بەلام بە وتى ئە وەيى كە من دەرپۇم و

شیوازی گفتوجوکردن .....

گفتوجوکه جیده هیلم، خوت به ستوقته وه ئه وه چى ده بىت "؟" نور ئاسانه له بيرت بىت كه ئه م پوشتن و به جيھىشتنه رېگايەكى ديكەي گفتوجوکردنە. ده توانىت هەستيت لە ژورەكە ياخود لە دووكانەكە بىتە دەرەوە وە بىرىت و پاشان بگەريتە وە بەلام ياساکە ئەمەيە: هەرگىز ناتوانىت باشترين نرخ بزانىت ھەتاوهكو ھەلنىھىت ياخود ھەرەشهى پۇشتن نەكەيت .

وانە كان لە كېينى ئۆتۈمبىلىكە وە كاتىك ويستم ئۆتۈمبىلىك بۇ خىزانەكەم بىرم پۇشتنىن بۇ لاي فروشىيارىك كە ئە و ئۆتۈمبىلەي ھەبوو كە خىزانىم دەيوىست. وە دوو ھاپپىشىم لەگەل بۇو كە شارەزاي كېين و فروشتنى ئۆتۈمبىلى بۇون. لەپاش تەماشا كردن و تاقىكردنە وە ئە و ئۆتۈمبىلە دانىشتنىن بۇ گفتوجوکردن. بەلام سەرتا وتم، " كە چەندىن سال كار و بازىگانىي ئۆتۈمبىلىم كردۇوھ. دەزانىم كە نرخى خۆى چەندە و تۆ چەندى وەك قازانچ دەخەيتە سەرتاوهكو بەردىۋام بىت لە بازىگانىيەكەدا. بۇيە تكايە كۆتا نرخ و گونجاوترىن نرخم پېبلى بۇ ئەم ئۆتۈمبىلە، وە دواتر منىش بېياردەدەم كە

شیوازی گفتگوکردن

ئە و نرخه پەسەند دەکەم و گونجاوه ياخود نا، باشە؟". فروشیارە کە زەردەخەنە يەکى كرد و وتى كە بە تەواوی رازىيە بە وە. لەپاشان نرخىيکى ۳۰ هەزار دۆلارى پى گوتە كە من دەمزانى ئەگەر بە ۲۵ هەزارىش پىيم بفرۇشىتەت مېشىتا قازانچ دەكەت.

سەيرىكى ژمارەي نرخە كەم كردو وتم "نۇر سوپاس ئىستا من ۲۵ هەزار دۆلارت بە كاشى پىيدەدەم بۇ ئەم ئۆتۈمبىلە. وە بە هەموو باج و ئامادە كارىيە كانىشە وە". بەلام ئە و سوربۇو لە سەر ئە وەيى كە ۳۰ هەزار دۆلارە كە كۆتا نرخە كە بىتوانىت پىمان بىدات. بۇيە من و خىزان و هاۋىرىكەنم هەستايىن بەرە و شويىنى وەستانى ئۆتۈمبىلە كان پۇشتنىن. فروشىارە كە هات بە دواماندا و وتى كە دەبىت لەگەل بەرپىوه بەر كە قىسىم بىكەت. لەپاش ئە وەي قىسىم لەگەل بەرپىوه بەر كە گەرایيە وە و وتى كە باشىرىن و كۆتا نرخ كە داواي دەكەت ۲۸۹۹۵ هەزار دۆلارە. دىسانە وە هەستايىنە وە و چوينە دەرە وە.

وە دىسان گەرپاندىيە وە، سى بۇ چوارجار هەمان كارمان كەدە. هەتا لە كۆتايدا لەگەل بەرپىوه بەر و ئەوانەي كە

شیوازی گفتوجوکردن .....

به رپرس بیون ریکه وتن که به ۲۵ هزاره که پیمان بفرؤشن. له بیرت بیت، هرگیز ناتوانین باشترين و گونجاوترين نرخ بزانین ئەگەر نەرۆین و شوینە کە به جىنەھىلەن. پیویسته به رده وام ئەم بوئىرييە پەره پېبدەيت لە خۇتما، هەتا دەبىتە شتىكى ئاسايى و سروشتى به هەكانى گفتوجوکردى.

بهشی بیسته م گفتوگوکردن هه رگیز کوتایی نایهت

ده بیت گفتوگوکردن و هک پرسه یه کی به رده وام ته ماشا
بکریت. هه رگیز گفتوگوکردن کوتایی نییه کاتیک
زانیارییه کی نویت پیده گات، که با رو دوخت ده گورپیت ئه وا
بگه ریره وه و داوای دو و باره کردن وه و ده ست پیکردن وه
گفتوگوکه بکه ره وه. پیشتر باسی "ریکه وتنی چینیمان
کرد" ئه گه ر گفتوگو له گه لایه نی به رام به ر ده کهیت وه
ده ته ویت به دریژای چهن سالیک به رده وام بیت ئه م
په یوه ندی و گفتوگویه تان به رده وام بیت، ئه وا ده بیت
دلخوشکردن و قایل کردن لایه نی به رام به رت زور له لا گرنگ
بیت. داوا له لایه نه کهی دیکه بکه که ئه گه ر با رو دوخت گوپا
وه یاخود چیتر دلخوش نین به وهی که له سه ری
ریکه وتون ئه وا ده تو ان بینه وه و دیسانه وه گفتوگو
بکه نه وه. هه رگیز له دوای واژو کردنی ریکه وتنیک وا هه است
مه که که گه مارق دراویت یاخود داوت بق دانراوه. هه میشه
خوازیار به که بگه رییته وه و داوا له که سانی دیکه بکه بق

گوپینی خال و مه رجه کان. له زوربهی بارودخه کاندا کاتیک گفتوجوگوکردن

گوپینی خال و مه رجه کان. له زوربهی بارودخه کاندا کاتیک گفتوجوگویه کی دریژخایه ن، باز رگانه زیره که کان بوق پیگایه ک ده گه پین تاوه کو توش تیایدا دلخوش بیت وه په چاوی هه موو گورانیکیش ده که ن به پیی گورانی بارو دوخ. پیویسته هوکاریکی باشت هه بیت بوق دووباره کردن وه وی گفتووگویه که

کاتیک دیته وه و داوای دووباره گفتوجوگوکردنی پیککه و تنیک ده کریته وه، دلنجابه له وهی شتیک پیشکه ش بکهیت . هیچ که سیک دووباره گفتوجوگویه کی هه تهرت له گه ل ناکاته وه مه گه ر به جوریک له جوره کان سوود و قازانجیکی بوق ئه وان هه بیت. ئه وه به پرسیاریتی تؤیه که بیر له وه بکهیته وه ده توانیت چی پیشکه ش به لایه نی به رامبهر بکهیت به رله وهی پییان بلیت که به مه رجیک رازی بن که له کوتایدا سودی بوق ئه مانیش هه یه. بیر له و سوود و قازانج بکه ره وه که ده توانیت پیشکه شی لایه نی به رامبهری بکهیت وه ک هاند هریک بوق دووباره کردن وهی گفتوجوکه و گوپینی خال و مه رجه کان. لیستیک له و شتانه بنوشه که پیویسته پیشکه شی بکهیت و داوای دووباره

شیوازی گفتگوگردن.....

گفتگوگردن وه که بکه له سه‌ر بنچینه‌ی ئوهی که سوودی
بۇ لایه‌نى به رامبەر هەيە.

بۇ بۇ بانکە كەت

پىشتر له کاروبارى بازركانىمدا، توشى شىست و بارى
دارايى دژوار هاتم. له پر بارى ئابورىم داروخا، بازركانىه‌كەم
زياتر له سەدا پەنجا دابەزى قەرزى بانكم له سه‌ر بۇ وە
نەمدە تواني چىتەر قەرزى مانگانه‌ي بانکە كە بدەمە وە.

ئىستا دەبىت چى بکەم؟ بەلام نھىئىيە كى بچوكم دۆزىيە وە
له سه‌ر پىشەسازى بانك. ئەگەر قەرزەكان بەرهە خراپى
نۇر بچن ئەوا بەرىۋە بەرە كان ياخود فەرمانبەرە كانى بانك
دەكەونە كىشە وە لەگەل سەرۆكە كانىيان. بەلام دە توانيت
پارىزگارى له قەرزە كۆنە كە بکەيت بەوهى کە مانگانه
بېرىك سوودى زىادە يان بۇ دابىنیت لە كاتىكدا كە بانکە كە
سوودە كە وەردە گرېت لە سه‌ر بنه مايە كى پىشكە و تۈر.
ھىشتا قەرزە كۆنە كە دە مىننەتە وە ولە دە فتەرى بانكدا
دە نوسريت و هىچ كە سىك توشى كىشە نابىت.

ھەر بەم ھۆيە وە رۇشتىم بۇلاي بەرىۋە بەرى بانکە كەم، بۇب
موراي، وە پىم وە كە چىتەر ناتوانم پارەي مانگانه بدەم.

شیوازی گفتگوکردن

بەلام قەرزە کۆنەکانم ھەردەمیئىت بەوهى كە قازانچى زياتر بدهم ئەگەر لەم بارەدا كە سىّ ھاوكارم بىت ھەتاوهەكى بازرگانىيەكەم پەره دەسىيىتەوە. سەرسام بۇوم نۇر بە خىرايى پازىبۇووه لە بەرچاوى خۆمدا قەرزەكەنلىقى بۇ نوسىيمەوە و ھەزمارى بېرى سوودى مانگانەكەى بۇ كىرىم لەسەر قەرزەكە، وە پېرسى كە ئايى دەتوانىت ھەموو مانگىك ئەو بېرى پارە بىدەيت. منىش دلنىام كىرىم لەوهى كە دەتوانم. بۇيە نۇر سوپاسى كىرىم و تەوقەى لەگەل كىرىم و وە پەيوەندىيەكەمان بە بى كىشە بەردەۋام بۇو.

پەيوەندى بە قەرزىدەرەوەكانته وە بىكە لەلايەك بازرگانىيەكەم توشى كىشە بۇوە، لەلايەكى دىكەوە ناتوانم پارەي پسولەي ھەموو قەرزەكانم بىدەم بۇ چاپەمهنى، كرى، سوودى زىادە، كەشتىوانى، تۆماركىرىن و كارى ياسائى و خزمەتگۈزارىيە بازرگانىيەكانى دىكە. لەبارو دۆخىيىكى يەكجارتەخت و ناخوشدا بۇوم. لەبرى ئەوهى دوور بىكەمەوە لە

شیوازی گفتگوکردن

په یوه نديکردن کۆکردنەوهى بريكاره كان لىستىكىم دروستكرد لە ھەموو قەرزىدەرەكانم، لەپاشان چومە سەردانىكىرىنى ھەمووپان و پۇوبەروو ھەمان چىرۇكم بۇ ھەموويان باسکرد.

"پىيم وتن" لەم قەيرانە ئابورييەدا بازىگانىيەكەم لە مەترسىيەكى گەورەدaiيە. بەلام لەكۆتايى تونىلەكە رۇوناكييەك ھەيە كە دەتوانم بىبىنم وە دەتوانم ھەموو ئەوهى كە قەرزدارتام بۇتان بگىرپەوه بەسۋىدى زىادەوه. بەلام ئەگەر بەردەۋام بن لەسەر پەيوەندىي پىوهىرىنىم و سوورىن لەسەر ئەوهى پارەكە بىدەم ئەوا كۆمپانياكەم دادەخەم و مايەپۈچ دەبم و دەرقىم. وە ئىۋەش تەنانەت يەك دينار وەرنىڭىن ئىستا دەتانەۋىت چى بکەن؟" دووبارە زۆر سەرسام بۇوم وتيان "ئەگەر دەلىيىت كە مانگانە بېرىك سۋىدى زىاترمان بۇ دادەنىيەت ئەوا دەتوانىن پارىزگارى لە قەرزە كۆنەكانت بکەين. لەم دۆخەدا بەردەۋام دەبىن لە كاركىرىن لەگەلت ھەتاوهەكە بازىگانىيەكەت گەشە دەكاتەوه و دەتوانىت پارەكە بەتەواوى بگەپىنىتەوه "من وتم، ئەوانىش وتيان، وە

شیوازی گفتگوکردن .....

ئەنجاممادا، لەماوهى شەش مانگدا بازرگانىيەكەم گەشەى سەندەوە وەمەمو ئەو پارەيەى كە قەرزاربۇوم كەپاندەوە بۇ خاوهن قەرزەكان.

ئەگەر كەوتويىتەتە بارىكى خراپەوە بەھۆى ئەو گفتگوچىيەوە كە لە راپەردوودا ئەنجامتداوە ياخود بەھۆى ئەو كارانەي ئەنجامتداوە و ناتوانىت تىچۇوەكەي بىدەيتەوە، ئەوا هېچ دوودل مەبە و مەترسە لەوەي كە بىگەپەيتەوە و داۋاي گۈرپىنى خال و مەرجەكان بىكەيتەوە. ئەگەر ماقاولان چارەسەرىكى گونجاو پىشىكەش بىكەيت. ئەوا زۇر سەرسام دەبىت بەوەي كە لايەنى بەرامبەرت چەندە ماقول و گونجاو دەبن لەگەلت.

شیوازی گفتوجوکردن .....

بەشی بیست و یەك کەسانی گفتوجوکەری سەركەوتتوو

نیشانە کانی گفتوجوکەری سەركەوتتوو چییە و چۆن
دەتوانیت بلیت کە تۆ يە کیکیت لەو کەسانە ؟
ئەگەر سەرنج بەدھیت لە گفتوجوکەرە سەركەوتتووھ کان ئەوا
چەندین تایبەتمەندی و کرداری ھاوبەشیان ھەیە. يەکەم،
ئەمان گفتوجوکردن بەپرۆسەیەکى ھەمیشەیی دەبىن.
ھەرگیز کۆتاپی نایەت ژیان وەك پرۆسەیەکى
چارە سەركەردن و رېکخستنی کیشە و ململانیکان دەبىن
کە پۇزانە و بەردەواام پۇودەدەن لە ھەموو بوارىکدا.
پرۆسەیەکى بىردىنە وە دوولايەنەيە، بەلام ئەم دەرئەنجامە
ھەندىك جار نە پىويىستە و نە خوازراوېشە. گفتوجوکەرە
باش و سەركەوتتووھ کان کەسانی مىشك كراوه و
خۆگونجىن، بۇ بارودۇخە گۆراوه کان. گفتوجوکەرە كەم
ئەزمۇون و لاوازە کان تەنها يەك بىرۇكە لە ھەزرياندا دادەنین
تەنها لەپىناو ئەو بىرۇكە يەدا دەجەنگن ئەگەر
بارودۇخە كەش بگۈرپىت. گفتوجوکەری باش نەرمۇنيان و

شیوازی گفتوجوکردن

خیزان له ناسینه وه و دوزینه وهی مه بهست و ئامانجە کانى
ھەردۇو لایەن له گفتوجوکەدا. خوازیارى گۆرانکارىن ئەگەر
زانیاریيە کى نوى پېشنىار بکریت كە بېرۋە يەكى باش بىت
و سودى بۇ ھەردۇو لایەن ھەبىت.

كەسانى بەھەلۋىست و يارمەتىدەرن نەوهك كەسى
بەرھەلسەتكەر و شەرانگىز. بەشىۋە يەك لە گفتوجوکردن
ناپوانن كە ئەمە وەك جەنگىكە و خۆيان وەك ئەوه نابىين
كە لە پۇبەرپۇبۇنە و شەرپادابن. گفتوجوکەرە نايابەكان
زىاتر كەسانى دروستكەر و داھىنەرن نەك پېشبرىكىكار.
لەبرى ئەوهى كە تەنها ھەولى بىردىنە و بىدەن، بەدواى
چارھسەرىكىدا دەگەرپىن كە ھەردۇولا تىايىدا دلخۇش بن.
كۆتاىي و گرنگترىنيان ئەوهى كە كەسانى بەكارھىنەرنىن،
ھىچ فىيل و تەلەكە يەك بەكارناھىنەن تاوهكى لایەنى
بەرامبەر بخەنە دۆخىكى دۆراوه و خۆيان براوه بن.
لە گفتوجوکردنى يەكجاردادا (بۇ يەكجاردار پۇبەدات)،
گفتوجوکەرى باش ھەمو شتىكى شىاو دەكات تاوهكى
باشتىن رېككە وتن بەدەست بەھىنەت. بە تىيگە يىشتن لەوهى
ئەم گفتوجوکە تەنها بۇ يەكجاردە. مەرجە كان ھەرچى بن كە

شیوازی گفتوجوکردن

لە سەرى پىكەدەكەون، ئەوا ئە دوولايەنە جارىكى دىكە گفتوجوناکەنەوە، ئامانجەكە ئەوھىيە كە باشترين پىكەوتىن ئەنجام بىدهن بۇ ئەو يەكجارە. هەرچۈنىك بىت، ئەگەر دوولايەنەكە جارىكى دىكە گفتوجويان كرد و كاريان پىكەوە كردەوە، ئەوا گفتوجوكەره سەركەوتىوەكان بىرلە گفتوجۇ و دانىشتنى داھاتووتر دەكەنەوە بەرلەوەي ئەم گفتوجۇ ئىستايىان بەكۆتا بگات. بىركردنەوەكانى گفتوجوكەره كە دەبىت مەودا درېز و دېزخايەن بن.

لە ھەموو سالەكانى گفتوجوکردندا نەمبىستووە كە گفتوجوكارىكى زيرەك پىكەوتىكى ئەنجام دابىت و سەركەتوو بۇبىت لە ئەنجامى بەكارھىنانى فيل و تەلەكە بەجۇريك لە جۆرەكان. چەندىن كتىپ و كۆرس ھەن كە چۈنىيەتى بەكارھىنانى فيل و تەلەكت فىردىكەن وەك "پىچەوانە كردنەوەي رۆلەكان" وە تەكىنچىكەكانى "كەسى باش و / كەسى خrap" كە تىايىدا ھەولۇدەدەيت لەپۇرى دەروونىيەوە فيل لە خەلکى بىكەيت بۇ بىرداردان .ئەم شىوازانە بەدەگەن كار دەكەن و لەپاستىدا سووديان دەبىت. ئەوە پاستىگۈيى دادپەرە روھى ۋىن و پىاوانى

شیوازی گفتوجوکردن .....

دلسوزن به بیرۆکه‌ی پون، ئەوهی دەیانه‌ویت بەدەستى دەھین و مامەلەیەك دەکەن كە ھەمووان حەزبە بەردەوامى بکەن و تىايىدا ئاسودەبن. پیویست ناکات بۆئەوهی گفتوجوکارىکى سەركەوتۇوبىت بېيتەكەسىكى بەكارھینەر و فىلباز. لەبرى ئەوه دەتوانىت راستگۇ و دادپەرەر بىت و بەته واوى پۇن بىت سەبارەت بەوهى كە دەته‌ویت، پاشان بەدوای باشترين پىگەدا بگەرپىت بۇ بەدەستھینانى لە وتۇويىزەكانىدا لەگەل لايەنى بەرامبەردا.

چوار كلىله بىنچىنه يى و پیویستەكە لەبىرت بىت كە گفتوجویەكى سەركەوتۇولەسەر بىنچىنه يى چوار شتى گرنگ دامەزراوه. ئەگەر ئەو چوار كلىله ت لەبىربىت ئەوا دەبىتە گفتوجوکارىکى ناياب و بەو شىۋەيەش دەمېنىتەوە:

۱- راستىيەكان بەدەست بخە و پىشتر ئاماذهكارى بکە.
ھىز، ھەميشە لاي ئەو كەسەپە كە زۇرتىرين زانىارى،
زۇرتىرين بىزاردە و باشترين جىڭرەوهى ھەيە. پىشتر خۆت ئاماذه بکە، ھەموو ئەوشستانە فيرىبە و بزانە

شیوازی گفتوجوکردن .....

سه باره ت به ویست و پیویستی و بارودو خی لایه نی
به رام بهرت.

۲- بپرسه له وهی چیت ده ویت. بپرسه له پیگای
سه رکه وتن. بلی " به رله وهی دهست به کاربین،
دهمه ویت پیستان بلیم که به راستی له م گفتوجوکردن
دهمه ویت چیم دهست بکه ویت ". هرگیز مهتر سه
له وهی داوای نور بکهیت کاتیک ده چیته
گفتوجویه که وه، به تاییه تی له سه رنرخ و خال و
مه رجه کان، له به رئه وهی ئه مانه چند پیکه اته یه کن که
ده کریت گفتوجویان له سه ر بکریت و بگورپین.

۳- به دوای چاره سه ریک بگه پی که هردو لا تیايدا
بر او ه بن. له ئاماده کاری بوق پیکه وتنیکی به رده وام و
دریز خایه ن، هه ولی بردن وه مه ده یا خود پیکه وتنیک
بکهیت که ته نه سوودی لایه نی به رام به ری تیدا بیت.
یان پیکه وتنی دو ولا براوه بکه یا خود پیکه وتن
مه که. له بیرت بیت ژیان دو و رو دریزه وه ئه وهی که
ئه مرق ده یکهیت سبهی دیتھ وه پیگات. ئه گهر
پیکه وتنیک بکهیت که زیان به لایه نی به رام به ر

شیوازی گفتوجوکردن .....

بگه یه نیت، ئەوا دە کریت تو شى خوت بیتە وە لە
کارە کانىدا و با جە كە بە زیاتر لە وە بە دەيىھى
دەستتىكە و تۇو وە.

٤ - مەشق بکە، مەشق بکە، مەشق بکە. لە هەموو دۆخىڭ
و لە هەموو دەرفە تىڭدا گفتوجوڭ بکە. لە كاتى كېلىنى
خانوو، سەيارە، كەلۋەل، جلو بەرگ ياخود
ھەرشتىكى دىكە، دلنىابەرە وە لە بەھەرە كانى
گفتوجوکردىن و مەشق بکە. تو اناكەت بۇ گفتوجوکردن
كە تەنها لە ئەنجامى مەشقى بەردە وامە وە پەرەي
پىيده درىت، دە توانىت لە سەدا بىستى هەموو ئە و
شتانەت بۇ بپارىزىت كە دەستت دە كە وىت ياخود
خەرجى دە كەيت بە درىزايى ژيانىت. بە بەھەرە
با شەكانى گفتوجوکردىن دە توانىت پارە كەت، كاتە كەت
وە وزە و تو اناكەت بپارىزىت. وە دە تكاطە كەسىكى
كارىگەر و سەركە و تۇو لە ژيانى بازىگانى و كەسىتىدا.

گفتوجوکارىكى سەركە و تۇو لە لە دايىكبونە وە لە گەلىان
نەبوو وە، بەلكو خودى خۆيان دروست دە كەن. هە والە

شیوازی گفتوگوکردن .....

باشه کانیش ئه ون که ده توانیت ببیه باشترين گفتوگوکه ر
به کوشش کردن و خویندن وهی ئه و بابه تانه و
جىبە جىكىرىنى ئه و شیواز و پىگايانەي که لەم پەرتۇوکەدا
فېريان بۈويت، وە بە مەشقىرىنى ئه و پىگە و شیوازانە
بەردەواام و بەردەواام تا دەبنە بەشىك لە سروشتى خۆت.
وە دەرفەتى تەواوت دەبىت بۇي چونكە گفتوگوکردن
پرۆسە يە كە بە درىزايى ژيان بەردەواامە و هەرگىز كۆتاي
نايەت.

بەختىكى باش!

This document was created with the Win2PDF “print to PDF” printer available at
<http://www.win2pdf.com>

This version of Win2PDF 10 is for evaluation and non-commercial use only.

This page will not be added after purchasing Win2PDF.

<http://www.win2pdf.com/purchase/>